

Digitaliseret af | Digitised by

**DET KGL.
BIBLIOTEK**

Royal Danish Library

Forfatter(e) | Author(s):

Titel | Title:

Udgivet år og sted | Publication time and place:

Fysiske størrelse | Physical extent:

Etlar, Carit.; af Carit Etlar

Mine kæreste danske Fortællinger.

[Kbh.] : Det Nordiske Forlag, 1897

193 s.

DK

Værket kan være ophavsretligt beskyttet, og så må du kun bruge PDF-filen til personlig brug. Hvis ophavsmanden er død for mere end 70 år siden, er værket fri af ophavsret (public domain), og så kan du bruge værket frit. Hvis der er flere ophavsmænd, gælder den længstlevendes dødsår. Husk altid at kreditere ophavsmanden.

UK

The work may be copyrighted in which case the PDF file may only be used for personal use. If the author died more than 70 years ago, the work becomes public domain and can then be freely used. If there are several authors, the year of death of the longest living person applies. Always remember to credit the author

57. - 101.

DET KONGELIGE BIBLIOTEK

130021031993

STEFAN
DANSKE
FORTTELLINGER
AF
CARL ETTEL
AF
HOLSTEN

MINE KÆRESTE
DANSKE
FORTÆLLINGER

AF
CARIT ETLAR

DET NORDISKE FORLAG

BOGFORLAGET

ERNST BOJESEN

MINE KÆRESTE

DANSKE
FORTÆLLINGER

AF

CARIT ETLAR

DET NORDISKE FORLAG

BOGFORLAGET

ERNST BOJESEN

1897

DET HOFFENBERGSKE ETABL. — KBHVN.

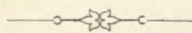
I min Alder dom for Lørd
formet sig til en Skjøn Efters-
ommer, forfarlig med Soldater
Anvendelse. Den ynglede, der
misser mig som forfatter, og som
jeg modtog i ydmyghed, for siden
nået Ophold om at samle og ud-
give de af mine Døds forfælgere,
der efter mit Skjøn var de bedste,
ialfeldt mine Døds. Daledes er
Denne Bog forfatteren, i det jeg for
modt Welles for forlagsboghand-
ler Hegel og "Jyske Forlag". Jeg er
herin ved at Solde til modtage
denne Brev som udstrøget for
min yndighed.

Carls Efters

Gjorde den 20/8 97

INDHOLD

	SIDE
PINTSEFEST I TIBIRKE	1
PRÆSTENS MALLE	43
FRØET SPIRER	59
ABRAHAM MUSEN OG HANS SØNNER	87
VAABENSMEDENS DRENG	129
HALTEKOK	163
EN SMUK HISTORIE	173

PINTSEFEST I TIBIRKE

Aftenen før Kristi Himmelfartsdag, i Aaret 1760, sad gamle Mads Bjerring, Præst til Veiby og Tibirke i Frederiksborg Amt, hjemme i Daligstuen, med den opslagne Bibel foran sig paa Bordet.

Solen var i Begreb med at gaa ned, der faldt et varmt og gyldent Skjær ind gennem de smaa Ruder, hen paa Præstens hvide, tjavsede Haar og over mod de to unge Personer, som sade lidt længere tilbage i Stuen.

Paa Murpillen mellem Vinduerne hang et grønmalet Træbuur, hvorfra en Solsort af og til lod høre en dæmpet Fløjten, saa tav den lidt og udbrød igjen i en langtrukken, vibrerende Tone, der gjemte en usigelig Bedrøvelse, al dens Erindring og trøstesløse Længsel efter Solen, efter Vindens Susen i Løvet og det tavse Liv under Buskene i den ensomme Skov, hvor Morgenens Dug endnu ikke var tørret bort ved Middagstid, hvor Myren arbejdede og Skovsneglen sugede af det modne Blaabær, som nylig faldt ned fra sin Stilk. Livet, Lykken og Friheden paakaldte denne ene Tone, en Lykke fuld af Savn og Kamp og Farer vel, men dog tusinde Gange rigere end at hoppe fra Pind til Pind foran det fyldte Ædetrug i Buret.

Fuglens eneste Tilhører i dette Øjeblik var en graa Kat, der laa oppe i Vindueskarmen. Efterat have seet lidt hen

paa Buret, vendte den Hovedet bort, der farer en sitrende Bæven gjennem den, medens den klemmer Øjnene fast sammen med et Udtryk, der siger: led os ikke udi Fristelse.

Efterhaanden som Sollyset drog sig tilbage fra Vinduet, fulgte Katten efter, strakte sig længere og længere ud, for at faae de sidste Straaler Varme med, som om den meente, der var betalt for det altsammen.

Udenfor blæste Vinden skarp og kold ind fra Kattegattet og bar en Sky af Flyvesand op over Lyngbankerne, som omgave Præstegaarden. Det var man nu saa vant til der paa Egnen. I tidligere Dage havde Sandflugten ødelagt og begravet Poul Laxmands gamle Gaard Asserbo. Et Foraarsdøgn, mange Aar senere, tildækkede Sandet hele den vestre Side af Tibirke Kirke, saa man maatte kaste Hul igjennem den ophobede Banke, for at komme ind ad Kirkedøren. Beboerne klagede deres Nød for Kongen og bade om Lov til at faae Kirken flyttet længere ind i Landet, men det blev afslaaet, Sandflugten kom igjen, og Mads Bjerring opnaaede aldrig at see sin Annexkirke frelst fra denne Ulempe.

De to Unge, som sade paa Bænken foran Alkoven, vare Præstens Datter, Ane Malene, og Kapellanen, Jens Iversen Karbo, med hvem hun i Aften var bleven trolovet. Jens holdt Malene i Haanden, saa trofast, som om han var bange for, at hun skulde løbe bort fra ham, hvilket for Resten slet ikke var hendes Mening; han sagde intet, intet lydeligt idetmindste, hun ikke heller, hans Blik vedblev blot ufravendt at være hæftet paa hende med et Udtryk, der talte nok saa godt som Ord; naar Malene til Gjengæld prøvede paa at forklare sig paa samme Sprog og slog sine fromme og uskyldige Øine op til ham, sænkede hun dem strax igjen, og en dyb Rødme udbredte sig over hendes Kinder.

Mads Bjerring sad i Halmstolen og nikkede. Under Læsningen i den Bog, som laa paa Bordet, var han blidelig

slumret ind, og ingen vovede at vække ham. I det Øieblik den sidste Solstraale gik bort fra Stuen, vaagnede han pludselig, saa sig forbavset om i denne Tavshed og smilede.

„Jeg troer sandelig, jeg var nær ved at falde i Søvn, og Solen er gaaet i Havet og Klokken ringer Helligdag ind, men I savnede mig vist ikke, gjorde I vel? — Ja, ja, Jens Karbo! jeg har i Morges deelt Alt, hvad der blev tilbage af mit Jordelivs Lykke, med Dig, den lille Ane Malene der, iaften skal jeg endnu føie Noget til. Her har Du den trofaste Følgesvend, der fulgte mig gennem lyse og mørke Dage: min gamle Postil, lidt slidt og medtaget paa Bindet, men lige god for det. Jeg har antegnet din og Ane Malenes Trolovelsesdag her bagi mellem Slægt og Venner, som alle sove under Græsset; naar I To en Dag kommer tilbage fra Kirkegaarden, efter at have fulgt mig derover for sidste Gang, skal Du skrive mit Navn op under jeres, saa er den Livsgjerning fuldbragt.“

„Gud lade det vare længe, inden vi komme saavidt,“ ytrede Jens Iversen andægtig, idet han tog Bogen og kyssede Præstens Haand. „Eia, see her!“ vedblev han, „den haver et rummeligt Gjemme mellem Bladene og Bindet. Hvad bruger Fader det til?“

Mads Bjerring hørte ikke godt i de sidste Aar, men da han saa Jens pege paa Rummet, gjættede han sig til Spørgsmaalet og svarede: „Deri pleier jeg at forvare min skrevne Tale, naar jeg stiger op paa Prædikestolen, men det er endda det mindste ved Bogen. Den har lært mig at finde Fred med mig selv og med Verden omkring mig, gid den maa blive Dig til samme Velsignelse. I Førstningen faldt det mig noget strengt herude paa Egnen; jeg stillede vist for store Fordringer, Du, og hvem gjør ikke det, mens man er ung? Men saa læste og læste jeg i Bogen og saa mig om mellem de fattige Folk, hvor Mand og Kvinde kæmpede for at vinde

en Rugkjærne frem mellem Sandet, eller satte Livet paa Spil for at hente en Ret Fisk ind fra Havet, det gav mig et ydmygt Sind, som jeg siden lærte Andre at finde. Og jeg læste igjen, og i min Bog var der Svar paa alle Spørgsmaal, paa enhver Tvivl, den lærte mig at finde Gud i Stormen, i Sandet, i den fraadende Sø, hans Navn kom frem, hvorhen jeg saae, blot med forskellige Skrifttegn. Saa blev jeg gladere, alt som Aarene gik, og nu holder jeg af dette Sted og vil ikke bytte mit mossede Tag og min Lyng og min skimlede Kampstenskirke bort for Alverden.“

Præsten tav, de to Unge sade og hviskede sammen, da Stilheden i Stuen pludselig blev afbrudt ved den Støi, som fremkaldes, naar man stryger Tømmelfingeren ned ad en Dørfylding. I det Samme stormede et ungt Menneske ind, klædt i graa og grøn Jægerdragt og væbnet med en Fuglebøsse, som han satte fra sig bag Kakkelovnen.

„Her har I mig!“ raabte han. „Guds Fred og en glædelig Fæst herinde. Lad mig saa faae Noget at spise! — Motter Malene! Smørrebrød med lybsk Pølse paa, tyndt Brød, tykt Smør! See Du tager Benene med Dig, jeg skal op til Forstraaden endnu iaften.“

Den, der talede saaledes, var Præstens forkælede Søn, Erik Mandrup, et ungt Menneske, frisk, rødkindet, med en høi Pande, bølgende, kulsort Haar og et særdeles dristigt og forvovent Udtryk. Da Søsteren gik ud i Køkkenet, satte han sig hen paa Bordkanten og svingede frem og tilbage med Benene, medens han tog Præstens Haand i sin og klappede den. Det var imidlertid umuligt for ham at holde sig rolig, han sprang strax efter ned igjen, bøiede sig over mod Mads Bjerring og raabte ind i hans Øre:

„Du maa ud med nogle Skillinger til en ny Hue, lille Fatter. Jægerdrengene grine ad mig, see hvordan den Bøtte

seer ud, jeg gaaer med! Idag har den været to Gange nede i Tørvegraven.“

Dermed satte han en sammenknuget Hue paa Præstens Hoved.

Mads Bjerring smilede godmodig. „Du kommer altid og forlanger Penge, din Strik. Har Du hørt den Nyhed, der er hændet idag herinde?“ tilføjede han.

„Naada, Nyhed! kalder I det for en Nyhed, som hele Sognet har gaaet og sladret om i det sidste Fjerdingsaar? Han er bleven trolovet med Ane Malene, den Vissenpind af Magister, og hvad saa? hvormange Aar skal de nu gaa og see paa hverandre, før de kan faae Brød og Fod under eget Bord? Hvorfor søger Du ikke Kald, Jens Karbo, hvorfor Fanden banker Du ikke paa hos Kirkepatronen og taler din Sag? Du har jo faaet bedste Karakter og skilt Dig vel ved alt det Examensvrøvl, efter hvad Fader siger.“

Kapellanen rystede paa Hovedet. „Hvis det var gjort dermed,“ ytrede han sørgmodig, „men Erik Mandrup kan tro, at der skal mere til. Jeg har havt Ansøgning liggende inde hos Kirkepatronen, Grev Holstein til Lethrabort i syv Aar, uden at være kommen videre for det. Greven tænker paa sine Bekjendte, som rimeligt er; først skal de rige og fornemme Børn i Kald, og hvem bryder sig vel om en ringe og ubekendt Person som mig? Jeg er desuden et daarligt Menneske til at tale for mig selv. Det sad her i min Hals, da jeg forgangen Aar havde Audiens nede i Kjøbenhavn, jeg kunde ikke faae Ordene frem. Ja, Gud forlade mig min Synd! blev jeg ikke næsten glad i Foraaret, da jeg var inde i Byen og Lakaien viste os bort med den Besked, at Excellencen ikke havde Stunder til at tale med nogen af de theologiske Kandidater den Dag.“

Erik Mandrup gav ikke synderlig Agt paa Kapellanens Forklaring. Han sad i dette Øjeblik og undersøgte Smørre-

brødet, som Malene kom ind med, løftede den afskaarne Pølse lidt iveiret, kiggede ind under den og rystede fortrædelig paa Hovedet.

„Sikken Pølse!“ raabte han, „saa tynd, at man kan see Sol og Maane igjennem den, og saa skraber hun Smørret af! Fatter, Fatter! er det at tugte sit Barn op i Guds frygt og Herrens Formaning, hun under ikke et Kristenmenneske Smør paa det daglige Brød. Nu spadserer Du ned og tapper mig en Kande frisk Øl, det som staaer i Kanden er dovent, og fuldt af druknede Fluer.“

Malene gik, Præsten sad foroverbøjet med Haanden bag Øret og lyttede. „Hvad er alt det, den Erik sidder der og fortæller?“ spurgte han smilende.

„Vil Du vide det,“ raabte Sønnen og vedblev, idet han fra Tale gik over til Sang: „Jeg har ingen Bund i mine Støvler, det veed jeg, det veed Du ikke, vil Du give mig en Daler til et Par nye? Det veed Du, det veed jeg ikke. — Det bliver altsaa lige to Daler, een til Kaskjetten og een til Støvlerne. Iaftes var der nede hos Kromanden en Degn, som kom fra Kjøbenhavn og havde læst, at Helsinges Præstekald var opslaaet vakant, derfor kilede jeg herover, det skulde Du søge, Jens Karbo.“

Kapellanen rystede atter paa Hovedet. „Hvad tænker Erik dog paa, saa godt et Kald tør jeg aldrig vente mig. Folk her paa Egnen tale jo ogsaa om, at Excellencen har lovet det til Forstraadens Søn, som er trolovet med Frøken Bülow.“

„Har han bedre Adkomster til det end Du?“

„Visselig har han det, just ikke bedre Examen, men han har en fornem Slægt og høie Velyndere at tale for sig. Excellencen Grev Holstein, kjender Forstraaden, kommer derud hvert Efteraar i Jagttiden og vilde vist tage det sært ilde op, om han fornam, jeg gjorde mig saa store Forhaab-

ninger, tilmed da han allerede har bestemt sig for en Anden.“

„Jeg giver dem Alle Døden og Djævelen!“ raabte Erik og slog til Bekræftelse mandhaftig i Bordet. „Lad være at gaa til ham og skriv et Bønskrift direkte til Majestæten, men dristigt og ligefremt maa det være, ud fra Leveren maa Du tale, det holder han af, ingen Bedemandsstil, skriv: allernaadigste Konge og Arveherre til Danmark og Norge, Slesvig og Holsten, Stormarn og Lillemarn, jeg er en fattig Svend med god Karakter og daarlig Udsigt, hvis De ikke vil tage Dem af mig, jeg kan holde en Tale, som gaaer til Hjertet, — for det kan Du, Jens Karbo, det kan Du, — jeg har siddet i elleve Aar herude paa den nøgne Strand, fordi jeg ikke nænnede at forlade en gammel, halvdøv Mand, der vanskelig kunde undvære mig, og jeg vil blive ved at sidde herude, til der gaaer Rust og Møl i mig, om Deres Majestæt ikke strækker ud sin Haand og hjælper paa Sagen. — Naar Du har skrevet dette, skal Du klæde Dig pænt paa, gaa lige til Fredensborg og faae Majestæten selv i Tale, det er ikke saa svært; drik Dig en Dram, Jens Karbo, og drik Dig to, fortæl ham saa, hvad Du ikke vovede at skrive, men staa ikke og snøvl i det, op med Hovedet, frem med Tanken. Gud bevare os! det skulde være mig! inden jeg læste mit Fadervor iaften, var Ansøgningen skreven, inden Sol stod op imorgen var jeg nede i Fredensborg og fik Lakusken til at melde mig.“

„Lakaïen,“ rettede Ane Malenē.

„Lakusken,“ gentog Erik Mandrup paastaaelig, „Grevernes og Baronernes Folk hedde Lakaier, Majestæten kalder sine for Lakusker, det maa jeg vel vide, som seer dem kalkunere hver Dag oppe hos Forstraadens.“

Det blev klarere og lysere for Kapellanen, medens Jægerdrengen talede. Den Tungefærdighed, hvormed han hobede

Sætning paa Sætning, hans livlige Minespil og indtrængende Røst, syntes at elektrisere Tilhørerne. Jens Karbo vendte sig mod Malene, hun smilede og nikkede til ham, han saae over mod Præsten og mødte et Ansigt, der udtrykte den dybeste Henrykkelse.

Erik havde i Begeistringens Hede efterhaanden hævet sin Stemme og tilsidst udtordnet enhver Sætning saa høit og larmende, at den gamle Mand tydelig opfattede Alt, hvad han sagde. Han var stolt af sin Dreng og maatte gøre Vold paa sig, for ikke at falde ham om Halsen.

„Jeg troer sandelig, at Erik har Ret,“ sagde Jens Karbo. „Hvad om jeg vovede at søge, jeg kunde da ikke faae mere end nei, og det er jeg allerede vant til, — men Helsing er saa stort et Kald, — maaskee Majestæten vil synes, at det er for dristigt af mig, maaskee ogsaa Excellence Holstein tog mig det ilde op, naar det kom ham for Øre, at jeg havde været saa formastelig at gaa udenom ham. Hvad siger Du, Ane Malene?“

„Følg hans Raad og skriv din Ansøgning, min kjæreste Ven!“

„Ja, jeg skal sandelig tænke over det, — om nogle Dage, — naar Pintsefesten er forbi.“

„Ja vist!“ raabte Erik, idet han stillede sig hen foran Kapellanen med udspilede Been og en uhyre ringeagtende og spottende Mine. „Om nogle Dage! — det er det gamle Vrøvl, — sikken Mand Du faaer, Ane Malene! — til Mikkelsdag, til Julehelligdag, naar alle Andre ere komne Dig i Forkjøbet! — Hvad er der at betænke sig paa? Skriv strax og spadseer afsted til Kongen imorgen tidlig. Kan Du ikke faae Majestæten selv itale, saa vend Dig til Moltke, han er en af dem, man kan stole paa, sige de deroppe hos Forstraadens, bryd Dig Fanden ikke om den Kirkepatron. Skriv blot og lad det faae en Ende.“

„Her er Papir!“ sagde Ane Malene, som lod til at opfatte Broderens Idee med større Tilbøjelighed.

„Her er Pen og Blæk,“ sagde Erik, „afsted med Dig og Lykke paa Reisen. Jeg vil blot lade Jer vide, at hvis Sagen lykkes, saa bliver det lige en Sølvdaler, Du skylder mig, fordi jeg løb herop, saasnart jeg hørte, Kaldet var ledigt.“

„Den skal Du faae,“ sagde Jens Karbo og rakte ham Haanden. „Jeg skriver virkelig min Ansøgning, nu har jeg overveiet det.“

Da Erik mødte saa stor Villighed efter den første Fordring, troede han at burde gaa lidt videre. „Altsaa en Rigsdaler for Budskabet. Saa var det Ideen, jeg gav Dig, om strax at skrive Ansøgningen, den kan da ikke betales med mindre end to Rigsdaler, mit Raad at gaa til Majestæten sætter jeg kun til tre Mark, det er jo Røverkjøb, Jens, Røverkjøb! altsaa bliver det ialt fire Rigsdaler og tre Mark, jeg har tilgode.“

Under denne Beregning tog han sin Bøsse fra Kakkellovnskrogen, slængte den over Skuldren og forlod Stuen.

Jens Karbo sad bøiet over Bordet og skrev med stor Iver.

Det er et Særkjende for alle svage Naturer, at naar de engang gribes af en Idee, saa gjør den sig til deres Herre, river dem med sig og driver dem ud over Maadeholdets Grændser.

I dette Øieblik vilde han Alt og troede at kunne Alt, han nedskrev sit Bønskrift med en feberagtig Hurtighed, stregede ud, smilede og skrev om igjen, der var en Ild, et ukjendt Liv over ham, som bragte hans Øine til at straale.

Ane Malene sad ved hans Side, strikkede paa en lang Uldstrømpe og læste, hvad han skrev, medens hun støttede sit lille, krøllede Hoved op til hans. Hun smilede saa lykkelig, hun havde bestandig holdt af Jens Karbo i hans svage og villieløse Øieblikke, maatte hun da ikke beundre ham dobbelt

i denne Ytring af Kraft og Bestemthed? Hendes Tankekreds var saa ringe, hun begreb kun det Gode her i Verden, fordi hun havde seet og hørt saa lidt af det Onde.

Den gamle Præst sad og rokkede i sin Halmstol, med Hænderne foldede over Maven, og dreiede Tømmelfingrene omkring hinanden.

Udenfor raslede Vinden i Asketræets Blade og bragte Flammen af Tællelyset paa Bordet til at vifte. Lidt af Maaneskinnet gled forbi Vinduet, lidt af en Bunke graalige og mørke Skyer, og henne fra Krogen ved Alkoven slog Perpendikelen paa det gamle Bornholmeruhr sit tunge og ensformige Slag.

Klokken var bleven mange, det tog Tid at faae Bønskriftet rettet, læst og skrevet om igjen; endelig var alt fuldbragt, det kunde ikke tænkes bedre, erklærede Ane Malene i fuld Overbeviisning, og de bøde hinanden Godnat, hun med sit blødeste Smil og sit lysende Haab, han med fuld Bevidsthed om det Underværk, en dristig og mandig Villie iaften havde fuldbragt. Næste Morgen tidlig vilde han begive sig paa Veien til Fredensborg og bringe Kongen sit Bønskrift.

Da Jens Karbo vaagnede i Daggry, var Ane Malene allerede ude i Køkkenet, for at lave hans Øllebrød og skjære den Mad, han skulde have med paa Reisen. Hun skyndede paa ham, og lidt senere begav Kapellannen sig paa Vandring med en tyk Spadserestok i Haanden, sort Kofte og blottet Hals. Kraven og det hvide Tørklæde bar han i en lille Pakke, der først skulde aabnes, naar han kom udenfor Fredensborg. Mads Bjerrings gamle Huuspostil havde han stukket ind i Brystlommen, og Bønskriftet laa vel forvaret i Bogens hemmelige Gjemme mellem Bindet og Bladene.

Ane Malene fik Lov at følge ham et Stykke paa Veien. Der var et vist højtideligt Alvor udbredt over dem Begge. Jens befandt sig aabenbart ikke længer under Indflydelse af

Gaarsdagens livlige Inspiration, han saae meget bleg ud og drog af og til et dybt Suk, som tydede paa nogen Ængstelse, men han tav standhaftig, for ikke at røbe sig, og smilede kjærligt til Ane, hvergang hun trykkede hans Arm, som hun havde slynget begge sine Hænder om.

Det var endnu ikke fuldkommen lyst, da de naaede Helsing Kirke. Manden, som skulde ringe til Solopgang, stod og gabede og strakte sig udenfor Døren til Taarnet, medens han ventede paa, at Klokken skulde slaa fire.

„Lader os gaa lidt indenfor,“ ytrede Jens høitidelig, „i en Stund som denne er det godt at vende sig til Gud. Kongens Hjerte i Vorherres Haand er en Kilde, siger den vise Salomo, han bøier den, hvorhen han vil.“

Saa fulgtes de ind i Kirken, deres Skridt gjenlød paa Stengulvet, medens de gik op til Koret. Det var fugtigt og koldt derinde. Spurvene kvidrede udenfor i Tagskæget, de knælede, de bad, og deres Bøn mødtes i det samme inderlige Haab og Ønske, men den Ene hørte ikke, hvad den Anden sagde.

Malene havde skjult sit Ansigt i begge Hænder, Jens Karbo foldede sine om Præstens Postil. Da han rejste sig, kyssede han Bogen, der gjemte Bønskriftet, og rakte den derefter stiltiende hen mod Malene, som gjorde det Samme. Dermed skiltes de.

Hun blev staaende med Haanden skyggende over Øinene og stirrede efter ham, indtil han forsvandt mellem Træerne inde i Grib Skov. To Gange vendte Jens tilbage, for at bringe hende endnu et Farvel, Malene havde aldrig forekommet ham yndigere end netop denne Morgen.

Hos hende gav altid Tanken og Sjælen Ansigtet dets Skjønhed. Hun kjendte saa lidt den sygelige Overdrivelse, som Lidenskabens lægger i vore Følelser, og havde kun opfattet sin Kjærlighed til Jens Karbo som en Lykke, der skulde

skjænke hende en ringe og beskeden Stilling ved hans Side, som tillod at trøste og hjælpe, dele hans Sorg og Glæde, hvilket hun da forresten allerede havde gjort længe inden de bleve trolovede. Alt det Berusende og Hidsende derimod som Ørkesløshed og Drømme fylder den Unges Sjæl med, var hende fuldstændig ubekjendt, hun var en ydmyg, trofast og hengiven Natur, der lovede at blive et Hjems Pryd, en Mands Lykke.

Da Jens Karbo kom et Stykke ind i Skoven, stod han stille, trak først Koften af og viklede den omhyggelig sammen, dernæst trak han ogsaa sine Sko af, eftersaae dem og rystede paa Hovedet.

„Saalerne ere saa tynde og daarlige,“ ytrede han betænksom, „lad os prøve, hvordan det gaaer med de bare Been, de lide intet ved at slides lidt.“

Med denne Bestemmelse stak han Skoene ind i Lommen, Koften op paa Enden af Stokken, kastede den over Skuldren og gik trøstigt videre.

Skoven var fugtig og frisk, det duftede derinde, det svulmede og bristede, og ud af Tilintetgjørelsen skjød Forryngelsen frem i de forskjelligste Former. Bogfinken løb foran ham paa Vejen, Kragerne fløj skrattende over hans Hoved, og Skovskaden og Træpikkeren, Solsorten og Droslen og den selskabelige Stær fløjtede og sang og støjede hver paa sin Viis og meldte sig efter en Mage eller søgte med hende om et Skjul til den fælles Rede.

Saa kom Solen op over Trætoppene og gød sit varme og gyldne Lys i lange, bløde og sitrende Striber mellem Grenenes Løv og viste det Grønne i tusinde rige og skiftende Nuancer.

I det samme lød Kirkeklokken ovre fra Helsing, først den ene Klokke, langsomt, sørgmodig og højtidelig, saa fulgte Nabokirkens efter, dernæst en tredie; det lød som en Sang

hen over Egnen, Hanerne galede fra Skovløberens Hytte og Hundene gjøede oppe hos Forstraadens, Ekkøet af alle disse Røster svarede inde fra Skovbankerne, og Alt blev Lys og Virksomhed, Farve og Straaler, og antog et særegent Udtryk af Skjønhedsfylde for ham, der stod inde i Skoven og lyttede og saae sig om til alle Sider.

„Det lysner og skinner omkring mig,“ sagde han til sig selv, „det jubler og synger, og det er grangiveligt for mine Øine, som om Skov og Mark haver pyntet sig til Højmesse for den store Fest, Kirkeklokkerne ringer ind i denne Time.“

Det var hans egen Stemning, der gav Billedet de rigeste Farver, han huskede ikke paa, at Naturen hver en skyfri Sommermorgen smykker sig i lignende Høitidsdragt, der er blot saa faae Kirkegængere til Festen.

En Tidlang skred Jens Karbo trøstig fremad paa den smalle, bugtede Sti, som førte ned gennem Skoven. Hans Ansigt var blodrødt, hans Pande perlede, Koften paa Stokken tyngede lidt over Skuldren. Han var uvant med at gaa saa langt, især uden Sko og Strømper, og tog sig højst ynkelig ud, medens han balancerede henad Vejen, spejdende efter de jævne Steder, fordi hans Fødder begyndte at blive ømme.

Charlotte Biehl fortæller i sine historiske Breve, hvorfra Stoffet til denne sandfærdige Skildring er taget, at det den Dag „blev en overmaade stor Hede.“ Jens Karbo var ganske af samme Mening, han standsede af og til for at puste ud, gik lidt igjen og satte sig endelig til Hvile under en gammel Bøg, hvis nedhængende Grene skyggede for Solstraalerne. Her fremtog han sin Frokost og udstødte et tilfreds Raab, idet han drak af den lille Flaske, Ane Malene havde ladet følge med.

„Det er Ribssaft, den rare Pige har kommen paa min Flaske. Hun udfinder dog altid, hvad der kan være mig til

Behag. — Altsaa om to Timer stædes jeg for Kongens Øine, lad os sige om halvtredie, saa gjælder det at vælge de rette Ord til at røre hans Hjerte. Først bukker jeg nu tre Gange, saa siger jeg — ja, hvordan var det?“ Jens fremtog en lille Seddel, han havde skrevet iaftes, og læste dens Indhold. „Gud hjælpe mig til at finde et naadigt Øre hos ham. — Mon de Rige og Mægtige begribe Velgjerningens Magt? Jeg troer det ikke, de faae ogsaa kun sjelden den rette Tak at høre, man maa selv have været i Vaande og Kvide, for at forstaa den Lovsang, som boer i den Befriedes Hjerte. — Det koster Majestæten saa lidt at skabe vor Lykke, kun et eneste Ord, derfor skulde han blive priseth og velsignet af os alle Tre, — ak, hvad betyder vel det? — velsignet af os? — Enkens fattige Skjærv! — men over den var der dog større Glæde i Himmerig end over Alt, hvad de Rige ofrede. — Blot jeg kunde sige ham alt dette, blot jeg turde! — Vor gamle Præst skulde da leve Resten af sine Dage i Ro og Fred, og hans Datter! — ak, Ane Malene! hun er min allerbedste Lykke. Herre Gudfader være priseth for hende.“

Han knælede, han strakte Hænderne iveau og tilføjede hviskende: „Den, Gud vilde velsigne, gav han en trofast Kvinde.“

Saa stod han op og gik videre ned over Nøddebo, hvorfra Gangstien førte til Fredensborg. Ved Bredden af Esrom Sø satte han sig igjen til Hvile, efterat have trukket Skoene paa og smykket sig paa det bedste med det hvide Tørklæde og den nystrøgne Krave. Maalet laa synligt for ham. Over den nye Plantage ved Søen kunde han skimte Fredensborgs kobberdækkede Kuppel.

Jens Karbo havde tilbragt henved fem Timer paa Veien, han var træt og anstrengt og følte desuden en tiltagende Ængstelighed, efterhaanden som han nærmede sig Slottet.

Han fandt det endnu for tidligt paa Dagen at melde sig til Audiens og besluttede at tøve lidt, før han gik videre. Han prøvede paa at læse i den gamle Postil, men Tankerne vilde ikke ret fæste sig ved Bogen. Han saa ud over Egnen, Søen laa blank og ubevægelig foran ham, Fiskene sprang i Overfladen, Trætoppene afspeilede sig paa den modsatte Bred. Fuglene sang, Insekterne summede, Livet jublede. Det var den samme friske Skjønhed, han havde følt sig henrevet af imorgens tidlig, blot i et andet Lys og med et andet Udtryk. Han gjentog Indledningstalen fra den lille Seddel, derefter lukkede hans Øine sig, Hovedet sank ned paa Brystet, og Jens Karbo faldt lidt efter i en dyb og rolig Søvn, som lod ham glemme Tiden, Stedet og alle ængstelige Bekymringer.

Det Sidste, han kunde huske, før han sov ind, var Synet af to Ryttere, som kom henover Stien, han nylig havde passeret. Den, der red foran, bar en Sølvtrøse om sin Kasket og en mørkegrøn Jagtfrakke knappet tæt op i Halsen.

„Det er Forstraaden og hans Skovrider oppe fra Esrom,“ mumlede Jens, plirede lidt med Øinene og sov ind.

De to Ryttere fulgte Stiens Krumninger langs med Søen og holdt sig i Skyggen af Skoven. Lidt efter vendte de samme Vej tilbage igjen. Idet den Første kom nærmere, standsede han Hesten og vinkede ad sin Ledsager.

„Der sidder en Mand henne paa den Bøgestub med Hovedet bøiet ned mod Brystet, han seer mig saa mager og daarlig ud, gaa og hør, hvad han fattes.“

„Han sover nok saa trygt,“ svarede den Tiltalte. „Om jeg ikke tager fejl, er det Kappellanen oppe fra Veiby i Holbo Herred, en fromme og gudfrygtig Person. Han holder Hænderne over sin Bønnebog, og der stikker et sammenlagt Papir op fra den.“

„Saa gaa hen og viis os, hvor dygtig en Mestertyv Du

er. List det Papir op fra Bogen, men det maa skee, uden at han fornemmer det, ellers skal Du faae med mig at bestille.“

Jægeren skrævede tilbage over Grøften, vadede gennem Løvbunden, varsomt, med udspilede Arme, og tog Papiret, uden at Jens vaagnede. Det var Bønskriftet til Kongen. Efter at Herren havde læst det, lagde den Anden det tilbage i Bogen igjen, og de to Ryttere fortsatte vel tilmode deres Vei opad Stien.

Jens vedblev at sove, han havde intet seet og intet hørt. Da han endelig vaagnede, slog Klokken ti, nu var det da paa høie Tid at gaa videre, hvis han skulde faae Kongen itale den Dag; han kastede et mønstrende Blik paa sin Dragt, redte Haaret igjennem med Fingrene, børstede Koften og skyndte sig ned til Fredensborg.

Da Lakaien saae den ydmyge Kapellan forlegen og ubehjælpssom stille sig indenfor Døren i Forsalen og hørte, hvad han vilde, trak han paa Skuldren og svarede:

„Majestæten giver ingen Audiens om Helligdagen. Det skulde da være af sær Naade og fordi Han er en reisende Person. Aber vi kan jo prøve paa, hvad Overhofmarskallen siger. Spadseer indenfor.“ Dermed førte han Jens Karbo til det næste Værelse og lod ham vente der.

Noget efter kom en lille Mand tilsyne, klædt i en broderet Hofdragt med Elefantordenens blaa Baand over Skuldren, hvidt, pudret Haar og et mildt og smilende Ansigt. Det var Overhofmarskal Moltke, en Herre, om hvem der kunde være en heel Deel at fortælle, hvis han ikke, uheldigviis for os, havde saa lidt at bestille med nærværende Historie.

I 1760 var Moltke allerede en ældre Mand, skjøndt han endnu havde en lang Levetid for sig; loyal, trofast og kløgtig, forstod han mindre at fremkalde en Begivenhed end bestandig

at bringe det Bedste ud af den, hvilket vel ikke er Talent, men dog grændser meget nær dertil. Han var desuden snild og resolut, naar det kom an paa at handle. Det beviste han, da Frederik den Femte, efter at have hævet ham til Greve og Elefantridder, forlangte hans Datter Katharina til Dronning. Moltke smilede, bukkede, bevidnede Kongen sin dybe Henrykkelse over saa stor en Naade, og afslog bestemt det fristende Tilbud. Derefter skyndte han sig med at gifte sit Barn bort til Grev Hannibal Wedel-Wedelsborg, skjøndt hun endnu ikke havde fyldt femten Aar, fik Geheimeraad Dehn skikket til England og Tydskland, for at udsøge Kongen en anden Gemalinde, og vedblev saaledes at bugte sig mellem Vanskeligheder, Rænker og Faldgruber, som Fjender og Misundere stillede ivejen for ham, uden nogensinde at tage feil eller at miste den Gunst, han stod i hos de forskellige Herskaber, som i otteoghalvtredsindstyve Aar benyttede hans Tjeneste.

Ved given Leilighed forstod Adam Moltke imidlertid ogsaa at varetage den materielle Fordeel, hvortil Lykken eller Tilfældet dog hjalp sin Part. Engang sluttede han saaledes Overeenskomst med Kammerherre Brömsen om aarlig at udbetale ham 3000 Rdl., mod at Moltke derfor til Gjengjæld, naar Kammerherren døde, skulde arve hans Eiendom Niendorff i Holsteen. Fire Uger efter Kontraktens Underskrift døde Brömsen, Moltke fik Godset og solgte det siden for 80,000 Rdl.

Det, der især skaffede Moltke et Navn blandt den store Hob, og de Egenskaber, der siden synes at være blevne Arvelod i hans Slægt, var en utrættelig Redebonhed til at hjælpe Enhver, der søgte hans Indflydelse. Han forstod i høj Grad den Kunst at give saaledes, at det syntes, som om det var ham og ikke hans Klient, der modtog en Tjeneste. I et saadant Tilfælde undergik hans fyldige og lidt dagligdags

Ansigt en paafaldende Forandring, det blev aandrigt, fint og talende, de smaa, lyse Øine spillede og straaled, der bredte sig et Smil over de svulmende Læber, medens han lyttede, nikkede, gned sine Hænder og med en Kjenders Skarpsyn trængte tilbunds i den Sjæl, han brød sig om at gjennemskue. Afstanden forsvandt, han holdt bestandig mere end han lovede, og Røsten, Blikket, Smilet bar paa samme Tid Vidnesbyrd om den Lykke, han selv følte ved at kunne raade eller frelse.

Da Overhofmarskallen saa Kapellanen blive staaende ved Døren og vride og dreie Legemet under de meest keitede Buk, vinkede han ad ham og tog selv Plads i en af de store Lænestole.

„Hvad er det saa, Han har paa sin Samvittighed? Kom herhen, sæt sig ned og lad os snakke lidt sammen.“

Jens blev modig ved denne ligefremme Tiltale, han satte sig paa den yderste Rand af Stolen, lagde sin Hat paa Gulvet, medens han stak Haanden i Brystlommen og fiskede Bøn-skriftet op.

Derefter fortalte han, hvem han var og Grunden til sit Komme. Han fortalte egenlig langt mere, end han selv vidste af, Moltke var Mand for at lede en Samtale, enhver af hans smaa Bemærkninger og uskyldige Spørgsmaal forlangte et Svar eller bragte den Anden ind i det Spor, han bestemte.

Jens opregnede hvormange Aar han havde gaaet og søgt Kald hos Kirkepatronen, Grev Holstein, uden nogensinde at komme videre. Af og til var det hændet, at han ved en ny Audiens, efter lang Tids Forløb, kunde finde sit Bøn-skrift uaabnet paa det Sted, Greven havde lagt det sidste Gang, hvilket han dog selv paatog sig at undskylde: „Excellencen havde vist saa mange Forretninger, han var desuden en gammel Mand, og de, han foretrak og gav Kald, vare sikkert

værdigere dertil, skjøndt de ikke havde gjort bedre Examen. Nu havde Jens idag taget sig den store Frihed efter bedste Formue at skildre sine bedrøvelige Omstændigheder og søge det ledige Præstekald ovre i Helsing. Det var hans inderlige Ønske at faae Audiens, for selv at levere Majestæten et Bøn-skrift og anbefale det til hans Gunst og Naade.

„Det kan ikke skee,“ svarede Overhofmarskallen og rystede paa Hovedet. „Hans Majestæt modtager Ingen idag, desuden har jeg hørt af Høistsammes egen Mund, at han allerede har givet Kaldet i Helsing bort, saa at der er Intet ved den Sag at gjøre.“

Kapellanen udstødte et dybt Suk, han sad og dreiede paa sin Hat, men tog alligevel Sagen med større Fatning end Moltke havde ventet.

„Saa det er allerede givet bort?“ ytrede han med sørgmodig Røst, „og det er vist Forstraadens Christoffer oppe paa Esrom, som er den Lykkelige?“

Moltke smilede til dette indiskrete Spørgsmaal, men svarede ikke.

„Jeg kom forbi Forstraadens og hans Karl underveis,“ tilføjede Jens forklarende. „Han har vist været her for at takke. Ja, ja! jeg tvivlede ogsaa nok om, at saa stor en Lykke kunde blive mig beskikket.“

Dermed stod han op fra Stolen og begyndte igjen at dreie Kroppen frem og tilbage under dybe Buk.

„Vil Eders Excellence da naadigst modtage min allerunderdanigste Ansøgning og ved Leilighed forelægge den for Hans Majestæt?“

„Hvad skulde det nytte til, naar jeg siger Ham, at Kaldet allerede er givet bort?“

„Nei, det er ogsaa sandt,“ svarede Jens og bukkede endnu engang, medens han stak Bøn-skriftet i Lommen.

„Sæt sig kun ned igjen, jeg har mere at tale med Ham

om," sagde Moltke. „Den Mads Bjerring til Veiby og Tibirke, Han er Kapellan hos, har jeg hørt omtale som en gammel Mand, noget værkbruden og tilmed saa svag af Hørelse, at han begynder at blive uskikket til sin Gjerning; forholder det sig ikke saaledes?"

„Han er ganske vist lidt værkbruden," svarede Jens, „Benene vil ikke rigtig staa ham bi, men det gaaer dog ret godt endnu ved Hjælp af en Stok. Han fik sin Skade den Vinternat vi havde den svære Orkan, som Eders Excellence kanskee mindes. Det fremmede Skib laa derude for Tidsvilde, det drev paaland med en forfærdelig Nordvestenstorm. Vi kunde høre Folkene paa Vraget stønne og raabe ind til os mellem Strandbankerne, men Ingen turde gaa ud, Himmel og Hav stod i det fraadende Skum, saa satte Præsten og En til sig i Baaden, taledede og bad, og Fiskerne, som ikke vilde være ringere end den gamle Mand, gik med, og saa frelstede syv Mennesker fra Søen. Men den Nat fik Mads Bjerring sin Gigt, og den har knuget ham siden."

„Hvem var den Mand, der først gik i Baaden med Præsten?"

„Det var rigtignok mig," svarede Jens, „men det havde ikke stort at betyde, for jeg roer kun daarligt, helst med den store Bunkaare, og naar det gaaer op mod Strømmen. Mads Bjerrings Hørelse er vel ogsaa saa som saa, men han hjælper sig dog, og Menigheden har nu engang vænnet sig til det, desuden staaer jeg ham jo bi som hans Kapellan."

„Biskoppen talte om ham forleden, Manden vil faae Tilhold om at søge sin Afsked; det gjør mig ondt at bedrøve Ham med en saadan Tidende, Kapellan, men paa den anden Side anseer jeg Ham for den, der lempeligst vil kunne bringe Sagen paa Bane for den gamle Præst og forberede ham paa, hvad der vil skee."

Kapellanens Hoved sænkede sig under denne ulykkelige

Nyhed, han vovede ikke at see iveiret, men Moltke lagde dog Mærke til, hvor rystet han blev.

„Det er et høist sørgeligt Budskab, og det vil gaa Mads Bjerring saare nær til Hjerte,“ ytrede han lidt efter med dirrende Læber.

„Han maatte dog vente det, synes mig; desuden afskediges han jo i Majestætens Naade og med Pension.“

„Ak, Excellence, den forslaaer ikke, og det, han frygtede meest for, vil nu skee: Mads maa gaa som gjældbunden Mand i sin Grav. Han havde meent, at holde sig to, tre Aar endnu, saa vilde det Værste være overstaaet.“

„Ja, Kaldet er vel ikke stort, men jeg synes dog, — for en eenlig Mand og en voxen Datter; den Præst maa vist have bragt stor Gjæld med sig fra tidligere Dage eller ogsaa være en slet Husholder. Hvad er Aarsagen? Tal kun uforbeholdent, Han kan trygt betro sig til mig.“

„Han har, som Eders Excellence sagde, havt stor Gjæld at betale fra tidligere Dage. Præstegaarden i Tibirke var gammel og faldefærdig, da Mads Bjerring fik Kaldet, en Vinternat brød Stormen det halve af Baghuset ned, Mads kunde let have stivet Resten af og bødet paa det Gamle, men i Stedet derfor byggede han et heelt nyt Huus, og naar Nogen undrede sig derover, lo han blot paa sin Maade og svarede: Det Huus skal min Eftermand visselig velsigne mig for. — Hvad man saaer i Vinter, groer op i Vaar. Det var Grunden til, at Mads kom i Gjæld. — Han er ogsaa kun en daarlig Husholder. Der seiler en Fisker hjem fra Havet med søndret Baad eller forrevne Garn, der boer en fattig Mand ude mellem Lyngen, hans Rugmark er spoleret af Sandflugten, de mangle Korn hos den Ene og Brændsel hos den Anden, naar Vinter stunder paa, men for dem Allesammen er der en slagen Vei op til Præstegaarden, og Mads gaaer og venter paa, at de skal komme, har han Ingenting selv, sætter han

sig i Gjæld for de Andre. Ja, naadige Excellence studser, I smiler, men det gaaer ikke anderledes til; naar man lever mellem de fattige Mennesker Aar ud, Aar ind, bliver deres Sorger til vore Sorger, de rykke En nærmere paa Livet, vi høre tilsidst allesammen til een Familie. Mads har sandelig ikke engang Hegn om sin egen Have, Drengene gaa og spise hans Frugter, han hjælper dem selv med at plukke ned. — Han er kun en daarlig Husholder.“

Jens Karbo førte Ordet, og Marskallen tav; og den ydmyge frygtsomme Sjæl tog Tilløb og blev veltalende; naar han saa iverit og holdt lidt op med at dreie paa sin runde Hat, mødte han bestandig Moltkes milde og deeltagende Øine.

„Hvor stor er hans egen Løn som Kapellan hos Præsten?“

Jens smilede og svingede lidt frem og tilbage med Armene, medens han saa ned for sig. „Den er ikke ret stor,“ svarede han undseelig, „for i de sidste Aar har jeg kun faaet et Par Støvler og en ny, sort Vadmels Vest, men jeg har heller ikke forlangt mere, jeg vidste nok, der var ingen Penge i Kassen, og den daglige Føde havde jeg jo altid.“

„Nu skal jeg sige Ham Noget,“ ytrede Greven; „Han er bestemt en rigtig skikkelig Person, og kommer der igjen en Dag, hvor Han har en Smule Raad og Indflydelse nodig, saa henvend sig til mig, jeg skal staa Ham bi med hvad jeg kan, og min lærde Ven og Kollega, Grev Holstein, vil ikke tage Ham det ilde op, Han er fra nu af min Klient, forstaaer Han det?“

„Tak, Excellence, Tak!“ svarede Jens, og til Trods for al Skik og Brug, greb han, bevæget som han var, Moltkes Haand, bøiede sig ned og kyssede den.

„I har ladet Eders Ansigt lyse over mig, saa mildt og venligt, og jeg er dog kun lidt og ringe i Verdens Øine. I kan tro, jeg skal gjemme Eders Ord i et taknemmeligt Hjerte.“

„Hvad har Han nu i Sinde at tage sig for?“

„Nu vil jeg gaa hjem og see at blive til Trøst for dem, som lide, og arbejde mere ivrigt end før, for nu trænge de mere dertil. Jeg veed blot ikke rigtig, hvad jeg skal tage fat paa, naar Mads Bjerring mister Kaldet, maaskee kan jeg blive Skolemester, maaskee Huuslærer hos en eller anden fornemme Familie. Vi har altid sat Lid til Vorherre i det Huus; han hjælper os nok tilsidst, og vi trænge jo ikke til saameget.“

„Ja, gaa Han nu sin Vei,“ sagde Moltke og lagde Haanden paa Karbos Skulder, „gaa, og vedbliv at være til Velsignelse for dem derhjemme. Husk blot paa, hvad jeg nylig sagde. Glemmer Han at komme til mig, saa kommer jeg til Ham, maaskee før Han venter det. — Dermed Gud befalet.“

Ane Malene havde tilbragt Formiddagen ovre i Tibirke Kirke. Da Gudstjenesten var endt, tog hun sit Sytøj og satte sig op paa en af Bankerne, hvorfra der var Udsigt hen over den lille Sti, som Jens Karbo skulde over.

Lærkerne sang, Myggene summede, Luften var uendelig mild, saa frisk og lyseblaa. De grønne Rugmarker bølgede omkring hende, inde i Skoven kikkede Gjøgen.

Hun sad og saae sig om, smilede og lod af og til Hænderne synke ned i Skjødets, medens hun grublede og lagde de skønneste Planer for Fremtiden, en Fremtid for hende og Jens, nu ventede hun blot paa, at han snart skulde komme tilbage, hun havde sunget og bedet i Kirken med ham i sit Hjerte og hun troede paa Bønnens Kraft.

Det blev henimod Aften, inden han viste sig. Endelig kom han da, langsomt, trættet og bøjet, som om han slæbte paa en tung Byrde. Hun fløj ham imøde, men Ordene og Smilet standsede ved det første Blik paa hans blege og indfaldne Ansigt.

Da han havde fortalt, hvad der var hændet, fattede hun

ham ikke ret, hun kjendte Savnet og Skuffelsen, det var den Luft, hvori hun saa længe havde levet, men at der pludselig kunde komme en saa stor Ulykke, derpaa var hun uforberedt, især idag.

Hun stod i nogle Øjeblikke som truffen af et Slag; medens hun kæmpede for at beherske sig, skjælvede Læberne som i Krampe, og begge Hænder knugede sig fast om hinanden. Han hørte hendes dæmpede Graad, medens hun slyngede Armene om hans Skulder og støttede Hovedet op til hans Bryst, og han lod hende græde, fordi han forgjæves søgte efter mildnende Ord og ikke vidste, hvad han skulde sige. Der gives heller ikke Ord til Trøst for Smerten. Tiden er den eneste Læge, Nogle mene Bedøvelse.

Lidt efter rejste det bøjede Hoved sig atter, hun strakte ham sine smaa, arbejdshaarde Hænder imøde og hviskede:

„Hvor vilde jeg dog være fortabt, hvis jeg nu stod ene med min Sorg og min gamle evneløse Fader, uden at have Dig til at hjælpe og raade os. Guds Villie skee, vi maa tømme den Kalk, han rækker os. — Sørg ikke for meget, min kjæreste Ven, vi ere unge, og to stærke Skuldre bære meget, jeg staaer tidligere op og kan ogsaa nok gaa lidt sildigere iseng.“

Imorges bad hun for ham, iaften trøstede hun ham, det var den Lod, hun forlangte af Kærligheden.

Saa vendte de tilbage til Præstegaarden, medens deres Blik sænkede sig i hinanden, og af og til hviskede de enkelte utydelige Ord, der kun forstaaes i en Stund som denne, mellem et Smil og en Taare.

Aftentaagen drog et graaligt Slør over Skoven, Solen gik blank og skyløs ned, de lagde ikke Mærke dertil. Æbletræernes Blomster ovre fra Bønderhaverne fyldte Luften, og den samme Fugl sang for dem, som de havde lyttet til

imorges; da var det deres Haab og Tro, som lagde Melodi i dens Kvidren; iaften hørte de den ikke.

Ude paa Stranden glimtede og glitrede det som en Strøm af flydende Guld, Maagerne skreg og flokkedes langs med Kysten; hvergang Sollyset streifede dem antog deres snehvide Bryst et rosenrødt Skjær.

Et Stykke borte laa Vraget af en Svendborger Jagt, som i den sidste Storm var tørnet ind paa Kysten, Nødflaget hang endnu i det ene Vant, Masten knækket, Sprydet slingrede ned ad Bougen. Vandet skvulpede i bløde, bugtende Striber kjærtegnende omkring Vragets Sider og lod til at være aldeles ubekjendt med Aarsagen til det lille Fartøis sørgelige Skjæbne. Havet løi og skuffede, som det altid lyver og skuffer, det vender sig bestandig tilsidst hævnende mod Enhver, som troer paa det.

Lidt efter skiltes de.

Da han senere om Aftenen kom forbi hendes Kammer, brændte Lyset derinde endnu. Han saae hende ligge knælende paa Gulvet, med Hænderne foldede omkring Sengestolpen. Græd hun? bad hun og søgte nu selv den Trøst, hun nylig havde prøvet paa at yde ham? tømte hun Smertens Kalk tilbunds i dette Ensomhedens Øieblik, eller var det Søvn, hvis lyse Billeder lod hende glemme Alt, hvad der havde sammensvoret sig mod hendes beskedne Lykke? Hendes prægtige Haar skjulte Ansigtet og hang ned over de blottede Arme, som Maria Magdalenes paa Rafaels bekjendte Billede. Af og til forekom det Jens, som om en feberagtig Skjælven rystede hendes Legeme; han listede sig stille bort igjen, uden at give sin Nærværelse tilkjende.

Foran det nedbrudte Havegærde lød en lystig Sang. Erik Mandrup kom hen imod ham, lidt slingrende, lidt op-rømt og usikker paa Benene, han havde aabenbar tilbragt en Tid af Aftenen nede i Kroen.

„Naa er det Dig, Jens Iversen Karbo, hvordan gik det saa? Du skylder mig halvfemte Daler, hid med dem.“

„Jeg har ikke havt Noget for min Gang, jeg kom for-silde, Du; Kaldet var allerede givet bort.“

„Hvad kan jeg gjøre ved, at Du ikke skyndte Dig mere? jeg maa bede om mine tre Rigsdaler, og det strax. Du har naturligviis staaet og vrøvlet i det og ikke turdet tale dem ordenlig dundrende til. Herre Jesus! Det skulde have været mig. Troer I Hallunker, I Kanailler, I Hanreipiske, I skal have Lov til at forpagte Luften og Lykken fra os, æde Æbler og verfe os Kjernehuset til, bilder I Jer ind, jeg vil lade mig snøfle af en Skovriderflab, fordi jeg bliver tørstig, mens vi planter Graner, og springer ind i Kroen efter en Dram, — Sludder! jeg mener, at I skal raade over Embeder og Forstgestrikter og give det fedeste Kald bort til den, der gifter sig med Jeres afdankede Kjærester? Jeg melder Jer til Forstraaden, gjør jeg, I skal faae hans Hundepisk at smage, hvis I ikke strax skaffer mig Kald, for jeg har lovet min kjære Erik Mandrup, Præstens enbaarne Søn, to Rigsdaler blank ud, dem han forresten allerede har siddet og sviret op nede i Kroen. — Saadan vilde jeg have talet, det skulde vel have bragt dem til Fornuft. — Du maa endelig lade mig faae den Daler, du lovede mig, jeg skylder den til Siple Skræder for et Stykke Vadmél.“

„Jeg har den ikke,“ svarede Jens og rystede paa Hovedet.

„Sikken en Pjalt, jeg faaer til Svoger,“ raabte Erik. „Naa, Hovedet op, Jens! Det næste Kald, som bliver ledigt, skal være dit, det kan Du tage Forgift paa. Lad mig bare faae de tre Mark, jeg har tilgode.“ Kapellanen gjentog sit Afslag og gik ind i Præstegaarden. Erik skraalede en ny Sang og slentrede op mod Jægerhuset.

Saaledes gik Kristihimmelfartsdag. I den følgende Uge

søgte Kapellanen flere Gange Leilighed til at meddele Præsten, hvad der forestod, men fandt den ikke, maaskee tilbød den sig, uden at han, naar Øieblikket kom, havde Mod til at benytte det.

I samme Uge skrev han til en Kammerat i Kjøbenhavn, at denne flittig maatte forhøre sig om en Plads ved en af Skolerne, et ledigt Degnekald eller en Huslærerpost hos private Folk, Jens vilde tage tiltakke med hvad det skulde være.

Da han gik med Brevet, mødte han Forstraaden, hilste og spurgte, om det var tilladt at ønske Hans Velbaarenhed tillykke. Forstraaden standsede sin Hest, hans solbrændte Ansigt smilede.

„Naa, saa Han har ogsaa hørt det? Ja, dennegang blev det endelig til Noget. De kunde heller ikke godt være bekjendt at lade Drengen vente længer, saadan en Familie han gifter sig ind i, og saa gode Fortalere, som han havde. Forresten faae vi først Kaldsbrevet paa Søndag, naar Provsten kommer herved, saa skal Sagen bringes i Rigtighed. — Havde Han været en fornuftig Fyr, Kapellan! og skikket mig Ane Malene op paa Gaarden til Opvartning, som jeg forlangte den Dag, de mange Hoffets Herrer vare til Middag hos mig efter Jagten, kunde Han maaskee ogsaa have skaffet sig en dygtig Fortaler hos Hr. Greven, Malene er jo en smuk Pige, min Salighed, en nysselig, lille Pige. Sikke nogle Øine! — det nytter ikke at være saa snerpet, naar En vil fort i denne syndige Verden, hvad har en Smule Fjaseri vel at sige? Jeg har sgu aldrig læst eller hørt Folk fortælle, at en lille Pige er faret til Himmels, fordi en Kavalier gav hende et Smækkys eller lagde sin Haand paa hendes Bryst. Fornemme Herrer ere nu engang vante til at faae deres Villie, det nytter ikke at stritte imod. — Noget for Noget! — Farvel, lille Jens, farvel! hils dem hjemme hos Jer.“

Dermed fløitede Forstraaden ad Hundene, smeldede med sin Pisk og red videre.

Pintseløverdag havde Folk travlt i Veiby og Tibirke. Kvinder og Børn kom skareviis ud paa Kirkegaarden med Spader og River, Sand og Blomster, for at pynte deres Slægtninges Grave. Den Dag i Aaret var der altid størst Liv blandt de Døde. Børnene saae til eller legede mellem Gravene. Naar Kvinderne hvilede, satte de sig ned hos hverandre, og medens den Ene gav en Dunk Ribsviin tilbedste, den anden en Stabel nybagte Pandekager, fortalte de om ham eller hende, som laa foran dem under det lille, sorte Kors, eller under den frodige Ukrudtsbunke, der indfattedes af et sammenfaldet Stakit. Det Glemte blev friskt igjen, og Historien var sjelden lang, hvad er der vel at sige om de Fleste af os, Andet, end at vi levede og døde? Vidste de tilfældigviis lidt mere den Dag, saa lød det bestandig som Lovtaler.

Hvoraf kommer det, at vi bevare en saa trofast Erin-dring om de Levendes Feil og ere saa tilbøjelige til at glemme de Dødes? Dette Omslag kan ikke finde Sted, fordi den Sidste er ude af Stand til at forsvare sig, vi angrebe ham jo før næsten altid kun der, hvor hans Forsvar var umuligt. Grunden maa vel snarere søges i, at de Døde have veget Pladsen og ikke længer staa os iveien. Rygtet finder ingen Næring hos dem, Graven dækker over. Der udvikler sig en hidtil ukjendt Følelse af Retfærdighed hos os, vi prøve, tvivle og finde Undskyldninger, hvor der før kun var Anklage. Saaledes kan det hændes, at den, vi forfulgte og i moralsk Forstand gjerne vilde dreie Halsen om paa, tilsidst ender i en Straaleglands af lutter Elskværdighed.

Efter at Kvinderne havde hvilet lidt, skyndte de sig igjen til Arbeidet, Gravene maatte nødvendig være færdige til imorgen, inden Folk gik i Kirke. Naar Børnene raabte eller

lo for høit, tyssede de Ældre paa dem, Alt var saa fredeligt og venligt rundt om, Kirkegaarden aabner kun Døren til sine Rædsler for Tanken, tilsyneladende viser den alene Fred og alvorlige Minder.

Degnen havde lige saa travlt som alle de Øvrige, han kom med Favnen fuld af Bøgeløv til Pynt for Alteret og de gamle Træbilleder, og Enebærriis, som skulde stikkes fast paa Kirkestolene langs med Gangen.

Solen skinnede, oppe i Taarnet kimede Klokken med en saa sørgmodig Klang, som om den beklagede sig over sin Sprække. Ovre i Helsing, Ramløse og Valby kimeres der ogsaa, det lød som bløde Melodier i Luften, naar Klokkeklangen blandedes.

Hjemme i Præstegaarden sad gamle Mads Bjerring i en falmet Kofte, en blaa og hvidstribet Nathue trukket ned over det hvide, strittende Haar, og skrev flittig paa sin Prædiken, eller rettere sagt, han afskrev blot Broderparten af den, han allerede havde holdt ved mangfoldige tidligere Pintsefester.

Udenfor det aabne Vindue fløitede Solsorten i sit Pindebuur, paa Taget knebrede en Stork, og i Gaarden laa den enøiede Lænkehund udstrakt i Solen og drømte at den sloges og vandt en vældig Seir, som den beseglede ved en høitidelig Gjøen, uden at denne Støi dog i mindste Maade forstyrrede Præsten.

Saa kom første Pintsedag, skyfri og klar som Himmelfartsdagen. Allevegne fra strømmede Bønderne til Kirken, de havde været tidligere oppe end ellers, for at see Solen løbe rundt. Uheldigviis var det just lidt skyfuldt i det Øjeblik, den røde Ildkugle kom frem over Horizonten. Himmelen var dækket, men hvad angik det vel Solen? At den løb rundt alligevel, derom tvivlede Ingen. Glade Ansigter, nye Kjoler, Hilsner og Smil mødtes. Idag hvilede Arbeidet, og iaften skulde der være Dands i Kroen, hvor Værten, foruden

de to sædvanlige Violiner, havde lovet dem en Trompeter fra Helsingør, tænk blot, en virkelig tysk Trompeter, maaske i Uniformskofte! Alt dette paa een Dag, mere kunde man da ikke forlange, og de Lykkelige levede i Øieblikket.

Klokken ringede da Mads Bjerring, støttet til sin Stok og med Jens Karbo under den anden Arm, gik op til Kirken, Ane Malene fulgte ved hans Side med Psalmebogen indsvøbt i et hvidt Lommetørklæde.

Den gamle Mand var meget tavs og ordknap idag, det havde han forresten været i hele den sidste Uge, Ingen fattede Grunden, men hans nedtrykte Stemning hindrede dog Jens Karbo i at omtale det sørgelige Budskab fra Moltke. To Gange opmandede han sig og hviskede til Ane Malene:

„Nu gaaer jeg ind og siger ham Alt,“ begge Gange lagde hun afværgende sin Haand paa hans Arm og bad ham bønligt: „ikke idag, ikke iaften! han faaer det tidsnok at vide.“ Hun tænkte kun paa at holde Sorgen borte fra ham saa længe som muligt.

Kapellanen forrettede i den sidste Tid Messen, fordi Mads Bjerring havde ondt ved at staa saalænge, derefter hjalp Jens ham op i Prædikestolen, hvor han tog Plads paa et Sæde, saa høit, at Ingen fra Gulvet kunde see, at han sad.

Han talte over Dagens Text: Mesteren havde fuldbragt sit Hverv og forladt Disciplene, som, fyldte af hans Kjærlighedslære, nu skulde vandre ud i Verden, mangfoldiggjøre hans Frøkorn og bringe dem til at spire og blomstre.

Præstens Ord lød i Begyndelsen saa klangløse, saa skjælvende og svage, at kun de Nærmestsiddende vare istand til at følge med. Efterhaanden blussede det op i ham, hans Tankegang streifede over i det Følsomme og Personlige, det var om sig selv han taledes, han havde i mange Aar ogsaa været Mester og Lærer for en Hjord, hvoraf Nogle idag sade

nede og hørte paa ham, medens Andre laa og sov ude under Græstørven, et ringe Redskab vel, men Vorherre var nok Mand for at faae sin Gjerning forrettet ved hvem han vilde. Han havde plantet Frøkorn og hjulpet og ledet og raadet af bedste Formue, nu stundede det mod Aften og mindede ham om, at han havde andetsteds hjemme, hans Hverv var fuldbragt, han ønskede kun at gaa bort med den Fortrøstning, at have været til Velsignelse for Nogen.

Dagslyset faldt lige paa Præstens Ansigt, hans Stemme skjælvede ikke mere, hans Blik straaledede, den sammensunkne Skikkelse syntes at voxe.

Menigheden sad og lyttede til med aabne Munde, foroverbøiede, opmærksomme, det var saa hjemligt, saa forstaaeligt Altsammen.

Ane Malenes Øine søgte Jens Karbo, begges Aasyn havde det samme forlegne og overraskede Udtryk. Hvad betydede disse Ord, der greb Taleren selv saa mægtigt, at Taarerne løb ned over hans Kinder, hvorledes kunde han bestemt hentyde til Afskeden, uden at være underrettet om det, de omhyggeligt havde skjult for ham?

Derefter begyndte Mads et andet Afsnit, i hvilket han gik ind paa Vidunderet med den hellige Aand. Hans dybe Sindsstemning forsvandt efterhaanden som Ild i et Halmstraa, han bredte sig i Bibelsprog, Udraab og Fraser, der svækkede hele det første Indtryk. Stemmen blev atter svag og klangløs; idet han sluttede sin Tale, gik den over i en utydelig Mumlen, hans Hoved sank ned paa Brystet, han tav.

„Hvorfor holder han op at snakke, før han er heelt færdig?“ ytrede en af Bønderne i de øverste Stole. „Han er vist bleven syg.“

„Nei, vor Fader er falden i Søvn. Han er en gammel Mand, lad os sidde lidt stille, til han vaagner igjen.“

Den, som taledede saa, var en Mand, der nød megen Anseelse i Sognet, hans Ord bleve hørte og fulgte.

Præsten sad med lukkede Øine, det rolige og dybe Aandedrag forkyndte en blid Søvn. Der blev saa tavs og stille i Kirken, som om den havde været forladt. Udenfor lød en svag Støi af Drengene, som løb og legede mellem Gravene, Solstraalerne brød sig i de grønne Blyvinduer og viste en Masse Spindelvæv, der slyngede sig fra Vindueskarmen hen paa Væggen.

Menigheden sad og saae sig om, Hovedet støttet paa Armene, som strakte sig ind over den næste Rækkes Stole-rygge. Andre gav sig til at spise den medbragte Frokost, skjøndt det var strengt forbudt i Kirkeforordningen at spise og drikke inde i Kirken under Gudstjenesten. Oppe fra Loftet lød en glad Kvidren af et Svalepar, der for flere Aar siden havde fundet Vei igjennem en ituslaaet Rude og bygget Rede i Hullet ved Lysekronens Lænke. Stedet forekom de to Smaafugle saa behageligt, at de siden hver Sommer paany toge deres Rede i Besiddelse, og for ikke at forstyrre Leiligheden lod Mads Bjerring Ruden være borte.

Da Menigheden havde ventet en Stund, uden at Præsten ytrede Tegn til at vaagne, blev Kirkebønnen læst, og dermed var Formiddagstjenesten tilende.

I dette Øieblik foregik der noget Usædvanligt oppe i Koret. Den lille Sidedør, som førte ud til Kirkegaarden, blev heftig revet op. Erik Mandrup kom styrtende ind, blodrød i Ansigtet og gispende af Anstrengelse, en Strøm af guldgult Sollys, Blomsterduft og Varme fulgte efter ham gjennem den aabne Dør. Han standsede midt i Koret, saae sig om, og da han fik Øie paa Jens Karbo, der var ifærd med at slukke de to store Voxlys, som salig Hr. Mandrup Due havde foræret til Alteret, raabte han aandeløs og gispende:

„Lad være med at slukke de Terter deroppe, Majestæten kommer herind med samt sin Dronning og alle smaa Prindser,

Hofmænd og Lakusker, de er her lige paa Øieblikket, først kilede de ned til Præstegaarden og gik og saae sig om og spurgte efter Fatter, nu kjører Karossen herop med dem. — Der er de, der er de!“

Den store Kirkedør blev under Drengens Forklaring slaaet op, og skjøndt Majestæten og det hele Hof, Erik havde omtalt, indskrænkede sig til Marskal Moltke og Biskop Harboe, fulgte af en kongelig Lakai med en Kappe over Armen, var dog Synet af to saa fornemme Herrer tilstrækkeligt til at fængsle Menighedens Opmærksomhed.

Bønderne kom frem fra deres Stole, Koner og Piger neiede og stillede sig langs med Siderne, medens de Fremmede gik forbi, derefter forlod Nogle Kirken, for at see paa Hestene foran den kongelige Vogn, Andre stimlede sammen i en Kreds omkring Koret, Forstraaden traadte nogle Skridt længere frem, purrede op i Siderne af sit krøllede Haar, smilte og bukkede, han anede nok, at dette Besøg paa en eller anden Maade maatte staa i en lykkelig Forbindelse med ham.

Gamle Mads Bjerring sad under alt dette og nikkede og sov nok saa trygt oppe paa Prædikestolen; han slog først Øinene op, idet en Stemme hviskede ham i Øret:

„Vaagn op, lille Fatter, vaagn op! der er kommen nogle fornemme Fremmede i Kirken.“

Det var Ane Malene, som tog ham under Armen, rakte ham Stokken og fulgte ham ned ad Trappen, efter først at have rettet lidt paa hans Krave.

„Er der Fremmede, siger Du! Det var sandelig Skade, at de ikke kom lidt før, saa kunde de have faaet min kjønne Prædiken at høre. For den var rar, Malene, rigtig rar, hvad? Slip kun nu, mit Barn, jeg kan godt gaae alene.“ Han rettede sig og skred langsomt og værdig hen mod de Fremmede.

Moltke smilede, da han saae ham komme, Forstraaden

traadte et Skridt nærmere, men det var ham endnu ikke muligt at opfange et Blik eller noget Tegn paa Gjenkjendelse. Overhofmarskallen gik derimod hen til Præsten og strakte ham begge sine Hænder imøde.

„Guds Fred og glædelig Pintse, gamle Hr. Bjerring. Vi komme med Bud og Tidning fra Hans Majestæt, vor aller-naadigste Konge.“

Tidning — det var det Eneste, Mads havde fattet, skjøndt han bøiede sig forover og vendte Øret til, for at opfange Grevens Ord. Han nikkede sørgmodig og svarede: „Jeg beder underdanigst om Forladelse, min Hørelse er bleven noget svag i de sidste Aar. — Tidning, sagde I, ja, jeg veed det nok, jeg skal søge min Afsked, jeg har allerede faaet Brev derom nede fra Kjøbenhavn.“

Ane Malene greb hans Haand og hviskede ind i hans Øre: „Fader! Fader! Du vidste det!“

„Ja, min lille Pige, i otte Dage, men jeg gik og tav stille dermed, for ikke at bedrøve Jer. Jeg kunde jo heller ikke vente Andet i min Alder, og maa dertil ydmygst takke mine naadige og høie Foresatte, fordi de bar over med mig og fandt sig i at beholde mig saalænge.“

Mads Bjerring bøiede sig og slog ud med begge Arme, Biskoppen besvarede hans Hilsen, idet han udbrød med en Røst saa lydelig, at den hørtes over hele Kirken:

„Hans Majestæt har gjentagne Gange omtalt Eder og paalagt mig at forsikre Eder om sin Naade, og at der vilde blive taget særdeles Hensyn baade til den Iver og Nidkjerhed, hvormed I saalænge har røgtet Eders Kald, ligesom ogsaa til Eders udviste Mandhaftighed og Konduite forleden Vinter. Jeg gjentager Majestættens egne Ord, som det behagede ham at ytre sig ved Taflet sidst, forresten er det mig ubekjendt, hvad der sigtedes til ved Mandhaftighed og Konduite.“

Mads saae fra den Ene til den Anden, det var ham

umuligt at fatte Ordene, men da han følte Ane Malenes Haand i sin, og af hendes sjæleglade Udtryk sluttede sig til noget Behageligt, smilede han og bukkede paany.

„I maa have mægtige Velyndere i Kongens Nærhed,“ tilføiede Bispen. „Saavidt jeg mindes, har jeg ingensinde fundet Leilighed til at omtale Eder, det kan altsaa ikke være fra mig, man kjender Eders Forhold saa nøie.“

„Jeg er ganske af samme Mening som Deres Høiærværdighed,“ svarede den gamle Mand, uden endnu at have forstaaet et Ord af, hvad Harboe sagde, han troede blot, at den Sætning, han anvendte, kunde passe paa hvad det skulde være.

Moltke stod og smilede, tav og iagttog, medens hans kloge Øine vare i uafbrudt Bevægelse.

„Det er forresten ikke Hr. Mads Bjerrings Sag, som bringer os hertil idag,“ udbrød han lidt efter, „vort Ærinde angaaer kun Kapellanen. Kom herhen, unge Mand, Han er jo Jens Iversen Karbo?“

En glødende Rødme foer over Kapellanens Kinder, da Alles Opmærksomhod rettedes paa ham, han traadte frem under dybe Buk.

„Det er Ham, som har indgivet et Bønskrift til Majestæten om det ledige Sognekald i Helsing, ikke sandt?“

„Nei, forlad mig det,“ svarede Jens. „Min Ansøgning blev ikke modtaget, jeg fik den tilbage igjen, formedelst jeg kom forsilde, Kaldet var allerede givet bort.“

„Han maa tage feil, Majestæten har omtalt til mig og denne ærværdige Herre, at han modtog Bønskriftet ude paa Veien til Fredensborg sidste Himmelfartsdag, at han læste det tilende med stor Opmærksomhed og gav det tilbage igjen, efterat have skrevet nedenunder: Bevilget. Han vover da ikke at drage Kongelig Majestæts Ord i Tvivl? Derfor er hans Kaldsbrev nu blevet udstedt, og det leverer jeg ham her.

— Knæl ned, Jens Iversen Karbo, og tak for Kongens Naade, thi det skal Han mærke sig, Majestæten skikker os hertil i denne Dag alene for at volde ham og den gamle Mand der en glædelig Pintsefest.“

Jens stod og rystede, han strakte Haanden ud, men drog den hurtig tilbage igjen, som om han var bange for at modtage Brevet, hans Blik fløi fra Præsten over mod Ane Malene, derefter faldt han paa Knæ og skjulte Ansigtet i begge sine Hænder. Hvad han sagde, hvad han gispede og kæmpede for at faae frem, kunde Ingen blive klog paa, Ordene kvaltes under en hulkende Graad. I næste Øieblik laa der to Knælende paa Kirkegulvet. Ane Malene sank ned ved hans Side.

Mads Bjerring befandt sig i den pinligste Forlegenhed. Idet Ane stod lammet og maalløs under Indtrykket af, hvad hun hørte, glemte hun aldeles sin Fader, han lyttede, men var ikke istand til at opfatte Noget, først da Moltke drog Kaldsbrevet frem, listede han sig til at kigge lidt i det. Greven forstod hans Kvide, udfoldede Papiret og holdt det hen foran ham. Jens Karbos Navn stod prentet saa tydeligt, at det lod sig læse paa en Favns Afstand. Præsten slog sine Hænder sammen.

„Du velsignede Gud og Skaber!“ udbrød han, „Jens Karbo, — Præst! og ovre i Helsinge! det var da den største Lykke, som kunde times mig gamle Mand i denne Verden. — Ja, ja, ja! det kommer bestandig igjen, hvad jeg læste i Postillen. Hvi ville I klage, I Lidettroende! en ny Glæde dækker altid over en gammel Sorg.“

Han kastede sit Blik op til Portalen foran Koret, hvor Kristusbilledet hang paa Korset, foldede de magre og knoglede Hænder og hviskede: „Herre Fader! lad nu din Tjener fare i Fred, thi mine Øine have seet Frelsen.“

Menigheden var efterhaanden trængt fremad, og dannede

en tæt og sluttet Kreds om Præsten og de Fremmede, Udraab og Bifald lød som en Jubelsang gennem den gamle Kirke.

„Kan det ogsaa være muligt, er det Virkelighed Altsammen?“ udbrød Jens Karbo endelig, og greb efter Kaldsbrevet, „I skuffe mig jo ikke — og Forstraaden og hans Skovrider, som jeg troede at see, da jeg sov ind?“

„Det var Kongen,“ svarede Moltke. „Bønskriftet stak frem fra Jeres Brystlomme, Rideknægten tog det, Majestæten læste, mærkede sig Navnene og underskrev med sin Blyant, Altsammen uden at Kapellanen fornam det Ringeste dertil. Han er mig rigtignok en aarvaagen Suplikant, Jens Karbo, det maa man lade Ham. — For at der nu ikke skal være ringeste Tvivl tilbage, saa hent os den Ansøgning, jeg sidst nægtede at modtage, Han kan da selv overbevise sig om sin Lykke.“

Jens havde neppe skjænket Bønskriftet en Tanke fra det Øieblik, Grev Moltke leverede ham det igjen, han vidste blot, at han idag bar samme Klædning som sidst ved Audiensen, og gav sig ivrigt til at søge i alle Lommer. Ane Malene hjalp med, men de søgte forgæves.

Medens dette skete, undergik Mads Bjerrings Ansigt en sælsom Forvandling, det viste et Udtryk af Frygt og Ængstelse, han syntes flere Gange at ville sige Noget, uden at Ordene dog kom frem.

„Hvad mon der er iveien med den gamle Mand?“ ytrede Biskop Harboe. Erik Mandrup trængte som en afskudt Piil frem fra Kredsen, nu meente han, at det endelig var hans Tour at tale. „Fatter staaer og tripper, fordi høiærværdige Hr. Biskop triner lige ovenpaa Myrernes Gang,“ ytrede han med sin freidige Mine og pegede til større Tydelighed ned paa Steengulvet, hvor en Mængde smaa Myrer i ilsom Fart bevægede sig frem og tilbage. „Lakusken ved Døren staaer

ogsaa lige ovenpaa dem. Jeg har havt min Plaseer af at see, hvordan de kravler høiere og høiere op paa hans ene Buxe, men jeg holdt nok min Mund, for at han kunde fornemme, hvor rart de stikke. Nu begynde de snart at spadserere hen over Excellancens Kappe, som han bærer paa Armen.“

„Hvad skal dog alt det sige?“ spurgte Moltke.

„Det skal jeg forklare,“ svarede Mads Bjerring, som af Lakaiens pludselige Hop til Siden gjættede Grevens Spørgsmaal. „De Smaadyr har havt deres Gang herinde i Kirken i mangfoldige Aar. Eders Høiærværdighed seer nok den lille, sorte Stribe langs hen ad Steengulvet, ud til Muren, der komme de fra. Jeg bad Graveren lade dem være i Fred, og nu ere vi vante til at skræve over deres Sti, mens vi forrette Kirketjenesten, men naar Altergang skal være, lægge vi en udhulet Fjæl over Stedet. — Excellencen smiler,“ vedblev han, „I er vist af mine Folk, I holder af Smaadyrene ligesom jeg, det kan maaske fornøie Eder, at see den lille Pindso, jeg har fredet om derude paa Kirkegaarden, den holder til under Kammerherrens Ligsteen i mange Herrens Aar. Sidste Uge kom den frem med fem smaa Grise, ja, den gjorde saavist; den koster mig forresten hvert Efteraar en Rigsort i Skat,“ tilføiede han smilende. „Jeg maa give Klokkeren en Douceur, for at han skal lade være at tage Hunden med, naar han ved Aftentid ringer Sol ned. Men hvad er dog det, Jens der staaer og søger saa ivrigt efter?“

Ane forklarede ham Alt.

Mads Bjerring smilede, han rettede sig iveiret og skred næsten uden at støtte sig til sin Stok hen mod Bænken, hvor Jens nylig havde siddet.

„Jeg veed, hvor Du skal søge,“ ytrede han. „See her i Postillens hemmelige Rum, der ligger dit Bønskrift forvaret. — Jeg sagde nok, at Bogen skulde blive Dig til Velsignelse, den begynder allerede at holde Ord, lille Jens.“

I Postillen laa Bønskriftet, og, som Moltke havde sagt, stod der at læse paa den sidste Side:

„Bevilget,

Frederik Rex.“

Da den gamle Præst forlod Kirkegaarden, stod han lidt stille foran en forkrøblet Busk og saae sig tilbage.

„Nu er jeg gaaet ud og visnet som den,“ ytrede han vemodig, „men der er skudt en frisk Busk op istedet. — Vorherre lader aldrig Bøgen kaste sit gamle Løv, før det nye faaer Lov til at spire frem.“

Saa gik de og holdt Pintsefest hjemme i Præstegaarden.

PRÆSTENS MALLE

Landsbyen laa en halv Mils Vei ovenfor Grændsen. Men hvor var vel Grændsen i 1848? Igaar vogtede vi den, idag blev den traadt ned af Fjenden, der skyndte sig opad i Jylland, hvor Wrangel havde udskrevet en Krigsskat paa fire Millioner, og nu gav sin Fordring Eftertryk ved at besætte Landet. Næsten hver Dag drog en ny Sværm gennem den lille By. Hele det mægtige Tyskland stod jo i Vaaben mod os, dets Soldater sloges uden at vide hvorfor, og, Feltherren havde samlet dem i saa stort et Antal, fordi han meente, det var bedst at være To mod En, hvis han skulde kunne sætte det han fordrede igjennem.

Forrige Uge havde der været hessiske Husarer indkvarterede i alle Landsbyens Gaarde. Gudbevares, hvor de Mennesker spiste og drak! — ikke at tale om, hvad de forlangte til deres Heste. Folkene, som ikke kunde faae Plads i Husene, sloge Leir om Natten under aaben Himmel paa den store Tofte ved Gadekæret. Obersten lod et Halmhæs bringe ud til dem, og der laa de, Ryttere og Heste mellem hverandre, ovenpaa, underneden hverandre, et broget Garnnøgle, Ingen kunde finde Rede i. Hesten var Hovedpude for Rytteren, eller han borede sig ned i Halmen og krøb sammen ved dens Side, og Dyret blev liggende, uden at forandre Stilling, saae sig lidt omkring, før det vendte sig, og

skrabede forsigtigt ud med Benene, for ikke at gjøre de Omkringliggende Skade.

Efter Dragonerne kom der en Bataillon Brandenborgere, uden Heste, men til Gjengjæld begavede med en saa glubende Tilbøjelighed for Fjerkræ, at der Dagen efter deres Bortreise næsten ikke fandtes en levende And eller Høne i Byen. Nu iaften skulde der komme et nyt Regiment hannoveranske Fodfolk og holde Rast til næste Morgen. — Frisk Halm ind paa alle Gulve, Nøglerne af Skabe og Kister, Skjul for Alt, hvad der paa nogen Maade kunde lokke eller friste, og netop som dette var fuldbragt, skingrede en skarp og skrattende Hornmelodi ude paa Veien.

Regimentet kom tilsyne i en Støvsy og drog ind i Byen. Halmen laa endnu omkring paa Gaden, eller blæst sammen i Bunker langs med de nedbrudte Gærder. Midt paa Veien viste nogle brede og dybe Hjulspor, hvor Kanonerne havde kjørt. Alt var dødt, øde og stille mellem de smaa Huse, Folk holdt sig inde, der var heller ingen Grund til at hilse paa de nye Gjæster. Ved Gadekæret blev der gjort Holdt, og hver Rode fik sin Kvarteerseddel udleveret; nu gjaldt det om at finde Gaarden, og dernæst om at gjøre sig tilgode paa bedst mulige Maade.

„Ingen Rapsen eller Tagen med Gevalt! Enhver Mand lægger Skillingen paa Bordet, for hvad han begjærer. Kommer der Nogen og klager, skal I faae med mig at bestille.“ Saaledes lød Oberstens Formaning, idet Rækkerne skiltes.

Kirkeklokkerne ringede til Aften. Det svindende Sollys kastede sine Straaler ind mellem Popleterne som fine, sitrende Guldtraade. Længere tilbage bredte det gyldne Lys sig over nogle mosbegrøede Bøgegrupper, der forestillede en Skov, og hvis Stammer bøiede sig ængstelige og sammenkrøbne, som om de stode og ventede paa Øksen. En letsindig Hane, Eieren troede velforvaret oppe paa det øverste Loft, kom

pludselig tilsyne i en aaben Luge, baskede med Vingerne og galede; „Her er jeg!“ Soldaterne støiede og løb omkring mellem Husene, — efterat have fundet Kvarteret, gjaldt det nu blot at finde Noget at spise.

Regimentschefen og hans Adjutant fik deres Kvarterer i Skolehuset. Det laa midt i Byen og gav den største Plads, efterat Borde og Bænke vare flyttede ud paa Veien. De skulde ellers have boet hos Præsten; men Gaarden laa saa afsides, Stuerne vare smaa og lave, og der havde nylig været Tyfus i Huset. Adjutanten skikkede Oppasseren ud for at bjerge Noget til Aftensmad. Karlen tog en Kammerat med sig, og disse To vandrede nu om fra Huus til Huus, syngende og skraalende, uden at trættes ved at blive afviste overalt, hvor de kom; der var Ingen, som havde Noget at undvære.

Under denne Vandring kom de tilsidst ind i Præstegaarden, for at prøve deres Lykke der. En Lænehund stak Hovedet ud af sit Huus, gøede pligtskyldigst nogle Gange, og forsvandt derefter igjen. Præsten sad udenfor Døren og røg af en Pibe. Det var en gammel Mand med graat, nedhængende Haar, og et uendeligt mildt og forsagende Udtryk.

Soldaterne kastede et speidende Blik omkring sig, før de hilste paa ham.

„De er vist Eierne af Gaarden?“ spurgte den Ene.

„Jeg er Præsten.“

„Det var jo rart! Jeg holder saa bandsat meget af gudfrygtige Folk. Vi komme ellers for at slaa en lille Handel af med Dem. Høiærværdige Herre maa endelig skaffe os Noget at spise. Vor Oberst trænger svært til Aftensmad. Jeg tier aldeles stille med, at jeg, hans Oppasser, ikke har smagt Mad i min Mund i de sidste fjorten Dage. Vi skulde have ligget i Kvarteer hos Dem, men af Respekt for Præsten, og saa den Tyfus heroppe, lode vi os nøie med at bo hos

Degnen. Hvad siger Deres Høiærværdighed om en fed, lille Høne, eller en zvei, drei Kyllinger?“

„Jeg har dem sandelig ikke.“

„Et Par Ænder da, men de maa rigtignok være fede. Idet jeg gik fra Kvarteret, raabte Obersten til mig: Bringer Du mig ikke noget extra Godt til Aftensmad, bider jeg Hovedet af Dig, saa Deres Høiærværdighed indseer selv, at De næsten begaaer Barnemord, ved ikke strax at tøfle ind efter et Par Ænder.“

„Jeg har heller ingen Ænder,“ svarede Præsten. „Den forrige Indkvartering tog Alt fra os.“

„Ingen Høns, ingen Ænder, sikken Præstegaard!“ raabte Soldaten og trak foragteligt paa Skuldren. „Ja, nu siger jeg mit sidste Ord, saa kan jeg min Sjæl ikke gaa yderligere. En halv Snees Æg da, men de maa allesammen være nylagte. Hvad?“

En gammel, haltende Kone traadte ud af Stuen. Hun blev staaende i Døren med begge Hænder under Forklædet.

„Har vi Æg, lille Maren Elsebeth?“ spurgte den gamle Mand. „Gaa ind og see ad.“

„Det behøves ikke,“ svarede Konen. „Rytterne forleden toge de sidste fra os. Der blev ikke et tilbage.“

Medens alle disse Afslag bleve givne, kom et lille, sort Lam løbende ind i Gaarden. Da det fik Øje paa Præsten, galoperede det hen til ham, og gned sig op ad den gamle Mands Been, som om det vilde udtrykke sin Glæde over at have fundet ham igjen. Præsten smilede og strøg Haanden over Dyrets Hoved. Soldaterne kastede et Blik til hinanden, samme lysende Inspiration foer igjennem begge.

„Sikken et deiligt, lille Lam med en rød Dusk om Halsen!“ udbrød den Ene. Den Anden greb Lammet ved Fødderne og løftede det op paa sin Skulder.

„Højstærede Herr Pastor!“ udbrød han derefter med sin

meest indsmigrende Mine: „Obersten og Lieutenanten maa have Noget at stille deres Sult paa, formedelst de ikke kan æde Hø, og da her i Gaarden hverken findes Høns eller Ænder, annamme vi nu Lammet, og erlægge derfor, — hvad skal jeg sige? — fire preusiske Daler til Betaling. Skindet kan afhentes imorgen nede hos Degnens.“

Under denne Forklaring lagde Soldaten Pengene paa Bænken foran Præsten. Den gamle Mand tiggede og bad for sit Lam, Konen haltede henimod Soldaten og prøvede paa at rive det fra ham, men Kammeraten greb hende i Armen og snurrede hende rundt i Gaarden; derefter gik de.

Henne ved Porten standsede den Ene og udbrød: „Om Deres Velærværdighed finder, at vi have været for genereuse med Betalingen, og foretrækker at ofre os de fire Bankodalere til Pleie og Vederkvælgelse i disse strenge Tider, saa undseer vi os slet ikke ved at tage imod dem.“

Præsten lod sit Svar bero med at strække Hænderne ud efter Lammet; Maren stod og græd med Tørklædet for Øinene. Lammet brægede og vendte Hovedet om mod Præsten, som om det vilde paakalde hans Hjælp. Lænkehunden gøede, medens Soldaterne veltilfredse skrede ned ad Veien til Degnens.

Lidt senere kom en bondeklædt Karl med en Hakke og Spade paa Skulderen slentrende ind ad Porten. Præsten sad endnu paa sin Bænk og klaprede med Laaget af Tobakspiben, medens Taarerne løb ned ad hans Kinder; hans sammensunkne Skikkelse og furede Træk udtrykte dyb Fortvivlelse, Maren Elsebeths Graad var gaaet over til nogle dybe og stønnende: Aa ja, aa ja! hendes Sorg havde et mere lydeligt og veltalende Udtryk.

Karlen tog sin gamle Straahat af og hilste. Da han saae Herskabets bedrøvelige Miner, stod han stille og udbrød:

„Hvad er her paa færde? Hvorfor seer Motter og Hr. Pastoren saa forknytte ud?“

„Ak, Jakob, Jakob!“ sagde Konen og slog Hænderne sammen. „Her er skeet en stor Ulykke i Gaarden. Bare Du var kommen lidt før, min Dreng!“

Marens Dreng var en høi og sværlemmet Person, med et mildt og fredsommeligt Ansigt, hvori kun de mørke, dybtliggende Øine tydede paa en bestemt Villie.

„De har taget Malle fra os,“ ytrede Præsten med skjælvende Stemme.

„Føi!“ sagde Jakob, „det var ilde.“

„To Krigskarle kom herind og forlangte Mad til Oberstens Kvarteer. Da de saa Malle, lagde de fire Sølvdalere her paa Bænken og toge hende med sig ned til Degnens.“

„Saa maa vi see at faae hende fra dem igjen,“ sagde Jakob.

„Hvis Du kunde det; men det var to svære Karle, der lode til at være strikse paa det.“

„Var der to?“ spurgte Jakob og smilede, som om det ikke i nogen Maade forandrede Sagen. „I skal ikke være bedrøvede. Nu gaaer jeg ned og henter hende; naar hun saa kommer hjem igjen, gjør vi bedst i at lukke hende ind i Laden, mens de Krigsfolk marchere gennem Byen.“

„Troer Du ogsaa, Du faaer hende?“ spurgte Præsten ængstelig.

Jakob trak paa Skuldren. „Vi kan jo prøve derpaa. De lade sig vel snakke tilrette, de Karle.“

„Der er de fire Dalere, tag dem med.“

Jakob stak Pengene til sig, tog begge sine Træsko i Haanden, og løb paa de nøgne Fødder ud af Gaarden. Hans Ord og den Sikkerhed, hvormed han taledes, øvede en beroligende Virkning paa Præsten.

„Hvad siger Hun? Jeg troer næsten han bringer os Malle igjen. Hun har en velsignet Søn, Maren Elsebet.“

„Han kunde være ringere,“ svarede Konen.

Jakob fortsatte sit Løb igjennem Gaderne. Underveis speidede han flittig efter de to Soldater, men disse vare allerede naaede ned til Kvarteret i Skolen. Ude i Gaarden vendte den Ene Bunden iveiret paa et Kar, den Anden bandt Lammets Been sammen, og kom derefter frem med en vældig Brødkniv.

„Lad os faae hende op paa Skafuttet. Ret nu skal jeg give hende en rød Dusk om Halsen, bedre end Præstens. Blot han var her.“

„Kan hans Karl ikke gjøre det?“ spurgte en rolig og besindig Stemme i den aabne Port, og Jakob kom henimod dem. „Hvad er det, I To har for med vort Lam? Vil I lade det være i Fred! Her har I Jeres fire Dalere igjen.“ Han lagde Pengene paa Karret, skød Manden med Kniven tilside og tog Malle op i sine Arme.

Begge Soldater brast i en spottende Latter, den ene greb Jakob i Brystet.

„Vover dit Bondedyr at afbryde os i vor lovlige Forretning?“ raabte han. „Læg det Lam igjen, eller jeg skal slaa dine Arme istykker.“

Jakob smilede, medens Soldaten forgjæves anvendte alle sine Kræfter paa at drage ham bort. Derefter lagde han Malle ned paa Karret. „Vil Du slaa mine Arme istykker?“ „Prøv først, hvordan jeg forstaaer at bruge dem.“ Med disse Ord greb han Soldaten om Livet, hævede ham iveiret og kastede ham hen i Gaarden. Hans Tag var saa uimodstaaeligt, saa ubændigt og knugende, at der ikke kunde være Tale om Modstand. Soldaten udstødte et Skrig. Denne gang var det hans Kammerat som lo ad ham.

„Nu lader Du det Lam ligge,“ sagde han. „Tag dine Penge tilbage og see saa, Du kommer afsted; ellers skal vi To snakkes ved.“

Jakob løste Baandene om Malles Been. „I har vist Ingenting at sige mig; nu tager jeg mit Lam og gaaer min Vei, dermed er det godt.“

Soldaten drog sin Sabel, men Jakob greb ham om Haandleddet og vristede Vaabenet fra ham. I det Samme blev et Vindue aabnet i Skolen, og Obersten kom tilsyne.

„Hvad er det, I Karle tage Jer for!“ raabte han. „Jeg troer, min Salighed, I slaaes under mine Vinduer. Kom herhen, Du Mandfolk der med Straahatten.“

Jakob traadte hen til Vinduet med Lammet over Skulderen og den hullede Hat i Haanden.

„Hr. Obersten maa ikke tage mig det ilde op,“ sagde han. „Jeg værgede mig som jeg kunde bedst. De to Karle der har været inde i Præstegaarden og taget vort eneste Lam fra os.“

„Vi har ærligt og redeligt betalt det.“

„I toge det med Vold; det var ikke tilfals! Der sidder en gammel, barnløs Mand oppe i Præstegaarden, det Lam var hans bedste Glæde. Naadige Herr Oberst vil ikke tillade, at han mister det. De fire Daler ligge henne paa Karret.“

„Hvem er Du?“

„Jeg er en fattig Karl, som gaaer ham tilhaande deroppe for min Moders Skyld, som ogsaa er i hans Brød.“

„Og saa kom Du og tog Lammet fra dem med Magt?“

„De vilde ikke lade mig faae det med det Gode.“

„Du alene mod To?“

„Det lod sig gjøre,“ sagde Jakob og nikkede frimodig.

„Han kan rigtignok takke sin Gud for, at vi vare i Oberstens Kvarteer,“ ytrede Oppassereren. „Havde det ikke været for Respektens Skyld, vilde der vare skeet en Ulykke.“

„Aa, nei da! Jeg tænkte jo ikke paa at gjøre Jer Fortræd.“

„Den Civilist kommer og gjør Vrøvl om et Lam, der er

betalt og bestemt til Hr. Oberstens Aftensmad. Jeg var lige ved at skjære Ørerne af ham.“

„Det siger Soldaten kun for Spøg,“ sagde Jakob. „De Infanterister forstaa sig ikke paa at bruge Sabelen; derfor tog jeg den ogsaa fra ham.“

„Hvad er det, Du vover at sige mine Folk paa? Læg det Lam fra Dig, der skal Ingen gjøre det Fortræd. Kom saa her indenfor, — Du ogsaa, Frantz Ziegel! Jeg vil holde Dom over Jer.“

Ovre i Laden havde Skolelærerens Folk været Vidne til, hvad der skete i Gaarden.

„Gud naade ham vel!“ sagde den gamle Pige og slog Hænderne sammen, da Jakob gik ind til Obersten. „Han bliver vist trækket i Arrest, formedelst han tog Sabelen fra Soldaten.“

„Han bliver skydt!“ paastod en tænksom Røgter. „Jeg har en Brodersøn, som fik Tamp, fordi han glemte sin Bangenet. Han bliver skydt, der er ingen Pardon. Jeg kjender de Krigsfolk.“

I den store Skolestue sad Adjutanten ved Vinduet og læste en Avis. To friske Halmknipper, hvorover der var bredet et Hestedækken, betegnede Indkvarteringens Sovesteder. Jakob blev staaende indenfor Døren. Lammet havde listet sig efter ham, og gned sig op ad hans Been, — det vidste nok, hvor det skulde søge sin Frelse. Da Obersten gik hen mod ham, rettede han sig stivt iveiret og svingede den gamle Straahat. Han lod ikke til at befinde sig rigtig vel i dette Øieblik.

„Hvad meente Du Klodrian med, at mine Folk ikke forstaa at bruge deres Vaaben?“ spurgte Obersten.

Jakob dreiede paa Overkroppen. „Jeg mener blot, at Sabelen ikke ligger godt i Infanteristens Haand. En Dragon eller en Landseneer, det er en heel anden Sag, de forstaa deres Kram.“

„Du har selv været Soldat, og Rytter, ikke sandt?“

„Jo, jeg var Rytter; men der kom Noget iveien. Saa fik jeg min Afsked i Foraaret og drog hjem til Præstens.“

„Jeg kan tænke, Du holder mere af hans Kjødgryder end af at vove Pelsen, nu, da det gjælder.“

Jakob saae iveiret. Hans Øine hvilede faste og bestemte paa Obersten. „Min Moder skikkede mig Brev: Jeg har draget fem Dreng op og arbejdet for Jer, saalænge jeg kunde; jeg kan ikke mere, nu er det din Tur at arbejde for mig. Jeg fik hende da i Huus hos Præsten; hun gjør, hvad hun kan, og jeg tjener ham til Gjengæld for halv Løn. Af den Grund hørte jeg op med at være Soldat. Maa jeg saa gaa?“

„Nei, vent lidt, det haster jo ikke. Du mener da, at Du, som har været Rytter, forstaaer Dig bedre paa at bruge Sabelen end Indfanteristen der? Vi vil see en Prøve derpaa. Gaa ud og hent os to Sabler, Frantz Ziegel! Jeg vil dog først lade Dig vide, at den Karl der har faaet Præmie i Hugning.“

Jakob saae over Skulderen hen paa Frantz Ziegel. Oberstens Bemærkning lod ikke til at gjøre videre Indtryk paa ham.

„Naar jeg er færdig med ham, faaer jeg saa Lov at gaa!“ spurgte han, da Frantz kom tilbage.

„Det er afgjort,“ svarede Obersten. „Vinder Du over ham, har Du beviist, hvad Du sagde, og Du kan gaa din Vei og tage Lammet med, ellers bliver det her, siden vi har betalt det.“

„Stil Dig saa op, Du!“ raabte Jakob. „Stræk Dig! Hovedet iveiret! See, hvordan han staaer, den Rottefænger, og holder paa sit Vaaben, som om det var et Kasteskaft.“

„Jeg skal hugge Dig til Plukfisk!“ raabte Frantz rasende.

„Ja, prøv kun paa det! Du har jo taget Præmien.“

Soldaten gjorde nogle Udfald, som Jakob syntes at parere

mod alle Fægtekunstens Regler. Han riposterede ikke, eller forstod maaskee ikke at ripostere, men lod dog til at være højst frimodig og smilede ad sin Modstanders Ivrighed.

„Du hugger jo, som om Du tærskede Langhalm,“ ytrede han under en lille Pavse.

„Hvordan er det, Du selv staaer og stritter ud med Benene,“ spurgte Obersten. „Skal det være en Stilling for en Fægter?“

„Aa, der behøves ikke store Anstalter for den Kameel, vi skal snart være færdige. Hold nu fast paa din Sabel, Frantz Ziegel med Præmien! Hold fast! siger jeg, ret straks vil den dratte Dig af Haanden.“

Saa skete der et Udfald, en lynsnar Bevægelse, som ingen af Tilskuerne fik Tid at overveie, før Ziegels Sabel fløi ham ud af Haanden, og klingrede hen ad Leergulvet. Soldaten stod med aaben Mund og stirrede paa Jakob, der lagde sit Vaaben fra sig, idet han med et godmodigt Smil sagde:

„Dengang fik Du mig dog ikke hugget til Plukfisk.“

„Nei, Du har vundet Processen,“ raabte Obersten, „det er afgjort, hvad enten det nu var Behændighed eller et Lykke-træf, der hjalp Dig.“

„Det var vel et Lykketræf,“ meente Jakob, „men jeg beviste dog, hvad jeg sagde: Sablen ligger ikke ret for Infanteristen. Maa jeg saa gaa?“

Adjutanten sprang op fra sin Stol.

„Med Herr Oberstens Tilladelse vil jeg først give den Fyr en Prøve paa, hvorledes en tysk Infanterist forstaaer at bruge sin Sabel.“

Obersten nikkede. Jakob kastede et spørgende Blik omkring sig, men afslog at tage mod Sablen, som Ziegel rakte ham. Han var aabenbart aldeles uforberedt paa denne Vending af Sagen.

„Aa nei!“ bad han, „lad mig være fri. Med Adjutanten tør jeg ikke fægte, det vilde slet sig skikke. Skal det endelig være,“ vedblev han, da Lieutenanten stillede sig op mod ham, „maa Hr. Obersten idetmindste tillade, at Soldaten gaaer ud af Stuen; han har onde Øine, den Karl, og staaer og griner ad mig. Maa jeg faae Lov til at tage mine Træsko af? Nu gælder det nok at værge sig bedre end før.“

Denne gang lagde Jakob ud i fuldstændig Fægtestilling. Legemet sank ned i de bøjede Knæ, det var idetmindste synligt, at han forstod at dække sig. Adjutanten mærkede ogsaa snart, at han havde en dygtig Modstander for sig. Ethvert af hans Angreb blev afpareret med stor Færdighed. Jakob stod som rodfæstet i Gulvet, besindig og rolig, der laa et Smil omkring hans Mund, et irriterende Udtryk af Overlegenhed og Spot, som æggede den Anden.

Efter et heftigt og mislykket Udfald af Officeren, traadte han et Skridt tilbage og sænkede sin Sabel.

„Hr. Lieutenanten puster. Lad os hvile lidt, om De synes. Jeg seer nok, De fører en god Klinge; men om det maa tillades mig at sige, saa anstrenger De Dem for svært, og Deres Haandled er ikke bøjelig nok. Naar De fører Hugget for heftigt og det pareres, kan De ikke dække Dem for Kontrapartens Ripost. De forhugger Dem og giver Dem blot. I den korte Stund vi prøvede sammen, har De fire Gange været udenfor Parade.“

„Hvorfor benyttede Du Dig ikke deraf?“

„Det skulde jeg vel vogte mig for! Vore Klinger ere jo skarpt slebne; jeg kunde komme til at gjøre Dem Fortræd.“

Han stillede sig atter frem og førte sin Sabel saa sikkert, saa hurtigt og behændigt, at der ikke kunde være ringeste Tvivl om hans Overlegenhed.

„Officeren maa staa fast!“ raabte han, „og ikke søge at undgaa mig ved at forandre Stilling. Hvergang De viger

et Skridt tilbage, er De udenfor Dækning. Nu gør jeg tre smaa Udfald til, saa maa det være nok med de Løier. Pas vel paa! — Det var et,—to,—tre! —“ vedblev han og efter ethvert Tal, fulgte et Udfald saa behændigt og lynsnart, at Officeren efter det sidste fandt sig trængt heelt ind mod Væggen; det var ikke muligt at vige længere tilbage. Jakob gjorde derefter en dyb Hilsen og lagde Klingen ned paa Gulvet.

„Maa jeg saa gaa?“ spurgte han for tredie Gang.

„Ja vist maa Du gaa,“ svarede Obersten, „men først vil jeg vide, hvem Du er?“

Han tørrede Panden med sit Trøieærme, smilede og svarede: „Jeg er Præstens Avlskarl.“

„Aa Snak, ingen Udflugter! hvem er Du?“

Den bøiede Skikkelse rettede sig, Bondekarlen syntes at vokse under Officerens Øine, medens han traadte et Skridt nærmere og hævede den flade Haand op mod Panden.

„Jeg er Jakob Oldenberg, Fægtemester ved de danske Husarer!“

Han tog Malle paa sine Skuldre og forlod Stuen, Obersten og Lieutenanten stode og saae efter ham. Lammet brægede og slikkede hans Hals.

„Ja, bræg kun,“ sagde Jakob, „slik kun! Du har iaften været nærmere ved Tyskernes Kniv, end jeg ved deres Sabler.“

Saa gik han med Malle.

FRØET SPIRER

En Vinteraften regnede det og sneede og blæste, saa Folk neppe kunde stride sig frem mod Veiret. Inde paa Slotspladsen føg Sneen sammen i store Bunker, Klokken ovre i Holmens Kirke slog otte. Fra Kahytterne paa de smaa Fartøjer nede ved Kanalen sitrede et lille, blegt Lys hen over det sorteblaa Vand og forsvandt igjen, Tovene klaprede, Blokke og Fløie peb ynkeligt under ethvert nyt Vindstød. Fodgængere, der skulde til Kristianshavn, standsede et Øieblik, idet de kom ind paa Slotspladsen, saae sig fortvivlede om til alle Sider og skar nogle ubehagelige Ansigter, før de vovede sig videre frem i Sølen og Sneveiret. Under Lygterne langs med Slottet kom en anden bedrøvelig Skikkelse tilsyne, krum-bøiet og pjaltet, Ansigtet og dets mørke Udtryk halvskjult af en gammel, hullet Hat, fra hvis bugtede Skygge Vandet flød ned over Mandens Kinder. Hans Støvler gav et klagende Sjap, Sjap! medens han gik og raadslog med sig selv, stansede lidt foran en af Lygterne og betragtede nogle Smaapenge, som han bar i den sammenknyttede Haand, talte og talte dem igjen, for at udfinde den bedst mulige Fordeling til et varmt Aftensmaaltid og et billigt Natteleie.

Det skulde have været Maaneskin efter Almanaken, men alt hvad der saaes oventil, naar Sneen et Øieblik hvilede sig, var en tung, blygraa Himmel, hvis mørke Skymasser

fløde sammen med Skibenes Master og Bygningernes Arkitektur. Kort sagt, det var en Aften, der tilhørte Fortvivlelsen og det Fortabte, og hvori det kostede nogen Møie at tro paa Digterens Forsikring om, at Danmark er et rart og yndigt Land.

Fra Høibroplads kom en Herre tilsyne indhyllet i lang Vinterfrakke, hvis tykke og rigelig anvendte Stof dog ikke var istand til at skjule en mager og krumbøiet Figur. Oppe paa Broen havde han nylig udstaaet en langvarig Kamp med Blæsten, der stridig vedblev at vende hans Paraply, hver Gang han slog den op, til Straf bar han den nu sammenrullet under Armen, speidede forsigtig ned for sig, før han vovede at sætte Fodspidsen paa de vaade Steen, og balancerede derefter over mod Slotskirkens Portal.

Her pustede han ud, rystede Sneen af Frakken og af-tørrede omhyggeligt sin sorte Hat med et Lommetørklæde.

„Ej ja! ej ja!“ udbrød han. — „Gud bevares, hvor et saadant Veir kan slide paa et Par Galocher!“

Manden troede sig alene og foer forskrækket tilbage, da han pludselig hørte Raslen af en Kjole og saae en Dame vise sig mellem Pillerne, som hidtil havde skjult hende. Saavidt det lod sig slutte af Figur og Holdning, maatte hun være ung, men det var dog kun en Formodning, siden hendes Ansigt skjultes af et tæt Slør, der indhyllede hele Hovedet. Efterat have endt sine Betragtninger, der alle faldt ud til Fordeel for den Fremmede, fandt Herren det passende at sige noget, og udbrød:

„Det er dog et forskrækkeligt Veir iaften.“

„Ja,“ var Svaret.

„Det varer længe inden Sporvognen kommer, jeg antager at Frøkenen ligesom jeg staaer og venter paa den.“

„Nei.“

„Maaskee efter Deres Pige?“

„Jeg har ingen Pige.“

„I saa Fald vil det være mig en Fornøielse at ledsage Dem, hvis De tillader det. See ret paa mig,“ tilføiede han med et Smil, idet han tog Hatten af og viste sit skaldede og rynkede Hoved, „der er sandelig ingen Grund til at frygte, jeg er en ældre, besindig Mand og skal følge Dem med største Ærbødighed lige til Deres Hjem.“

„Jeg har intet Hjem,“ udbrød hun heftig og brast i Graad.

Herren stirrede paa hende i dyb Overraskelse. „Intet Hjem,“ gjentog han, „men det er jo ikke muligt.“

„Det er som jeg siger, lad mig saa være.“

Hendes Røst lød tvungen og fortrædelig, som om hun følte sig krænket over den gamle Herres mange Spørgsmaal, men der var tillige noget klangfuldt og friskt, noget blødt og bedende, som i høj Grad tiltalte ham.

„Stakkels Barn!“ udbrød han, grebet af hvad han hørte, „intet Hjem og ingen Tilflugt i en saadan Aften! Det er meget sørgeligt. — Veed De hvad, — jeg faaer en Idee. Tag med og bo hos mig og min Søster. De skal være os Begge velkommen. Jeg spørger Dem ikke om hvad De ønsker at skjule; men imorgen, efter en god Søvn, og Søvnene er langt vigtigere, end vi tro, saa fortæller De mig hvad De behager, De skal see, vi finder nok paa Raad. Jeg er selv kun en ringe og ubemidlet Mand, men jeg troer jeg har Talent for at være andre til Nytte. Hvad siger De saa om mit Forslag?“

„De kjender mig jo ikke, og veed ikke hvem jeg er.“

„Jo, forlad mig det, jeg veed, De er ulykkelig, mere behøves ikke. — Følg De mig ubekymret, min Søster venter os hjemme med en god, varm Kop The. — Der har vi Spørgsmaalet, ere vi saa enige?“

„Aa ja, hvorfor ikke,“ svarede hun, „det er meget smukt af Dem, alt hvad De der siger.“

Sporvognen kom, han hjalp hende med at stige op, og de kørte ud til en af de nye Bygninger i Alleen.

Underveis drog den Ubekjendte sit Slør tilside, og hendes Ledsager fik derved Lejlighed til at iagttage et blegt og fint Ansigt, hvis store, blaagraa Øine saae frygtsomme og sporgende frem for sig, men tillige udtalte en levende Protest mod Nød og Sorg. Hun rakte ham Haanden og smilede, hans godmodige og milde Udseende gjorde hende tryk. Han vedblev at stirre paa hende, uden dog at være i Stand til at finde nogen Forbindelse mellem det han saae og det han nylig havde hørt.

„Hvad troer De, Deres Søster vil sige, naar hun seer Dem komme hjem med en fremmed Dame?“ spurgte hun efter at de havde forladt Sporvognen og gik ind i en af de smaa Sideveje i Alleen.

Han smilede og svarede:

„Ja, hun vil rigtignok blive forbavset. Søster Abelone er en gammel Jomfru, som har holdt Huus for mig i over tredive Aar, og er bleven lidt sær og egenraadig med Alderen, men det skal De ikke bryde Dem om, hun har et iegodt Hjerter: naar hun blot tages med det Gode, kan man faae hende, hvorhen det skal være.“

Efter disse Ord førte han den Ubekjendte op i en af de moderne Kaserner, som Spekulation og Smagløshed hvert Aar forøger i Københavns Omegn, og bugtede sig op ad en smal og steil Trappe til de naaede fjerde Etage. Her standsede han udenfor en Dør, som bar en gammeldags Messingplade med Paaskrift: „Thomas Rolfsen, Docent.“

Den gamle Herre pustede af Anstrengelse. „Nu er vi ved Maalet,“ sagde han, og tilføjede hviskende efter at have ringet paa: „Ikke sandt, De forstaaer mig nok, og vil ikke tage det saa nøie, om Abelone tilfældigviis skulde være i daarlig Humør, hun lider saa ofte af Hovedpine især om Aftenen.“

Der kom et Lysskær tilsyne i Dørruden, indenfor lød en skarp og skrigende Stemme: „Hvem der?“

„Det er mig, lille Søster, luk kun op.“

„Det er ogsaa en Tid at komme hjem paa,“ lød Røsten igjen, og en mager Kvindeskikkelse, indhyllet i et graastribet Tørklæde, viste sig med et Lys i Haanden. Hun foer et Skridt tilbage ved Synet af den Ubekjendte, som Thomas Rolfsen lod gaa foran sig ind i Stuen.

„Jeg bringer Fremmede,“ sagde han i den mildeste Melodi, han kunde finde.

„Jeg seer det,“ svarede Abelone, „hvem er den Dame, med Forlov at spørge?“

„Det er en ung Sjæl, som trænger til Bistand, og den vil vi være To om at bringe.“

Medens Rolfsen derefter beskrev Mødet ved Slotskirken, rettede den gamle Frøken sig efterhaanden i Vejret, hendes skarpe, smaa Øine dvælede mistænksomt paa den Ubekjendte.

„Naa saadan!“ udbrød hun kort og betegnende, og uden at ytre mere, gav hun sig til at sysle med Thetøiet paa Bordet. Enhver af hendes Bevægelser og det mistænksomme Udtryk blev opfattet af den Fremmede, og lod hende føle hele Vægten af sin pinlige Stilling.

„Det er vist bedst, jeg gaaer igjen,“ ytrede hun og rakte Rolfsen Haanden, „men inden jeg forlader Dem, skal De dog vide mit Navn og de ulykkelige Forhold, der have bragt mig i denne ydmygende Stilling. Jeg er Datter af Kaptain Kerf i Viborg. I mit sextende Aar var jeg forældreløs og havde ikke lært synderlig andet end at danse paa Officeersballer og spille Croquet paa Exerceerpladsen. En gammel Tante tilskrev mig, at jeg skulde komme herover og personlig tale min Sag hos Autoriteterne, for mulig derved at faae en af de Understøttelser, der ere bestemte for Officeersdøttre, imidlertid kunde jeg bo hos hende. Da jeg kom, laa hun for Døden, jeg

stod frændeløs og ubekjendt i den fremmede By. Hvor jeg henvendte mig, trak man paa Skuldrene, jeg blev sendt fra det ene Kontor til det andet. En af Tantes Slægtninge viste mig større Opmærksomhed end alle øvrige, det var en ældre Herre, mild og forekommende. Han havde kjendt min Fader, og tog sig af mig, som om jeg kunde være hans Datter, han bragte mig i Huset hos en gammel Dame; min Sag stod godt, forsikrede han, der var ingen Tvivl om at jeg jo vilde komme i Betragtning ved den forestaaende Uddeling af Understøttelse fra en af de adelige Stiftelser, — han besad nogen Indflydelse, — havde talt min Sag, jeg skulde blot vente, vente! I den første Tid, som forløb, prøvede jeg paa at uddanne mig til Lærerinde, jeg vilde saa gjerne arbejde, men fik ikke Lov dertil, han lo ad min Iver, forsikrede, at det var et unødvendigt Plageri, som ikke førte til noget, derimod omgav han mig med alle mulige Bekvemmeligheder, hvad siger jeg, med en Overflødighed, jeg tidligere maaskee havde drømt om og ønsket, men aldrig troet at kunne opnaa. Han besøgte os stedse hyppigere, førte min Værtinde og mig i Theatret, til Koncerter, alle vegne. Jeg tilbragte næsten et Aar saaledes, glemte Fortid og Fremtid. Ogsaa min Velgjører syntes efterhaanden at være forvandlet, det hensynsfulde og ridderlige i hans første Adfærd fik Præg af en Inderlighed, som var mig i høj Grad imod. — Hvad skal jeg fortælle mere? — Efter et Middagsselskab vilde han iaften følge os til en Koncert, Vognen ventede, — der faldt Ord fra den gamle Herres Side, som jeg aldrig havde ventet at høre, jeg tog min Hat og Kaabe, flygtede bort fra Huset og mødte Dem under Kirkeportalen. — Nu veed De Alt.“

Hun sank ned paa Stolen, som Rolfsen havde flyttet hen til Bordet, skjulte Hovedet i sine Hænder og brast i Graad.

„Sikke Mandfolk! sikke Mandfolk!“ raabte Abelone og raslede heftig med Kopperne.

„Ja vist!“ tilføiede Rolfsen, „Deres gamle Ven maa jo være en komplet Slyngel, men De skal ikke græde, heller ikke tænke paa at tage bort, hvor vilde De vel gaa hen saa silde? Et Tilfælde har ført os sammen, hvem veed hvad godt det kan bringe. Jeg har ogsaa nogle Bekjendtskaber, det er ikke saa umuligt at finde en Plads til Dem, men alt dette skal vi tale om imorgen, kom nu og faae Dem en varm Kop The, foreløbig bliver De hos os, ikke sandt, lille Lone? Du er en praktisk Pige og finder nok paa Raad til at skaffe vor unge Gjæst et Natteleie.“

Broderens milde Røst og smigrende Ord mægtede ikke at optø den gamle Dame, hun blev siddende i sin Is med tilspidset Mund og vrikkede med Hovedet.

„Ja, Du veed jo bedst selv, hvad Lejlighed vi har, — Dagligstuen og dit og mit Værelse, jeg bliver da nødt til at afstaa Frøkenen mit og see at finde Plads her paa Sofaen.“

„Abelone!“ ytrede Thomas.

Hun lod til at overhøre Broderens bebreidende Røst og vedblev: „Værsaagod, flyt Dem hen til Bordet og drik Deres The, inden den bliver kold, der staaer røget Sild og Ost, — ja, Frøkenen kommer til at tage tiltakke med hvad vi kan byde Dem, det er vist ringere end De er vant til, men vi har det ikke bedre.“

Rolfsen skilte den unge Pige ved Hat og Kaabe, indenfor Overtøiet kom en smagfuld Dragt tilsyne, som virkede forstyrrende paa Abelones Sindsro, og bragte hendes Kopper til at klirre.

Det var umuligt for den gamle Docent at bringe en Samtale igang, han begyndte med Veiret, roste dernæst Søsterens The, forsikrede at hakket Sild var hans Yndlingsret. Frøken Kerf svarede med et Smil eller et Enstavelsesord, Abelone ved at klirre med Thetøiet, medens hun dog ikke undlod at sende et hurtigt og lynende Blik over mod den

Fremmede, for at iagttage hendes hvide Hænder og den smukke Maade hun spiste paa.

Efterat den gamle Docent havde udtømt sig i de forskjelligste Themaer for at holde Samtalen igang, fandt han paa den fornuftige Udvei at spørge Frøken Kerf, om hun ikke var træt og ønskede at gaa til Ro, hvorefter Abelone forsvandt og strax efter viste sig igjen, stillet op i Døren til det næste Værelse med et tændt Lys i Haanden.

Den Fremmede bød Godnat og gik, Broder og Søster bleve alene tilbage.

Thomas iførte sig en gammel, sribet Morgenfrakke, derefter gav han sig til med stor Omhyggelighed at glatte den vaade Cylinderhat med et Silketørklæde, medens han af og til saae over mod Søsteren. Abelone vidste hvad der forestod, hun ventede en Storm, men var ogsaa forberedt paa den.

„Du har gjort mig meget imod, Søster, ved din Adfærd overfor den stakkels Pige,“ begyndte Thomas dæmpet og flyttede sig nærmere til hende, „jeg synes ikke det er Dig værdig.“

„Skal jeg nu ovenikjøbet høre Bebreidelser? — Aa ja, hvorfor ikke? — Her kommer Du i Mulm og Mørke trækkende hjem med det vildende fremmede Menneske, veed Du hvem hun er, eller hvorvidt det er sandt, hvad hun sad og fortalte? — en Ven af hendes Fader, jo vist! — jeg har ogsaa været ung Pige, men der var aldrig nogen Ven af min Fader, som skulde komme mig for nær.“

„Det har vel havt sine gyldige Grunde,“ ytrede Thomas.

„Gyldige Grunde! hvad mener Du med det?“ gjentog hun blodrød i Ansigtet, „Du skulde blot vide, — uf! jeg gider ikke tale derom, — I Mandfolk blive dog altid ved at være Jer selv, gamle eller unge, lige meget, et Skjort og to lokkende Øine kan bringe Jer til hvad det skal være.“ —

Fra Forsvar var hun pludselig gaaet over til Angreb og vedblev uden at give Broderen Tid til Svar: „Hvad har Du nu isinde, om jeg maa spørge? Hvad skal det Menneske tage sig til hos os? Hvor længe skal hun blive her i Huset og jage mig ud af mit Værelse, saa jeg maa ligge her paa den bare Sofa og fryse en lang Vinternat igjennem?“

„Hun bliver her til jeg finder en Udvej for hende,“ sagde Thomas bestemt, „det er min Villie, den skal Du rette Dig efter.“

Han lagde Hatten fra sig, stillede sig modig ligeoverfor Søsteren og forbavsede virkelig Abelone i dette Øieblik.

„Ja, Gudbevares!“ ytrede hun lidt blidere, „Du er jo Herre i Huset, men jeg siger Dig det, Thomas, vi har ikke Raad til at føde denne forvante Dame. Lagde Du Mærke til hendes Ansigt, medens jeg skænkede The? hun sad og betragtede Dækketøi og Kopper, — saa Du, hvor hun smilede? det var nu ad mig hun lo, jo vist var det. — Vi To kunne tage alt, som det falder, men En til, En, der er vant til det Liv, hun har ført! — Og saa i Samtalens Løb kalder Du hende mit lille Barn! — Thomas, Thomas! Du ædruelige Menneske er jo heelt forvandlet.“

„Du skal ikke tage mine Ord saa nøie,“ svarede han og smilede, „hun lod til at være saa ulykkelig, saadan et lille Ord gjør altid godt, det burde Du huske paa.“

„Men jeg siger Dig, vi har ikke Evne til at føde denne Frøken, hvorfra skal Pengene komme?“

„Vi finde nok paa Raad,“ svarede han og lagde sin Haand ovenpaa Søsterens. „Tal blot ikke saa høit, hun kan høre hvad vi sige, om nogle Dage er min store Afhandling færdig, den vil fremkalde en heel Revolution i Videnskabernes Verden og bringe mig Hæder, Penge — mange Penge.“

„Den Afhandling har Du nu gaaet og snakket om i over ti Aar, den bliver vist aldrig færdig,“ sagde hun spottende.

„Den bliver færdig, det er blot Titlen, jeg ikke kan faae ret betegnende frem. Hvis jeg blev istand til at hjælpe dette Barn, det var den velsignede Tanke, der strax greb mig. — Mens hun er her, skal jeg spise lidt mindre, jeg tager kun et Stykke Sukker til min The.“

„Hvad skal det forslaa overfor alt hvad hun vil koste. — Min Petroleumskoger og den tærnede Kaabe maa vi da slaa en Streg over for det første.“

„Vist ikke, det skal komme altsammen,“ forsikrede Thomas, „men nu er jeg træt og søvnig, vi tale ikke mere herom iaften. Vil Du være en kjærlig Søster, retter Du Dig en Smule efter dette ulykkelige Barn og viser hende lidt mere Hensyn, end Du gjorde iaften.“

Efterat have sagt dette, tændte Docenten et Lys og gik ind i sit Værelse. Søsteren redte Seng paa Sofaen.

Næste Morgen var Abelone tidlig paaferde, hendes Haar blev sat op med en forloren, brungul Bukkel i hver Tinding. Ogsaa hendes Dragt var mere pyntelig end sædvanlig. Hun brændte Kongerøgelse paa Kakkellovnen og satte et Par store, forgyldte Kopper, som manglede en Hank, frem til de øvrige paa Thebordet. Frøken Kerf gjorde alle disse lagttagelser, idet hun traadte ind, Thomas havde allerede længe ventet paa at hun skulde komme; han fandt hende endnu smukkere i Daglyset end den foregaaende Aften. Hun var meget bleg, men denne Bleghed var frisk og gennemsigtig, den skyggefulde Dybde i hendes store Øine havde et saa fængslende Trylleri, hendes Mund var saa smuk og fintformet, Smilet saa blidt, at Thomas uafbrudt sad og stirrede paa hende, medens han drak sin The.

Ogsaa han havde forøget sin Pynt, hvilket dog nærmest bestod i at bringe en sørgelig Haarrest i en vaad og afrundet Krands fra det ene Øre over mod det andet, som om han meente derved at skjule Issens Nøgenhed ovenfor.

Efter Thebordet fik Docenten Frøken Kerfs Adresse at vide og forsvandt, for lidt efter at vende tilbage med hendes Kuffert og øvrige Sager. Han fortalte, at hendes Flugt havde sat Værtinden i den livligste Bevægelse og at Natten var gaaet bort med at søge efter hende.

Abelone tilbragte en Deel af Formiddagen med at gruble over, hvorledes man bedst skulde indrette sig under den nye Gjæsts Nærværelse; endelig kom Sagen i Orden saaledes, at Docentens store og rummelige Værelse ved et Skærmbrædt, der gik fra Væg til Væg, blev deelt i to Rum, i det ene laa Thomas, og inde fra det andet kunde han i vaagne Øieblikke høre Søsterens dybe Suk efter den nye Petroleumskoger og den tærnede Kaabe.

Hans Advarsel fra foregaaende Aften havde bragt Abelones Thermometer lidt iveiret, hendes Smil indskrænkede sig dog til en tam Bevægelse med Mundvigen. Det magre Ansigt havde en usædvanlig Længde og var forsynet med en Mængde smaa Buske af Skæg omkring Hagen, som just ikke virkede forskønnende. Dertil kom en skarp og kroget Næse, hvis rødlig Farve havde en mistænkelig Lighed med Exem, mindre dog om Morgenens, efter at være bleven fri for Nattens Blyvandsomslag. Aldrig brød en Solstraale frem over denne visnede Skikkelse, aldrig lød en frisk Tanke, et deeltagende Ord. Hun talte lidt og tav derefter, som om hun vilde give Tilhørerne Lejlighed til at opfatte, hvor kedeligt det var hun sagde. Billighed byder dog at tilføie, at der kunde være saa meget mindre Grund til at blive mildere stemt mod Frøken Kerf ved at see den Deeltagelse, Thomas viste hende, og som idag lod til at være i stigende Fremvæxt; hans smaa Øine fik større Liv, hans dæmpede Røst, der ellers var ensformig og skrattende, som Lyden af en Kaffemølle, fik større Accent, en mere inderlig og fuldtonende Klang, medens han talte med hende og overveiede, hvorledes de bedst skulde

ordne hendes Sager. Hvad havde Abelone at bestille med denne Privilegerede, der betragtede alle Omgivelser her, som om de kun vare til for hendes Skyld, og hvorledes var det muligt at føle Deeltagelse for saadan en fremmed Fugl, der tog hendes Plads og fordrede Ly og Varme i hendes Rede?

Om Eftermiddagen skulde Abelone lægge Tøi sammen til Rulle, Frøken Kerf bad om Lov til at hjælpe med, men fik Afslag.

„Vorherre bevares!“ ytrede den gamle Pige, „Frøkenens Hænder kunde let tage Skade, de ere vist altfor fine til det grove Tøi.“

Frøken Kerf smilede. „Er der ikke andet iveien,“ sagde hun, — „det skal vi snart faae afhjulpet.“ Dermed tog hun et Par brugte Handsker op af sin Lomme, trak dem paa, og Abelone kunde nu ikke længer afslaa hendes Hjælp. Thomas sad paa Sofakanten og saae til, medens han røg af en lang Pibe.

„Nu er De vel snart træt,“ bemærkede han lidt efter. „Det er ogsaa Synd for Deres Handsker. De sprænger dem jo.“

Docentens uforsigtige Ytring opirrede atter Abelone, hun kastede et stjaalent Blik over mod Handskerne, der havde faaet en Rift under Arbeidet.

„Den Sort simple Husholdningshandsker gik vi alle med hos Enkebaronesse Eisen,“ ytrede hun.

„De har kjendt Baronessen? hun var i Familie med min Moder.“

„Om jeg har kjendt hende! Jeg tilbragte sexten Aar i hendes Selskab, og blev betragtet som Barn i Huset.“

„Lone var nemlig Baronessens Kammerjomfru,“ tilføjede den ærlige Thomas.

Abelone blev rasende, hun rykkede saa heftig i Lagenet, som Frøken Kerf holdt paa, at hun nær havde revet hende omkuld.

„Skal Du ikke ind og tage Dig noget for?“ spurgte hun, „jeg har lagt i Ovn, jeg synes det maa kede Dig at sidde herinde med Piben i Munden den hele Dag.“

„Jeg venter en Afskriver, han lovede at komme herop igaar, men lader ikke til at holde Ord.“

„Tillad mig et Spørgsmaal,“ sagde Frøken Kerf, og slap Rulletøiet. „Kunde jeg ikke hjælpe Dem lidt med Afskrift, jeg førte alle Faders Regnskaber hjemme, — han fandt min Haandskrift smuk og tydelig. — Nægt mig ikke den Fornøielse, hvis det lader sig gjøre, De meente imorges, at der maatte gaa nogle Dage bort med vort Avertissement om en Lærerindeplads, jeg vilde saa gjerne være til en Smule Nytte imedens.“

Docenten svarede med et straalende Smil: „Det var jo et velsignet Forslag. Jeg kjender saamænd allerede Deres Haandskrift, den stod at læse paa Laaget af Kufferten, rigtig smuk og tydelig. — Jeg kunde da saa rart sidde herhjemme og diktere og stave de fremmede Ord for Dem, men vil det ikke blive trættende? Det er et stort videnskabeligt Værk, maa De vide, for hvilket De neppe kan føle nogen synderlig Interesse.“

„Siig ikke det, jeg holder af at arbeide og belæres,“ svarede hun i en Tone, som Abelone strax føiede til hendes Synderegister.

„Ganske vist, ganske vist vil De kunne lære meget deraf,“ vedblev Docenten, „det er en aldeles ny og ukjendt Verden, jeg her aabner for Videnskaben, det er mit Livs store Gjerning, som jeg har syslet Aar og Dage med.“ — Derefter vedblev han henreven og med stigende Farveglød, der bragte to røde Pletter frem paa hans blege Kinder: „Tænk Dem en Afhandling, som omfatter Authropologi, Fysiologi, Frenologi, Botanik og Kemi, for at forklare det den gaaer ud paa, hvor righoldig maa det ikke være, hvilke uendelige Syner

vil der ikke aabnes for Dem? — Det er den spontane Generation jeg gaaer ud paa at bevise, det vil sige at en levende Skabning kan produceres af sig selv, af Intet.“

„Det er da ogsaa noget Stads at lade en ung Pige sidde og afskrive,“ ytrede Abelone spottende.

Thomas saae forbavset paa Søsteren, han begreb hende ikke. „Hvad mener Du?“ spurgte han. „Kan der gives noget mere ophøiet Emne, en genialere og dybsindigere Tanke? I Aarhundreder har Videnskaben beskæftiget sig hermed, berømte Lærde som Lamark, Saint Hilaire og Pouchet havde anet Muligheden, søgt og famlet, troet og tvivlet, hvor de stode stille begyndte jeg, mig blev det givet ved en lykkelig Inspiration, efter utallige, frugtesløse Forsøg at finde Lyset. Jeg har kæmpet og seiret, Tvivlen er bleven til Vished.“

Hans Stemme skælvede, det hele Aasyn bar Vidnesbyrd om den Triumf han følte, medens han strax efter vedblev: „Hvad behøver jeg til mit Beviis? — Lidt destilleret Vand i en tilproppet Flaske, en Smule Solvarme, see, det er alt! Vel sandt! de nye Væsener, som frembringes paa den Maade, ere smaa, meget smaa, tildeels usynlige for det blotte Øie, men gjør Størrelsen maaskee noget til Sagen?“

„Jo, undskyld, lille Thomas! Størrelsen gjør ved Gud meget;“ forsikrede Abelone med Iver, „hvad nytter saadan en ussel, lille Fisk til, der svømmer om i din Flaske, og som Folk hverken kan see eller faae fat i? Kunde Du endda have lavet os en Makrel eller jeg vil sige en brav Rødspætte, det var noget! — Fisken er saa dyr, saa dyr i disse Tider.“

Thomas fandt sig taalmodig i Søsterens Afbrydelser, han trak paa Skulderen, gik op og ned ad Gulvet og vedblev at tale. Abelone gjenkjendte ikke sin Broder, hans matte Stemme havde en fremmed Klang, hans Blik straaled, det var hans vaagne Drøm og mange Dages Haab, han her skriftede med en Veltalenhed og Varme, der blev rørende i

sin Tillid og dybe Overbeviisnings Fylde. Den rynkede Pande bar i dette Øieblik alle Illusionens friske Blomster.

Det blev Aften før Thomas kom tilende med sin Forklaring.

Næste Formiddag begyndte Frøken Kerf paa Afskriften inde i Rolfsens Værelse. Det gik kun langsomt fremad, efter otte Dages Forløb vare de endnu ikke naaede ud over Indledningen. Værket indbefattede, som Thomas havde sagt, de forskjelligste Grene af Videnskaben, der var desuden saa meget, han, for at belære hende, maatte tage med underveis, et lille Kapitel over Temperamenterne, et Afsnit i Botanik om flueædende Planters bevidste Liv o, s. v. o. s. v.

Den unge Dame syntes at lytte til med stor Interesse, hun fulgte hans Gang op og ned ad Gulvet, engang paastod Abelone rigtignok, at hun ved at kigge gennem Nøglehullet havde seet Frøkenen sidde med lukkede Øine i Lænestolen, men det blev ikke rigtig beviist, og Abelone var tilbøielig til at overdrive.

„Det er herligt at høre Dem tale,“ sagde Frøken Kerf en Dag, „jeg forstaaer nu, hvor uendelig lidt jeg vidste før, men er det ogsaa rigtigt af Dem, at tænde alle disse straalende Lys, og hvad skal der blive af mig, naar jeg drager bort og bestandig maa savne min Lærer?“

Han standsede og søgte efter Ord, en svag Rødme farvede hans Kinder, Brystet bevægede sig, det var som om en Strøm derinde vilde have Udløb og blev trængt tilbage.

„Hvorfor tier De?“ spurgte hun. „Fortæl mig lidt mere, kom frem med alt hvad De grubler over, De bliver med hver Dag interessantere og mere veltalende.“

„Jeg skal betro Dem noget,“ svarede han paa sin ligefremme og ærlige Maade, „det er Dem selv, der lukker op for alle disse skjulte Kilder, i Deres Nærværelse faaer jeg Ord og Billeder, jeg aldrig har kjendt før.“

„Virkelig? — det lyder jo meget smukt, men er det ogsaa oprigtig meent?“

„Ja, tilvisse, jeg mener langt mere end jeg kan sige. Deres Nærværelse kalder Poesien frem i mit Hjerte, naar De gaaer ud herfra, seer jeg Dem endnu, jeg hører Deres milde Stemme, det er som Røgelse i Luften. Jeg føler selv at jeg er blevet en anden, men det maa jo være saa, Luft og Lys skal der til, for at Bladet kan grønnes. — I Sandhed! jeg troer ogsaa forvist, at De har bedre af at lytte til mine Ord, og høre hvad jeg har tænkt og gransket over, og hvad jeg kan lære Dem, end at dvæle i Leiligheden hos Deres Faders gamle Ven, omgivet af hans Luxus og den usunde Luft, der hvilede over alt dette, han vilde Dem ikke vel, mit Barn, han plantede Ukrudt i Deres unge Sjæl, ventede og haabede og sagde til sig selv: „Frøet spirer! Frøet spirer!“

Hun sad foran ham med lukkede Øine. Den gang sov hun idetmindste ikke, men indaandede hvert Ord, der strømmede fra den gamle Mands Læber.

„De har maaskee Ret!“ udbrød hun pludselig og med et Udtryk, som Thomas ikke var istand til at tyde. Dermed rejste hun sig og forlod Stuen. Docenten saae forbavset efter hende, han tog Plads i hendes Lænestol, lagde sin Haand paa det Sted, hvor hendes Arm nylig havde hvilet, han begik alle de Daarskaber, som klæder Barnet, og gjør den Gamle latterlig.

Omtrent en Maaned forløb saaledes. Imidlertid havde Rolfsen leiet et smukt, lille Kvistværelse til Frøken Kerf i det Sted han selv beboede. Abelone korsede sig over saa stor en Udgift, som dog medførte den Behagelighed, at hun slap ud af Broderens Værelse. Med den videnskabelige Afhandling gik det endnu kun langsomt fremad, Thomas forklarede mere end han dikterede, skiftede desuden hyppig Emne, medens han lagde sit Haandskrift tilside, og tog fat paa Skildringen

af den Lykke, han følte i den unge Piges Nærværelse. Hans superlative Lyrik holdt sig dog bestandig indenfor Grændserne af en ærbødig og undseelig Frygt, han kom hende aldrig nærmere end første Aften, talte med nedslagne Øine, hans Udbrud lode ogsaa mere varsomt og dæmpede i de sidste Dage, efter at han havde faaet Mistanke om at Søster Abelone stod og lurede udenfor Døren med Øret til Nøglehullet.

For at blive Sandheden tro, bør her dog tilføies, at Frøken Kerf ingensinde opfordrede ham til at fortsætte sit Skriftemaal. Hun sad imidlertid henne i Lænestolen, indhyllet i et gammelt Pelsværksslag, fordi det trak fra Vinduet. Hun smilede blot, hendes blide og spørgende Øine hvilede ufravendte paa Thomas, intet Ord eller Tonefald undgik hende, hun lyttede med en Opmærksomhed, der ikke lod sig misforstaa.

En Aften kom Thomas pustende og anstrengt hjem fra Byen. Han havde været oppe paa Adressekontoret og bragte for første Gang to Billetter med som Svar paa Avertissementerne om en Lærerindeplads. Frøken Kerf læste Billetterne og lagde dem derefter tavs paa Bordet. Den ene var fra en Gaardeier ved Viborg, Løn hundredeogtyve Kroner om Heelaaret, fem Elever, hvoraf de to paa Grund af Sygdom vare noget forsømte og maatte tages med særdeles Omhu og Skaansel, Underviisningstimerne fra ni til tolv, om Eftermiddagen fra to til fem, endnu et Par Timer af den øvrige Tid til at gennemgaa Lektier for næste Dag. Hvis Kornpriserne gik iveiret, skulde, der til Efteraaret blive anskaffet et Klaveer, og meente man da, der kunde lægges en Time eller to til Undervisningstiden, — et rummeligt Værelse, som maatte deles med Husholdersken og rigtignok manglede Ovn, men det havde vel ikke stort at sige, da Herskabet satte Priis paa selskabelig Omgang, og Lærerinden kunde tilbringe sin Fritid nede hos Familien, for imidlertid at have lidt Tilsyn med Børnene.

Den anden Billet var fra en Sandflugtskommissær ved Vesterhavet. Det altstyrende Forsyn havde berøvet ham en trofast Livsledsagerinde, Trutilde Olsen, født Paulsen, han sad nu Enkemand i sin bedste Alder med fire Børn, der i For- ening med Degnens Smaa skulde nyde fælles Underviisning hos ham. Det var et kristeligt Huus, hvori Guds Ord havde hjemme, men Tiderne vare knappe, Indtægterne ringe. For Øieblikket kunde der ikke gives Løn i Penge, men hver Vinter vilde den, der skulde lede de Smaa frem i Sandhed og Guds frygt til Herrens Naade, faae et nyfødt Lam med gratis Opfodring og til Foraaret atten Alen hjemmegjort Lærred. Forresten var Sandflugtskommissærens Huus meget selskabeligt, han saae jevnlig Fremmede, selv var han to og fyrretyve Aar, spillede Fløite og noget lidet paa Violin.

Efter at Thomas havde oplæst dette, sad han og Søsteren og saae lidt paa hinanden i Tavshed, for at give Frøken Kerf Leilighed til at ytre sig. Da hun vedblev at tie, og kun viste det uforstaaelige Smil, som altid opirrede Abelone, udbrød den gamle Jomfru med en spottende Betoning:

„Det var jo to rare Billetter.“

„Synes De?“

„Ja, det gjør jeg rigtignok, ikke sandt, Thomas? — Spørgsmaalet er nu blot, hvem af dem man bør vælge. Den ene er jo Enkemand, han, Strandflugtskommissionæren.“

„Sandflugtskommissæren,“ forbedrede Docenten.

„Strandflugtskommissionæren!“ gjentog Abelone med en skarpere Betoning, fordi hun ikke holdt af at blive rettet. — „To og fyrre! — hvem kan vide! — men saa lover han kun et lille, nybaaren Lam i Løn, det er ikke meget.“

„De glemmer de atten Alen Lærred,“ bemærkede Frøken Kerf.

„Rigtig! det gjør sex gode Stykker Linned, — Gaard- manden derimod byder hundrede og tyve Kroner, og forlanger

ogsaa større Arbeide derfor, men Herregud! det er da overkommeligt, naar man engang er i den Stilling, at man skal tjene for sit Brød. Da jeg var ude blandt Fremmede, gav Herskabet deres Folk langt ringere Løn.“

„Det var vist ikke hos min Tante? Hun var saa god mod sine Folk.“

Abelones smaa Øine lynede, men hun lod til at overhøre Spørgsmaalet og vedblev: „Der er ogsaa den Ubekvemmelighed med Værelset uden Kakkelovn, og der skal være meget koldt, bitterlig koldt ovre i Viborgeggen, men saa kan Frøkenen faae Brug for Pelskofte og Handsker, eller ogsaa skal jeg strikke Dem et Par rigtig tykke Uldvanter, de kan komme til endnu bedre Nytte. Den, der for Alvor vil sætte sin Sag igjennem, bør vide at finde sig tilrette i Omstændighederne.

De skal dele Værelse med Husholdersken, — naa ja! men hun ligger der jo kun om Natten, om Dagen vil vist baade De og hun faae andet at tage vare paa end at sidde og snakke sammen. Hvis jeg derfor maa tillade mig at ytre min enfoldige Mening, finder jeg, De ubetinget bør vælge Gaardmanden, det er jo ikke sagt, at han er slet og ret Bonde, han forstaaer idetmindste at udtrykke sig klart og tydeligt; selv om saa var, bliver det jo kuns hans fem Børn, De faaer at bestille med. — Hvad siger Du, Thomas, som sidder der og seer saa fortrædelig ud?“

Docenten lod til at vaagne op af dybe Drømme ved Søsterens Spørgsmaal. „Det er virkelig vanskeligt at have nogen Mening herom,“ ytrede han, „det er heller ikke os, men Frøken Kerf, som skal vælge.“

„Ja, og jeg troer at jeg bør følge Deres Søsters Raad og tage til Gaardmanden, som maaskee ikke er Bonde. Imorgen skal jeg skrive mit Svar til ham.“

Efter disse Ord tændte hun Lys og gik op paa sit

Værelse. Abelone saae rigtig fornøiet ud, det begyndte saa smaat at dages for Petroleumskogeren og den nye, tærnede Kaabe.

Brevet blev afsendt, en Uge senere kom Svaret.

Manden var rede til at modtage den nye Lærerinde til første Marts, som hun havde ønsket, hun maatte for den Sags Skyld ogsaa gjerne indfinde sig til Fastelavn, og kunde da deeltage i Sjøv og Lystighed, som den Dag skulde finde Sted paa Gaarden, kun vilde han gjøre hende opmærksom paa, at hendes Løn først blev regnet fra Maidag, de forløbne tre Maaneder skulde betragtes som en Prøvetid, hvori de kunde lære hverandre at kjende. Han haabede, at de nok skulde komme godt ud af det, naar hun blot passede sit Kram, og forstod at rette sig lidt efter andre. Men han var en Mand, som ikke holdt af Vrøvl, og lagde ingen Skjul paa, at han havde jaget den forrige Mamsel Fanden i Vold, fordi hun var krakilsk og paastaaelig, og troede at vide alting bedre end andre, skjønt hun ikke kjendte Forskjel paa et Bygkorn og en Hvedekjerne. Naar altsaa Mamsellen vilde indfinde sig paa Bertel Hansens Gjæstgivergaard i Viborg den niende Februar, skulde han baade lade hende og hendes Komode samt øvrige Pakkenelliker afhente, den Dag skikkede han nemlig fire Vogne ind til Byen med Sæd til Kjøbmanden, men præcis maatte hun være, for han holdt ikke af at vente.

Det var en klar og tydelig Besked, og Abelone fik nu travlt med at tælle til Vask, for at Frøken Kerf ogsaa kunde faae sine Sager med, og komme ordenlig og anstændig afsted. Den Fremmede sendte hende rigtignok en grusom Mængde Tøi, hun begreb næsten ikke, hvorledes hun skulde kunne overkomme saa meget, men for een Gangs Skyld fik det nu at gaa.

Februar Maaned kom, Kufferten stod pakket, om to Dage skulde den unge Pige reise. Stakkels Thomas var

fortvivlet, hans Afhandling hvilede, i de sidste Uger var der slet ikke bleven dikteret, nu kunde den umulig blive færdig, og at sende den ind med forskjellig Haandskrift, fandt han ikke passende. Han viste sig stille og ordknap, naar han kom ud fra sit Værelse. Abelone iagttog den Forandring, der var foregaaet med ham, men fattede ikke Aarsagen. Naar hun listede hen til det kjære Nøglehul og kiggede ind, kunde hun see Broderen sidde ved Bordet, støttende Hovedet til begge Hænder og stirre sørgmodig og stille frem for sig; — hvad grublede han over? hvorfor var han bleven saa bleg og ordknap? Det var ikke muligt at faae ham til at ytre sig, hun nærede blot en voxende Tvivl om, at det var den spontane Virksomhed, der imidlertid beskæftigede ham.

Dagen før Frøken Kerf skulde reise, kom Thomas ind til Søsteren. Hun foer op af Stolen, tabte Hækletøiet og slog Hænderne sammen ved at see ham. Han smilede blot og standsede foran det store Speil i Klædeskabet. Det var en usædvanlig Forvandling, der denne Dag var foregaaet med Docentens Ydre. Han bar sort Kjole, hvidt Tørklæde om Halsen, og oven over dette to store, stive Flipper, som skare ind under Ørene. Den lange, sjattede Haardusk, der skulde tjene til at skjule Misvæxten ovenover, var glattet ud paa Panden med større Omhu end ellers. Hans blege Ansigt havde faaet en stærk, rødlig Farve, som maaskee dog kun skyldtes det stramme Halsklæde eller Flipperne, der filede sig op under Ørene ved hvert Skridt. Selv syntes han at være meget tilfreds med sit Ydre, hans Øine straaede, og Smilet tog til, idet han stillede sig overfor Søsteren og lod sig betragte af hende.

„Hvad skal det sige?“ spurgte hun endelig.

„Det gjætter Du vist neppe, min rare Søster, — det skal sige, at Frøken Kerf reiser ikke.“

„Saa? Er Gaardmanden maaskee allerede bleven kjed af Frøkenen, før han har faaet hende?“

„Hun reiser ikke, fordi det er imod mit Ønske, fordi jeg efter moden Overveielse har bestemt mig til at lede denne unge Piges Fremtidsskæbne, fordi jeg nu gaaer op til hende og spørger om hun vil blive min kjærlige og trofaste Hustru.“

Denne gang sank Abelone tilbage i Stolen og udstødte et Skrig.

„Er Du gal?“ raabte hun.

„Nei, jeg er ikke, det skal være som jeg siger, jeg føler med hver Dag, hvor uundværlig hun er bleven mig, jeg haaber Du finder Dig heri, som en god og kjærlig Søster. Naturligviis, Du bliver hos mig som hidtil, vi To skilles ikke, Du skal faae dine magelige Dage herefter og være fri for at føre Husholdning, som hun da overtager.“

Det er vanskeligt at gjøre sig en klar Forestilling om de forskjellige Følelser, som vexlede hos Abelone, medens hun sad og stirrede op paa Broderen. Hun lyttede til hans rolige og bestemte Ord, som til noget umuligt eller til en slet valgt Spøg, medens hendes Læber skælvede og Ansigtet drog sig sammen i lutter fine Rynker, det blev blegere, næsten gulligt af Harme, de smaa koleriske Øine gnistrede med et Liv og en Straaleglands, som de aldeles manglede til Hverdagsbrug. Pludselig foer hun op, Lynet var slaaet ned, Plaskregnen fulgte efter.

„Skal dette hersens være Alvor?“ spurgte hun, „eller er det blot noget Snak, Du kommer med for at ærgre mig? — Du gamle Menneske, som er løbet i Frø for mange Aar siden, tænker paa at gifte Dig? Du? og det med saadan En, — en Skabning, der ikke bringer andet til Huset end to gloende Øine, en Pyntedukke, som kun har Sands for at lade sig beundre og fetere, som vil tage en Kompliment op for sig, om den saa laa paa en Skarndynge. — Jeg

giver aldrig i Evighed min Tilladelse til en saadan Taabelighed.“

„Jeg spørger heller ikke om din Tilladelse,“ ytrede Thomas koldblodig.

„Jeg reiser min Vei imorgen den Dag,“ raabte hun med hævet Røst, „jeg forlader Huset, saa kan Du ligge som Du reder til.“

„Hvis Du endelig vil det, saa reis, kjære Søster, jeg agter ikke at holde Dig tilbage, Verden er stor nok til at vi kunne finde Plads i den begge To, uden at den ene behøver at være den anden iveien.“

Docentens uforandrede Ro og Bestemthed virkede i høi Grad afkølende paa Abelone, hun havde en Fornemmelse af at hun ikke tog Sagen paa den rette Maade, og bragte hurtigt nyt Artilleri i Ilden. En Taarestrøm brød frem fra hendes Øine, hun sank tilbage i Stolen og udbrød hulkende: „Og det kan Da næppe at byde mig, din kjærlige Søster, jage mig ud af dit Huus, jeg som har gaaet og vasket og stoppet om Dig i over tredive Aar, begravet min Ungdom og alle mine Forhaabninger indenfor disse nøgne Mure, blot for at Du skulde faae det godt, hvordan har jeg ikke sparet og holdt det net og propert her, funden mig i Savn og Næringssorger for din Skyld, ja, netop Næringssorger, Thomas, ikke undt mig selv den lille Taar Eftermiddagskaffe, for at der skulde blive mere til Dig om Morgen, — som Tak for alt dette jager Du mig nu ud i den vide Verden. Jeg veed det nok, jeg har altid sagt det, Kvinden er kun et Offerlam, et Martyrium for Mandens Brutalitet, men at det netop skulde være Dig, som minder mig herom, Thomas, Thomas! det havde jeg ikke ventet.“

Hun brast i en krampagtig Graad, der bragte den stakkels Stol til at ryste, drog Veiret og tog fat igjen.

„Men for Guds Skyld! saa siig mig dog, — nu tale vi

jo roligt som to kjærlige Søkende, — hvad er der hos det Pigebarn, som har kunnet bringe Dig paa disse tossede Tanker?”

Thomas stod støttet til Bordet, den ene Haand skjult i Brystet, Napoleons Yndlingsstilling, han havde holdt sig tavs, medens Uveiret rasede, nu smilede han overlegent og udbrød:

„Har Du rigtig lagt Mærke til den unge Piges Pande? nei, — Frenologerne Lavater og Gall vilde være blevne henrykte ved at betragte den, jeg har aldrig blot tilnærmelsesviis seet en saadan Forening af store og udprægede Organer i et Kranium, Ærlighed, Høimod, Tænksomhed, og saa Øinene, Søster! hvilken Kløgt, hvilken Dybde og Genialitet røber ikke deres Konstruktion, kan nogen gjøre en Mand lykkelig, maa det være hende. Nu gaaer jeg op paa Kvisten, bliv Du imidlertid her, betænk Dig, Abelone, og giv ikke efter for Øieblikkets Heftighed, Du skal selv vælge, hvad Du synes bedst om.“

Han kastede endnu et mønstrende Blik hen i Speilet og gik.

Nøglen sad i Døren til Frøken Kerfs Værelse, men der lød intet Svar, da Thomas bankede paa. Han traadte ind og blev forbavset staaende ved at betragte den Uorden, som overalt fandt Sted i denne ellers saa pyntelige Stue, Sengen var uredt, Papirstrimler og krøllede Baand laa spredte omkring paa Gulvet. Fra den aabne Kakkelovnsdør saaes Resten af forkullet Papir mellem den hvide Aske. Frøken Kerf var forsvunden, hendes Kuffert ogsaa, alt tydede paa at der her havde fundet en Flytning Sted og at den unge Pige havde forladt sin Bolig for bestandig.

Thomas stod nogle Øieblikke hensunken i Betragtning af dette sørgelige Billede, der ikke syntes at varsle godt for hans Planer, da en Røst pludselig vakte ham.

En gammel Kone med Hænderne under Forklædet kom

tilsyne i Døraabningen og udbrød: „Søger Herren efter Frøkenen? — hun er saamænd taget bort i Middags, mens De og Deres Søster var inde i Byen og købe Sild, hun lod et Bybud bringe Kufferten afsted og spadserede selv bag efter.“

„Men hvorhen, hvorhen?“ raabte Docenten.

Konen lo og traadte indenfor: „Ja, hvem kan vide det, den Frøken var ikke til at blive klog paa. Først laa hun og gav sig og græd den hele Nat, saa det klukkede i hende, saa blev hun kjed af den Musik, satte sig hen til Vinduet og stirrede op i Luften, uden at tage sig det mindste for, det fik ogsaa Ende, som rimeligt var, de lode hende ikke i Fred, de Gjenboer. Den lange Student paa tredie Sal klinede et stort, rødmalet Hjerter fast paa Vinduesruden og stod og stak i det med en Pind eller Piil, hvad han nu meente dermed, men nei, ellers Tak! Saa ham en Etage længer nede, han sad og kiggede herover den hele Dag, stillede Blomsterpotter op, hvide, røde, gule, det fik aldrig Ende, og jeg sad og lurede, — begribeligviis! — Jeg har nu ligget i Kakkelovnen for hende en Maaned uden at faae en Skilling derfor, det er Herren vel saa god at betænke?“

Thomas var bleven staaende midt i Værelset med bøiet Hoved, den ene Haand fastknuget om den andens Haandled, hans Øine fik et mat og glasagtigt Udtryk. Konen havde under sin Fortælling gjort sig det lidt mageligt. Først tog hun Plads paa Sengekanten, dernæst rykkede hun efterhaanden længere tilbage mellem Dynerne, saa at hendes Fødder nu ikke mere naaede Gulvet. Men i den aabne Dør var Søster Abalone kommen tilstede, uden at nogen havde hørt hende. Hun forholdt sig tavs og rolig, blot Ansigtets vekslede Træk røbede den Kamp hun bestod, for at skjule sin Lykke.

Efterat Nabokonen havde givet Thomas tilstrækkelig Tid til Overveielse, reiste hun sig op og gik hen til Bordet.

„Her er forresten en Seddel, som Frøkenen lod blive

liggende da hun gik, jeg har ikke kigget i den, Vorherre bevares! den er vist til Herren.“

Hun rakte Thomas en lille Billet, og han læste:

„Min kjære, kjære Ven! Tak for alt det gode, De har viist mig, Tak for ethvert Raad og hver en venlig Lærdom, De gav mig. Vi skilles nu. Hvis det gaaer mig godt, skal De høre fra mig, ellers ikke.“

Nabokonen forlod Kammeret. Thomas sank ned paa en Stol og knugede Brevet i Haanden.

„Frøet spirer! Frøet spirer!“ hviskede han næsten lydløst.

Udenfor sneede det, enkelte fine Snefnug dryssede af og til ned fra det halvlukkede Vindue, et Liglagen havde bredt sig over Naturen, den gamle Mands Haab og Forventninger laa ogsaa under Liglagen. Han sad med Ansigtet skjult i Hænderne, medens Taarerne løb ned ad hans Kinder.

„Græd ikke saa meget, min Broder!“ sagde Abelone, idet hun lagde sin Haand paa hans Skulder, „det Kvinde-menneske er saamænd ikke en Tanke værd, — kom nu med ned og tag dit pæne Tøi af, jeg laver da en rigtig god Kop Kaffe til Dig, saa gaaer det nok over.“

Han svarede ikke og lod sig villieløst føre bort af hende.

„Sikke Mandfolk, sikke Mandfolk!“ hviskede Abelone, da hun gik ud af Stuen.

Docenten har endnu ikke faaet sin Afhandling færdig.

ABRAHAM MUSEN

OG HANS SØNNER

Ved Deibjerg boede Skøierne i de gode, gamle Dage, medens Alheden endnu var en Ørk bevoxet med Lyng og Gyvel og Revling, under hvis Tuer Urhønen og Hjeilen boede i uforstyrret Ro, og hvor man milevidt ikke skimtede en Kirke, et Huus eller Tegn paa menneskelig Virksomhed. Storheden, Freden og Ødet herskede der hvor nu Jernbanerne gaa, smaa, forkrøblede Plantninger af Fyr og Gran førte en fortsat Kamp med Lyngen, som blev kuert, hadet og betvungen, for snart efter atter at stikke Hovederne op over de ny og fremmede Gjæster, nikke og sige: Her er jeg Herre.

I Grændseskjællet af Deibjerg Marker, hvor fire Sognes Jord stødte sammen, havde man fra gammel Tid indrømmet Skøierne et indgrøftet Stykke Hede, goldt og ufrugtbart, kun bedækket af Revling og Lyng eller af et tykt Lag gult og trevlet Mos, hvorigjennem den hvide Sand eller Ahlen kunde skimtes. Heden førte ned til en udtørret Mose, grøn af Porsbuske og af smaa Tuer Skovgræs, som Faarene og Kvæget omhyggeligt undgik.

Mellem Mosen og Heden laa en Banke, hvorfra man i klart Veir kunde see over til Stavning Fjord og følge Skjern Aa i dens mange lysende Bugter. Under Banken hævede der sig nogle smaa Hytter, med Vægge af Græstørv eller Leersteen og et Tag af Lyngriis, Hytter, der i Frastand toge sig ud

som Klynstabler, og som kun røbede deres Beboelse ved en tyk, graa Røg, der af og til hvirvlede op fra Taget.

Der var stille, dødt og ensomt omkring dem, Hjeilen peb, Urfuglen klukkede, og Viben kredsede hen over Mosen. Ved Jevndøgnstid lød i de mørke Nætter en huul Buldren, som naar en Lastvogn kører over en Bro, Larmen kom fra Vesterhavet, og Vinden, som sukkede og strøg hen over Lyngen, bragte Bud og Hilsen med sig om hvad der foregik ude paa Revene.

Men om Aftenen, naar Kirkeklokken i Breining og Deibjerg, Stavning og Skiern havde ringet til Solnedgang, naar Taagen lagde sig over Landet, og de langstrakte Lyngbanker saae ud, som om de vare betrukne med et Tæppe af violet Fløiel, da blev der levende imellem de smaa Hytter under Banken, da kunde Grydemanden, som drog igjennem Sandveien til Ringkjøbing eller Varde, af og til møde Flokke af mørke og pjaltede Mænd og sortebrune, rynkede Kvinder, der bare deres nyfødte Børn i en Kludepose paa Ryggen, og fulgtes af en lille, velnæret Gris med en Bjælde eller en sprukken Klokke om Halsen, undertiden ogsaa af et Faar, et Par Høns eller en skræppende Gaas; alle droge de ind i den høie Lyng over Deibjerg Hede, hen mod Mosen og Banken. Det var Skøierne, som vendte hjem fra deres Udflugter, fra Fiskeri, det vil sige fra Tyveri i Skjern Laxegaard, fra Tarum eller andre af de nærmeste Bondebyer, hvor de havde tilbragt Dagen med at tigge, spaa eller gilde, ligesom Tilfældet førte det med sig.

I flere Aar havde Abraham Musen været Høvding eller Konge for Deibjerg Tatere. Der gik det Sagn, at hans Familie stammede fra en lærd Mand, som havde studeret og nydt megen Anseelse for sine mange Kundskaber. Denne Mand boede paa et af Kollegierne i Kjøbenhavn, og sad en Aften og spiste i Selskab med sine Kammerater, da der løb

en lille Muus hen over Bordet. Abrahams Stammefader tog sin Gaffel og stak den igjennem Musen, derover blev han anseet for uærlig, maatte forlade Kollegiet og blev skyet af alle, som kjendte ham; tilsidst forfaldt han og søgte Selskab med Skøierne, der gjorde ham til deres Høvding. Efter ham fik Slægten siden det Tilnavn Musen.

Abraham var altsaa Høvding for Deibjergs Tatere, det havde han været i mange Aar, og hans bestemte og retsindige Natur skaffede ham stor Indflydelse. Han bestemte, hvor enhver Flok skulde drage hen, han deelte den vundne Fortjeneste, jævned alle Stridigheder og holdt strengt paa Orden og Mandstugt i den vilde Bande. Hans Hytte var ogsaa den største og bedst udstyrede under Banken, den havde endog en lille, blaamalet Vindueskarm med fire grønne Ruder i, medens alle de andre Hytter ikke fik andet Lys end det, der kom ind fra den aabne Halvdør.

Udenfor Abrahams Bolig var der en indhegnet Plads, hvorfra de havde ryddet Lyngen og Mosset bort; her blev der holdt Dans om Sommeraftenen, naar der kom gode Venner og Bekjendte af Folkene ovre fra Omme, Nørre Resen eller Kræ Kanbjergs Mænd nede fra Riberkanten. Var det mørkt, satte Abraham et Tællelys op i sit Vindue eller reiste en Løgte, fastgjort til en Fiskestang, midt paa Pladsen, men ved særdeles høitidelige Leiligheder gik Skøierne ud i Heden og skare Lyng, fæstede Knipperne paa en Greb, stak Ild deri og dansede ved Skinnet, medens et musikalsk Medlem af Selskabet spillede paa Skalmeie eller Violin. De hvirvlede sig rundt, medens de holdt Hænderne paa hinandens Skuldre, først langsomt, saa hurtigere og hurtigere, saa længe det var dem muligt at holde ud. Pigerne dansede med bare Been og udslaaet Haar, undertiden sang de til Dansen nogle forunderlig sørgmodige og langtrukne Melodier, der i Frastand lode som Klageskrig.

Det var et eget Syn at betragte denne vilde, halvnøgne Flok en saadan Aften, fantastisk belyst af de knitrende Blus fra Lyngknipperne, sorgløse, leende, jublende, give sig hen i Øieblikkets Lykke. De ældre sade imidlertid paa Lyngdiget og røg Tobak og saae til. Nogle af de gamle Kvinder benyttede ogsaa denne Stund, naar Piben var røget ud, til at indgnide deres smaa Børns Haar og Ansigter med Svinefedt, en Operation, som de Smaa lode til at finde særdeles Behag i.

Abraham selv blev gjerne siddende inde paa Bænken i sin Stue og saae ud paa Dansen og Lystigheden; det lod sig ikke forene med hans høie Værdighed at give sig mere end nødvendig af med Folkene, han sagde sin Mening, kort og fyndig, derved blev det. Den, som ikke vilde lystre, fik Prygl, og da Abraham blev saa gammel, at han ikke selv kunde straffe, overdrog han Fuldbyrdselsen til sine Sønner, der boede sammen med ham.

Isak og Jakob vare to mørkebrune, sorthaarede Mænd, Kæmper at see til og begavede med en Styrke, som svarede til deres Ydre. De droge sjelden paa Togt med de Andre, derimod kunde man træffe dem hjemme i Hytten hos Faderen hele Dagen. De laa gjerne henstrakte paa en Lyngbunke, hver paa sin Side af Ildstedet, beskæftigede med at danne Hægter eller Maller, eller smaa Musefælder af Jerntraad, som Kammeraterne siden solgte. De talte ikke synderlig sammen og lo aldrig, derimod adlode de blindt og punktlig den gamle Høvding's Befalinger. Naar saa en af Banden enten havde aflagt urigtigt Regnskab eller yppet Klammeri underveis i Flokken, og de Andre forklagede ham, holdt Abraham først Forhør, og gav derefter et Nik med Hovedet over til en af Sønnerne. Isak eller Jakob stode da op, droge Synderen med sig om paa den anden Side af Hytten og afgjorde deres lille Mellemværende, uden Vrede eller Bitterhed, blot som noget, der fulgte af sig selv.

Til større Haandgribeligheder eller Slagsmaal kom det sjelden i Banden; der er en gammel Lov mellem Skøierne, som betrygger Freden: Den, som faaer Stød eller Slag af en Anden, til hans Blod flyder, har Lov til at drage Kniven og fælde ham. Naar Isak eller Jakob havde fuldbyrdet Straffen, reiste Synderen sig op og gik ind i Stuen til de Andre, derfor bleve de ved at være lige gode Venner.

Der boede for nogle Aar siden en Kromand oppe paa Kvemberg Mark, hans Bedstefader havde kjendt Abraham Musens Sønner og hørt dem fortælle, hvordan de mistede deres Moder. Abraham kastede Kæp for hende, det vil sige, at han en Aften ved Nymaane, da Banden holdt Gilde, rakte Ulle to Hasselkæppe, en hvid og en sort, og hun valgte den hvide, til Tegn paa, at hun i ham saae sin Herre, og vilde følge ham, saa længe til hun ved en anden Fest, tidlig eller seent, gav ham Kæppen tilbage.

Folkene undrede sig over, at Abraham netop valgte Ulle. Hun var den mindst kjønne blandt Pigerne, og bekjendt for et heftigt og stridbart Sind, der var Ingen, som ventede, der skulde komme noget godt ud af denne Forening, og det skete da heller ikke. Ulle meente, at hun som Abrahams Kvinde stod over alle Andre, hun bestilte intet, drog sjelden med paa Togt og voldte Ufred, hvor hun var tilstede.

En Efteraarsdag kom en af Pigerne ovre fra Nørre Resen ned til Skøierne i Deibjerg for at laane Uld. Hun var ung og kjøn, og der havde en Gang været Tale om, at Abraham holdt af hende, før han lærte Ulle at kjende. Den fremmede Pige hed Sille, og vist er det, at havde han ikke holdt af hende, saa holdt hun af ham; hver Gang Folkene kom sammen, sad hun og saae over paa Abraham og lyttede til det, han sagde; hun tog heller ikke mod Kæp af nogen Karl siden. Den Dag, hun kom ned efter Uld, var Abraham Musen alene i Stuen, han bød Sille tage Plads paa Bænken, og hun

sad lidt og saae sig om. Alt var saa smudsig og forfaldent derinde.

„Hvordan gaaer det?“ spurgte hun i det fremmede Sprog, Skøierne tale indbyrdes.

„Som det kan,“ svarede han og saae ud ad Vinduet.

„Du er bleven graa i Nakken, siden vi To taltes ved sidst.“

„Der er Grund til det.“

Da bøiede Sille sit Hoved ned mod Bordpladen og gav sig til at græde.

Abraham lagde Haanden paa hendes Hoved. „Græd ikke,“ hviskede han, „man faaer at tage det, som det kan falde.“

„Det var et daarligt Maaneskin den Aften, Du tog hende.“

„Det var saa. Jeg har tænkt derpaa.“

„Kan det aldrig blive bedre?“ spurgte hun frygtsomt.

„Aldrig, saa længe hun trækker Veir.“

Ulle havde hørt, hvad de sagde, hun stod udenfor og lyttede ved Døren. Da hun kom ind, begyndte Abraham paa sit Arbeide igjen, han sad og gjorde Hægter, og Sille bøiede sig ned og rakte ham Jerntraaden. Ulle saae lidt paa dem, saa tog hun en Gryde, som stod paa Ildstedet, og kastede dens kogende Indhold hen over Sille, udstødte Trusler og Skjældsord, rev sig i Haaret, og teede sig som en Rasende. Sille skreg og løb sin Vei, Ulle ogsaa. Da Abraham kom udenfor, saae han hende ligge paa Jorden ovre ved Diget, hun strakte Hænderne op mod ham og bad om Forladelse.

„Vær ikke vred,“ bad hun, „jeg kunde ikke gjøre for det, jeg skal blive bedre herefter. Ingen skal sige om mig, jeg volder Dig graa Haar i Nakken, det kan Du lide paa.“

Abraham var en fredsommelig Mand, han rakte hende Haanden og tilgav hende, men Ulle blev ved at græde.

„Jeg skal ogsaa gjøre det godt mod den Kvinde igjen. I Morgen mod Sol drager jeg op til Nørre Resen og tager den Pose Uld med, hun vilde laane.“

Abraham troede paa det bedste og lod hende have sin Villie. Saa drog Ulle afsted med en Pose Uld over Skulderen og en stor Tut brændte Kaffe-bønner i Lommen. Da hun kom til Rakkerkullen ved Nørre Resen, vare Folkene dragne til Marked. Der sad en gammel, rynket og tandløs Kvinde, med et ildrødt Tørklæde om de graa Haar nede i Grøften og lappede sit Skjørt. Ulle stod lidt og betænkte sig, før hun hilste og sagde:

„Vil Du tjene Dig en god Skillings Penge, saa gaa over til Tranders. Der laa imorges i Duggen et Stykke Lærred paa Bleg inde paa Sognefogdens Tofte, det har jeg forvaret. Siig, Du kan vise igjen, og lad Dem betale Dig vel, fortæl saa, det ligger nede bag de to sidste Steen til sønder, ved den gamle Bro, den, der staaer et Kors paa, der kan de hente det.“

Den gamle Kone smilede fornøiet, hun spyttede i Hænderne, glattede lidt paa sit Haar og gik over til Sognefogdens i Tranders.

„Nu bleve vi af med Dig,“ mumlede Ulle og saae efter den Gamle, til hun var forsvunden mellem Bakkerne, derefter gik hun hen til Taterkullen.

Silles Huus var en lille Hytte, dannet af Tørv og tækket med Lyngriis. Den hældede stærkt til den ene Side og blev støttet med en stor Træstiver for ikke at blæse overende. Udenfor sad en voxen Pige med Hænderne under Kinden og en kort Kridtpibe i Munden.

„Hvad vil Du hos os?“ spurgte hun, „her seer de vist heller din Hæl end din Taa.“

„Jeg kommer for at bøde,“ svarede Ulle. „Gaa ned til Byen og tig en Slat Mælk, saa gjør jeg Ild paa imens og koger os en god Kop Kaffe.“

Pigen sprang i Veiret af Glæde, gjemte Kridtpiben i sit Brystklæde og løb ind over Heden. Ulle gik hen til Hytten og saae igjennem det lille Lufthul, som tjente istedetfor Vindue. Paa nogle sammenhobede Lyngknipper, hvorover der var bredt et gammelt Hestedækken, laa Sille, halvskjult af en Mængde friske Hyldeblade, som skulde drage Heden fra de skoldede Steder af hendes Legeme. Paa et Brædt langs Væggen stod en Række smaa Figurer, meest Storke og Lam, Kunstgjenstande, som Sille selv var Mester for, og som bestode af en lille Klump Leer, der dannede Kroppen, en Kugle, der skulde forestille Hovedet, og to eller fire Pinde til Been. Naar Leret var tørt, malede hun Kroppen og Hovedet med Kridtfarve, Benene med skinnende rødt Zinnober og gik saa omkring og solgte sine Kunstværker til Bønderbørnene i Landsbyerne. Det var nu hendes Erhverv. Under Loftet hang en Uro, det vil sige en Gjenstand af flere smaa, flettede Tavler farvet Straa, forbundne i en vis Afstand ved tynde Sytraade og forsynede med Fjer i Hjørnerne. Det interessanteste bestod i en uafbrudt, gyngende Bevægelse, som ethvert Lufttræk i Stuen bragte Tavlerne i, derfra kom ogsaa Navnet.

„Den har Abraham flettet i Vinter,“ sagde Ulle til sig selv, „han har altsaa foræret den til hende.“

Sille saae frygtsomt op og reiste sig overende paa Leiets, da Abrahams Hustru traadte ind.

„Hvordan har Du det? — Jeg kommer med den Pose Uld og for at gjøre det Onde godt igjen.“

„Om det er din Villie, saa gaa ud bag Brønden og pluk mig en Armfuld Hyldeblade, det ligger paa den skoldede Hud.“

„Har Du brændt Dig slemt?“

„Jeg mægter ikke at flytte mig fra Stedet og pines svært, men det bliver nok snart bedre.“

„Jeg bringer ogsaa en god Drik Rom med, der, tøm

den Flaske, der er ingen Ting saa godt som Rom i et Menneskes Krop.“

Sille troede hende ikke rigtig, men tog dog mod Flasken og tømte den. Saa hentede Ulle Hyldebladene og dækkede dem over hende.

„Men, hvad var det ellers, Du gjemte under Dækkenet der, da jeg kom ind?“ Sille nølede med Svaret, Ulle strakte Haanden hen og tog et lille Naalehuus frem. „I, nei see! det er jo fra Abraham, jeg kjender hans Mærke, saa kjønt kan kun han skære ud. Jeg gaaer og samler Been dertil, og saa forærer han Dig det.“

Sille rystede paa Hovedet og stammede nogle Ord, hun var som bunden under de glødende Øine, der hvilede paa hende. „Nu vilde jeg gjerne sove lidt,“ hviskede hun ængstelig, „Natten har været streng, og siden jeg drak det, Du gav mig, linner Smerterne.“

„Ja, sov Du! imens gaaer jeg ud til Tøsen, og laver en god Spølkum Kaffe til Du vaagner.“

Hun reiste sig og gik, lukkede den lille Laage og stængede Døren ude fra. Derefter stod hun og saae sig om til alle Sider. Solen brændte. Vesterpaa laae de brune Lyngbakker indhyllede i en fiin Taage. En skræppende Huusskade sad oppe paa Brøndvippen, viftede med Halen og hamrede i det skøre Træ; da Ulle satte Stiven for Døren, steg den tilveirs og fløi over mod Landsbyen. Hun saae sig om, det var tyst og stille som paa en Kirkegaard. Langt nede kom Taterpigen hoppende gennem Lyngen med en Krukke Mælk i Haanden. Ulle tog sit Fyrtøi frem og slog Ild, heldte Tønderet ud i en Visk tørt Mos, og stak det op under Lyngtaget paa den lave Hytte, derefter løb hun Pigen i Møde.

„Fik Du Mælken?“ spurgte hun.

„Deilig Mælk! deilig Mælk! nylig malket, men hvad er

det der henne? Jøsses Kors! see, hvor hun funker og kvalmer! — Silles Hytte brænder jo.“

Ja, Hytten brændte, en tyk, sortegraa Røg steg op i Luften. Da de to Kvinder kom derhen, slog Luerne ud til alle Sider, og indefra lød et kvalt og rædselsfuldt Skrig, men Heden, Røgen og Flammerne hindrede ethvert Forsøg paa at komme den Syge til Hjælp.

„Hun skriger paa Abraham, det Skind!“ raabte Ulle spottende og stemte Hænderne i Siden. „Hør! Abraham! Abraham! — Ja, der er tidt lang Vei fra Mund og til Haand.“ — Endnu en Gang lød det bønlig Skrig og Abrahams Navn, derpaa blev alt stille, og Hytten sank sammen. Inde i den sorte Aske laa et ukjendeligt og sammenskrumpent Liig. Ulle og Pigen gik hen under Banken og kogte Kaffe.

To Aftener efter var det Nymaane og Skøierne droge sammen fra de forskjellige Kuler, som de pleiede. Der kom en Mand oppe fra Resen og tog Plads mellem Deibjerg-folkene; han spiste og drak hvad de bød ham og sad og saae hen for sig, men talte ikke meget. Da Maaltidet var endt, gik han hen til Abraham og sagde:

„Ulle har brændt Sille inde.“

Alle hørte det, Abraham stirrede paa Manden. Der gik som en Sky hen over hans Ansigt, han blev bleg og sad lidt uden at tale. Pludselig reiste han sig og gik ind i Hytten til Ulle.

„De sige, Du har stukket Ild paa Silles Hytte, er det sandt?“

Ulle lænede sig op mod Dørstolpen. „Hun har forført min Huusbond!“ raabte hun og strakte Hænderne truende i Veiret.

„Er det sandt, Du har brændt hende inde?“ gjentog Abraham.

„Ja, vist er det sandt, hvorfor ikke? Man værger sig, som man kan,“ svarede hun mindre sikker, og vovede ikke at holde Øinene fæstede paa Abraham; saa forfærdelig som nu havde hun aldrig seet ham før.

„Kom saa med mig,“ sagde han og drog hende ud af Hytten. Hun vægrede sig, bad og græd, holdt sig fast i Bordet, i Dørkarmen, det nyttede ikke, han lagde Haanden paa hendes Skulder og tvang hende til at følge.

Udenfor stode Taterne, tavse og lyttende, og saae dem komme, de dannede to Rækker, hver paa sin Side af Abraham, som drog Ulle efter sig, hen over den indhegnede Plads ned ad Stien til Mosen. Der bleve de borte i Taagen. Skøierne vedbleve at see efter dem, Ingen taledede, af og til lød et langtrukket og klagende Skrig ind over Heden, lidt efter ophørte ogsaa dette. To gik bort, men der vendte kun En tilbage.

Den Mose ved Deibjerg veed meget at fortælle. Nu er dens brune Jernvand forlængst udtørret, Tuerne ere voxede op til Eng, Engen er bleven til Agerland, om nogle Aar vil Rugen eller Boghveden bølge hen over det Sted, hvor Ulle forsvandt. Der ligger flere Liig end hendes gjemte under Grønsværet.

Abraham havde tidligere gjort nogle Forsøg paa at frelse sine to Sønner fra Skøierlivet, men det lykkedes ikke. Sidste Gang fik han Isak tinget i Tjeneste hos Skovfogden oppe ved Restrup, og Jakob fulgte med ham, siden de to Drengene ikke kunde skilles; hvor den ene var, maatte den anden ogsaa med. Samme Efteraar kom de tilbage igjen. Deres Herkomst var bleven røbet, Skovfogden turde ikke beholde dem. Bønderne forlode Krostuen, naar de traadte ind, de vægrede sig ved at sidde paa Bænk med dem i Kirken. Derved var intet at gjøre, han maatte jage dem bort. Sognefogden fik en Pranger, der skulde sønder paa med en Drift Heste, til

at tage dem med til deres Hjemstavn. For at sikre sig sine Fanger, bandt Prangeren deres Hænder og knyttede Enden af Rebet fast til Halen af den sidste Hest i Kobbelen. Saaledes bleve de førte gennem Landet fra By til By, til de naaede Deibjerg. Her løste Prangeren Baandene og slap dem fri. Efter den Tid holdt Isak og Jakob sig til Kulen, gjorde Hægter og Musefælder og droge kun bort for at spille til Dans ved Bøndergilderne.

Et Stykke ovenfor Deibjerg, i Velling, boede dengang en rig Gaardmand, som havde en kjøn Datter. Folk fortalte at hun var gode Venner med Skytten paa Lønborggaard, og at der vilde blive et Par af de To; men da han pludselig op-hørte med at komme hjem paa Gaarden, hvor han før havde været en jævnlig Gjæst og efter den Tid ogsaa synlig undgik at møde Bondens Familie ved Fester og Forsamlinger, hed det sig, at han havde friet og faaet Afslag af den unge Pige.

En Efteraarsaften var der Høstgilde oppe i Velling, og Bonden havde skikket Bud ned efter de to Abrahamssønner, for at de skulde spille til Dans i Selskabet. De kom, og det gik meget livlig til. Ud paa Aftenen blev der spist nede i en stor, udpyntet Lade. Imidlertid lukkede Bonden forsigtig Isak og Jakob ind i Bryggerhuset og lod bære Mad hen til dem i særskilte Kar, siden det umulig kunde gaa an, at Skøierne sad sammen eller spiste med de Andre. Det vare de nu saa vante til, og det fandt hverken Isak eller Jakob besynderligt. Under Maaltidet kom Lønborg Skytte ind i Bryggerhuset med en Dunk Rom og skænkede for dem.

„Nu skal I drikke, I to Gavtyve! saa længe der er et Stænk tilbage i min Dunk, desto lystigere spille I op for os siden.“

Han skænkede, indtil Dunken var tømt, og Skøierne drak uden at lade sig nøde.

„Det gjorde godt!“ raabte Isak og saae paa Skytten med

et livsaligt Smil, „rigtig godt. Det banker i mit Hoved, og alting seer ud som det røde Guld, nu er der ikke den Sorg i Verden, som tynger mere paa mig. Saadan skulde det være hver Dag.“

Skytten lo, han var saa venlig og ligefrem, og undsaae sig slet ikke for at tage Plads paa Bænken ved Siden af Abrahamssønnerne. „Naar Du nu kunde faae det, som Du helst vilde, hvad ønsker Du saa?“

Isak betænkte sig lidt, før han svarede: „Saa vilde jeg laane Fogdens hvide Hest, lægge Sattel og Bidsel paa den og ride ind til Ringkjøbing Marked imorgen.“

„Der er saa længe til imorgen. Hvad vilde Du begjære for iaften? — Nu Du!“ vedblev han og pegede paa Jakob.

Jakob lo og greb sig med Hænderne op om Hovedet. „Om det maatte skee efter mit Behag, saa vilde jeg helst danse en Springdans med den kjønneste Pige her ved Gildet.“

„Den kjønneste Pige er Gaardmand Jenses Datter,“ sagde Skytten.

„Ja, det er vel saa.“

„Du skal faae dit Ønske opfyldt; Fanden staaer i det, jeg kan ikke nægte Dig noget.“

„Jeg vil ogsaa danse,“ paastod Isak.

„I skal komme til at danse begge To. — Naar de nu har spist, gaa I ind mellem de Andre. I kan laane Karlens Frakker inde i Kammeret, saa tage I Jer hver sin Pige og danser, saa længe I lyster, imens skal jeg og min Broder spille for Jer.“

Abrahamssønnerne lo og saa paa hinanden; Forslaget faldt i deres Smag; de listede sig ind i Karlekammeret og laante to lange Frakker, derefter blandede de sig mellem Mængden og toge hver sin Pige, da Dansen igjen begyndte. Skytten og hans Broder stode oppe paa Stilladset og spillede

for dem. Ingen kjendte Skøierne, hvorledes skulde det vel være muligt i de laante Klæder? Der var desuden saa mange fremmede Folk tilstede. Men de saae godt ud, disse to mægtige Skikkelser, med det blaasorte, krølledde Haar, store, sorte Øine og mørkebrune, veirslagne Ansigter. Enhver af Pigerne havde Lyst til at danse med dem.

Paa engang tav Musikken, den ene af Spillemandene lænede sig ud over Rækværket paa Stilladset, brast i en gjennemtrængende Latter, og raabte ned:

„Nu danser Jenses Ane med Skøieren fra Deibjerg.“

Det var Lønborg Skytte, som sagde dette. Dansen op-hørte, Gaardmandens Datter udstødte et Skrig, slap sin Dansers Arm og veg forfærdet tilbage. Jakob gik hen til Isak og tog hans Haand, alle Mændene trængte sig sammen om de to Tatere, som bleve staaende midt paa Gulvet, aandeløse og pustende efter Dansen, medens deres mørke Øine forgæves speidede efter, om der ikke et eller andet Sted skulde være en lille Udgang, de kunde slippe igjennem. Bønderne reve Frakkerne af dem, sloge dem, spyttede dem i Ansigtet og joge dem endelig ind i et Kammer, hvor de bleve bundne og kastede om paa Gulvet, medens de Ældre udenfor satte sig til at raadslaa om, hvorledes den lidte Beskæmmelse bedst skulde hævnes.

„Ja, see, efter saa grulig en Hændelse, kan der vel ikke være Tale om at danse mere,“ sagde Gaardmand Jens. „Vi maa overveie Landets Vel og Forfremmelse, hvad her er at gjøre, lad os da først slukke nogle af Lysene henne paa Væggen, saa spare vi dem, og bring os en Kande Øl ind, medens vi raadslaa, saa falder Talen bedre.“

„Jeg har været i Lybæk med Ole Lyshotdts Kreaturer,“ bemærkede en gammel Mand, „og mener derfor, at vi skulle slaa de to Skarns Mennesker for Panden og grave dem ned her bag om Gaarden.“

„Hvad kommer det Ole Lysholdt og den Reise til Lybæk ved?“ spurgte Sognefogden, som altid havde noget at indvende.

„Aah jo, endda!“ meente den Gamle, „for til Lybæk var der ogsaa Skøiere og ugudeligt Pak, og jeg nød den Ærværdighed, at see to af dem blive strøgne til Kagen. Kunde vi blot faae en Mand til at slaa dem ned, skulde jeg gjerne svare for det og lægge mit Navn til, for jeg gaaer i mine egne Støvler, skal jeg sige Jer, og jeg holder paa Sandhed og Ret.“

Hvad han meente med Støvlerne, fik Sognefogden ikke at vide, skjønt han spurgte to Gange om det. En anden Taler hævede sin Røst og bemærkede:

„Jeg finder det ikke for tilbørligt at slaa dem ned, for jeg har læst i Lovbog og veed, at det er skidt at have med Retten at bestille. Jeg skulde ansee det for en større Fornøielse, om Menigheden her gav mig Ja paa, at de bleve satte paa en Sluffe, naar hun dages, og saa piskede lidt udenfor hver Mands Huus af dem, som her er tilstede, og have overgaaet den store Tort og Blodsudgydelse.“

„Ja Blod er der da egenlig ikke flydt,“ raabte Sognefogden.

„Der er skeet det som værre er,“ svarede den Anden heftig. „Jeres Datter Inger var den, der dansede meest med dem, hun har rørt ved uærlig Mand, Jenses Datter ogsaa, og Erløfs Barn og begge Skrædderens. Skal vi lade det sidde paa os, som brave Bondemænd, der svare hver sit og ere redebonne til at drage hen og slaaes for Konge og Fædreland, naar vi ikke kan lade det være? — Jeg giver mig ikke ud for at være klogere end I andre, jeg har heller ikke været i Lybæk, men jeg holder dog skarpt paa, at de skulle piskes igjennem Byen, og jeg har en gammel Rallik hjemme, den vil jeg laane til Sluffen, den skal undlives alligevel og kan jo

ikke komme i Stald igjen og gjøre de andre Heste uærlige, efterat den har trukket de to Skøiere.“

Mandens Forslag blev vidtløftig drøftet og vandt tilsidst eenstemmig Bifald. Det gjaldt nu blot om, hvem der skulde fuldbyrde Straffen.

„Jeg lader gaa Bud til Mestermændens Knægt i Tarum,“ lovede Sognefogden, „han kan ikke undslaae sig for det Stykke Arbeide og skal være her tilstede, saasnart det gryer ad Dag imorgen.“

Dermed skiltes Bønderne. Enhver gik til sit, og Jens Gaardmand blev alene med sin Datter. Han skred op og ned ad Gulvet med Hænderne paa Ryggen. Ane sad og græd ved Vinduet.

„Tud nu ikke, Du brave og retskafne Mands Barn!“ sagde han, „Du har lidt en stor Gudsbespottelse, det er vist, men det skal blive forebygget og bedret ud igjen, naar vi nu piske dem gennem By imorgen.“

„Skal de tærskes paa den bare, nøgne Krop?“ spurgte Pigen hulkende.

„Aldeles paa den bare Krop.“

„Og de faae det dygtigt, det lover Du?“

„Det lover jeg, Du skal selv sidde ved Vinduet og see paa det, og Rakkerknægten skal blive ved, til Du siger, det er nok.“

Denne Forsikring indeholdt stor Trøst for Ane, hun tørrede sine Øine med Forklædet og græd nu ikke mere.

„Gaa saa ind og tag dit pæne Tøi af,“ sagde Jens, „saa spare vi det. — Den Erløf skal da altid rose sig af sin Reise til Lybæk,“ bemærkede han i forbigaaende, „jeg har ikke seet mig om i fremmede Lande, men jeg har engang været temmelig nær ved at komme til at staa i blaa Kofte med blanke Knapper bag paa naadige Fru Gyldenstjernes Karosse, da hun agede som Brud til Thimgaard, det skulde

jeg mene er bedre end at drive efter Ole Lysholdts Kreaturer.“

Da Isak og Jakob vaagnede næste Morgen, havde ingen af dem bevaret nogen synderlig Forestilling om hvad der var hændet den foregaaende Aften. Ane kom ind i Kammeret med en stor Bøtte Mælk, hvori der var brækket nogle Skiver Rugbrød.

„Reis Jer op og spis,“ sagde hun, „hvis I ellers kan naae saa langt for Baandene. Mælken er rar, og den vil styrke Jer, saa I holde bedre ud til det, der skal gaa for sig om lidt.“

„Hvad er det da, som skal gaa for sig om lidt, kleine Jomfru?“ spurgte Isak.

„I skal jo piskes paa den bare Krop udenfor hver Gaard i Byen, fordi I vovede Jer ind mellem ærlige Folk og dansede med Pigerne.“

„Ja, reis Jer nu op og spis i en Fart,“ sagde Jens. „Sluffen holder allerede derude efter Jer.“

I Gaarden var der samlet en Mængde Mennesker, og mellem disse holdt en rødmalet Sluffe, som hørte til Kirkens Brandkar, forspændt med en skindmager Hest, over hvis Ryg der var bredt et Dækken, for at skjule dens ynkelige Forfatning. Karlene vare ivrig beskæftigede med at stikke smaa Duske af Halm, Gulerodstoppe og Skræppeblade omkring paa Seletøiet og Bidslet. Da Forsamlingen var talrigst, kom Sognefogden ind i Gaarden og meddeelte Jens, at det ikke havde været ham muligt at faae Mestermændens Svend til at fuldbyrde Straffen paa de to Syndere, han undslog sig bestemt for at have noget med dem at bestille.

„Mit Huus ligger paa et afsides Sted,“ sagde han, „Skøierne drage her forbi hver Dag, lægger jeg Haand paa Musens Sønner, vil jeg ikke kunne leve i Fred for dem, de skikke mig den røde Kok over mit Tag, de slaa mig Arme

og Been i Stykker, de Karle. Jeg husker nok, hvordan det gik min Formand i Embedet, som hjalp med at sætte Brændemærke paa Kræ Kanbjergs Dreng. Otte Dage efter hang han oppe paa Brøndvippen i Gaarden, skamslaaet var han forinden. De maatte derfor endelig have ham undskyldt. — Hvad er derved at gjøre?”

„Skal vi lade dem løbe og tilgive deres Misgjerning for den Gang?” sagde Erløf. — Ane stod i Døren og rystede ivrigt paa Hovedet.

„Det vilde slet sig skikke,” svarede Jens, „og jeg veed et Raad, som er bedre: Nu sætte de sig begge To op paa Sluffen, den Ene af dem kører, naar de komme forbi en Gaard, holder han stille og giver sig til at piske Broderen, saa skifte de, og han, som blev pisket, kører hen til næste Gaard og pisker Broderen udenfor den, saadan blive de skifteviis ved, til de komme igjennem Byen. Paa den Maade spare vi ogsaa Pengene for Mestermændens Uleilighed.”

Det var en lykkelig Hjælp og et saa sindrigt Forslag, at Mængden eenstemmigt gav sit Bifald tilkjende. Abrahamsønnerne bleve førte ud i Gaarden og satte paa Sluffen, Jens Gaardmand lod dem tage Kofterne af, derved kom deres brune Overkrop tilsyne, siden ingen af dem nogensinde havde kjendt til Brugen af Linned. De saae sig ængstelige om i denne leende og haanende Kreds, uden noget egenlig Begreb om deres Brøde, men fandt sig taalmodig i at lide for den.

Der blev lagt et Knippe Halm paa Sluffen og ved Siden af Halmen en Bunke lange Birkeriis. Imidlertid stod Jens og forklarede dem, hvad der var bestemt, og hvorledes de skulde bære sig ad. Da alt endelig var aftalt og ordnet paa det bedste, kørte Sluffen ned til Sognefogdens Gaard, hvor Jens til Ære for Manden meente, at den første Afstraffelse burde finde Sted.

Paa hver Side af Sluffen gik en Række Bønderkarle

med lange Forke, rettede ind mod Abrahamssønnerne, for at hindre dem i at undvige, nu efter at deres Baand vare blevne løste.

Skaren voxede underveis gennem Gaden, Drengene hylede og peb af Glæde, gamle Kvinder kom ud i Dørene eller stillede sig langs med Hækkene, Mødrene løftede deres smaa Børn iveiret, for at de skulde kunne see desbedre. Grisene og Gæssene, som ellers bevægede sig i uforstyrret Fred omkring paa Gaden, toge skyndsomst Flugten til alle Sider. Isak og Jakob sade med bøiede Hoveder og kastede sky og bønlig Blikke omkring i denne Kreds uden Naade og Medynk. — Det var et lystigt Optog.

Ved Sognefogdens Gaard holdt Sluffen første Gang, Isak havde været Kusk, Jakob lagde sig altsaa ned paa Halmen, for at modtage de sex Slag, som Bestemmelsen var,

„Slaa ikke for haardt, Du!“ mumlede han i det rothvelske Sprog, som de taledes indbyrdes, „saa skal jeg ogsaa skaane dig.“

Isak tog et af Risene og slog ganske lempelig, men det syntes Bønderne ikke om. De prikkede ham paa Kroppen med deres spidse Forke og raabte: „Vil Du slaa til, din fule Hund! Du rører jo knap ved ham.“

Han blev nødt til at lægge større Kraft i Slagene. Sognefogden og hans Familie stode paa Trappen og saae ud.

„Det er ingen Ting endnu,“ forklarede den kundskabsrige Erløf, „bi bare til de har faaet et Par Omgange, og Huden begynder at strimes eller sprække, saa føles det besser.“

Nu var det Jakobs Tur at kjøre og Isak strakte sig ud paa Halmen, til de naaede næste Gaard. Her gjentog det samme sig. Jakob vilde ikke slaa rigtig til, før Bønderne tvang ham. Saa kjørte de videre og skiftede om igjen.

„Du var mig lovlig streng dengang,“ hviskede Isak ved en af de næste Gaarde. „Det skal Du faae betalt.“

Da hans Tur kom til at tugte Broderen, greb han et Riis og slog til med hele sin Kraft. Jakobs Ryg blev blodrød efter ethvert Slag.

„Det fortjener Du en Dram for, naar vi ere færdige,“ raabte Erløf. „Saadan bør det være, dine Slag ere da til at føle paa.“

Jakob var rasende, hans Ryg smertede, han kunde næppe vente, til de naaede næste Gaard, før han kastede Tømmen, greb sit Riis og gjennempiskede Broderen paa det ubarmhjertigste. Det var ikke sex Slag, men syv, otte, ti, der fulgte efter hverandre, saa hurtigt det var ham muligt. Et fuldstændig Raseri havde grebet ham. Aarerne i hans Pande stode stive og spændte, han bed sine hvide Tænder sammen, skreg, hvinede og opflammedes desuden, hver Gang han hævede Armen, ved at føle Smerterne af de voldsomme Slag, Broderen nylig havde bibragt ham.

Isak fandt sig taalmodig i de første Pisk, han laa udstrakt paa Halmen, men da Jakob blev ved, greb han et af Risene, sprang i Veiret og gjengjaldt nu hvert Slag med samme Raseri. Bønderne jubledes og tilraabte dem Bifald. Forestillingen blev bestandig mere interessant, en tæt Kreds trængte sig sammen om de to Tatere, den Deel af Tilskuerne, som stod fjernere, saa kun Risene hurtigt blive hævede og sænkede igjen, man hørte de dumpe Slag og af og til et rasende og langtrukket Skrig, der lød som et vildt Dyrs Brøl. Den magre Hest foran Sluffen stod imidlertid og skød Ryggen i Veiret, vendte Hovedet til Siden og saa sig melankolsk om blandt Mængden. Pludselig holdt Isak inde og kastede Riset. Han følte paa sin Ryg og drog Haanden blodig tilbage.

„Der er flydt Blod! der er flydt Blod!“ raabte han og greb ned i Lommen paa Beenklæderne efter en Kniv.

Jakob var traadt ud fra Karren foran Broderen. Han

havde ogsaa kastet sit Riis, og hans Hoved bøiede sig, han knugede Hænderne sammen over hinanden.

„Vor Fader!“ raabte han i det Øieblik, han saa Isak drage Kniven.

Der laa saa megen Mildhed i hans store, gennemtrængende Øine, saa megen Sørgmod og Klage i de to Ord, at Isak standsede.

„Ja, ja!“ hviskede han. „Vor Fader!“

Dermed gjemte han Kniven, greb Broderens Haand og drog ham med sig ned i Halmen paa Sluffen.

„Tag fat igjen!“ raabte Bønderne, der følte sig ubehageligt skuffede ved dette pludselige Omslag i Brødrenes Stemning, og prikkede Skøierne med deres Forke. Men Isak og Jakob lode ikke længer til at mærke det, den ene sad og græd, den anden lænede sit Hoved ind til Broderens Skulder, saa op paa ham med et blidt og forsagende Udtryk og vedblev at holde ham fast i Haanden. Begges Rygge vare blodige og ophovnede af de voldsomme Slag, deres lange Haar hang ned over Panden i fugtige Lokker, af og til, naar Smerterne bleve for heftige, rystede deres Legeme som i Feber.

„Ja, vi har rigtignok en Gaard tilbage endnu,“ forklarede Erløf, „og det er min, men formedelst I har opført Jer saa bravt og klemmt paa af bedste Formue, vil jeg regne Jer det til Gode, og I skal være fri for at age videre den Gang. Nu er det saadan aftalt mellem os, at I blive lukkede ind i Fogdens Lade til imorgen tidlig, saa kjøre vi Jer ned til Deibjerg Sogn, hvor I høre hjemme, dermed er den Sag forbi.“

Abrahamssønnerne lode ikke til at have hørt, hvad han sagde, den ene sad og saa ned i Halmen og pillede paa Straaene, den anden laa endnu med Hovedet imod hans Skulder.

Ovre hos Jens Gaardmand vare de uvidende om hvad der var foregaaet nede paa Gaden i den anden Byende. Ane

havde i Anledning af Dagens Høitidelighed hentet to af sine Veninder hjem til sig og sad ved Vinduet med dem, Jens stod og røg af sin Pibe ude paa Trappen. Alle ventede de paa, at Toget snart skulde lade sig tilsyne, da det ikke kom, og Jens fik at vide hvad der var hændet, blev han vred, tog sin Hue og Frakke paa og gik ned til Sognefogden, hvor Erløf og flere Gaardmænd sade og talte om Dagens Begivenheder.

„Jeg kommer,“ sagde Jens, „for at klage over den store Uret, der er vederfareet mig ved empfindtlig Tilsidesættelse i Person og Stand. Jeg har nu siddet Gaardmand her i Byen i sex og tyve Aar og svaret Gilde og Tiende som den bedste. I har vist glemt, Godtfolk, at det var mig, som gav de halvtredie Tønde gammelt læsket Kalk hen for ingenting, da vi kostede tyske Majorens Begravelse, det var ogsaa samme Jens Gaardmand, der kørte syv Læs Kampsteen til det nye Kirkegaardshegn, mens I andre slap med fire. Jeg taler nu ikke om det store og prægtige Alterlys, jeg forærede ved min agtbare og ærværdige Hustrus Jordefærd, men jeg minder Jer om det alligevel og forlanger Bemærkning og Tildragelse, om I holde det for Lov og Rigtighed, at kjøre forbi alle andre Gaarde i Byen med det Skøierpak og saa glemme mig, som om jeg var en Visk og ingenting havde at betyde?“

„Jens har Ret!“ svarede Sognefogden, „ham er skeet en Tilsidesættelse, som ikke kan forsvares.“

„Den Mand kan jeg forstaa,“ sagde Jens, „hvad mene nu I andre? — Ane har siddet ved Vinduet hjemme og to af Elsens Piger tillige, for at faae Stadsen at see, snydt ere vi blevne alle tilsammen.“

„Jeg mener ogsaa, at Jens har Ret,“ svarede Erløf, „der er vist ikke andet for, end at han maa faae den Æresopreisning, at Skøierne kjøre ned for hans Gaard imorgen

tidlig og piske hinanden igjennem en Gang til, som Dommen lød og Billighed forlanger.“

Dermed lod Jens sig nøie, men han vilde dog i sin retfærdige Harne ikke blive siddende inde hos Sognefogden og heller ikke drikke af Ølkanden, de bød ham. Han gik hjem for at trøste Ane og meddele hende det glade Budskab om hvad der forestod imorgen.

Skæbnen vedblev dog at være ham ugunstig stemt i denne Sag. Næste Morgen, da Bønderne kom med Sluffen for at hente Abrahamssønnerne ud fra Laden, fandt de Fængslet tomt, og et udpillet Tavl i Væggen betegnede det Sted, hvorigjennem de havde fundet deres Frelse.

Dermed ophørte ethvert Spor af dem. Til Vælling kom de ikke siden, ogsaa fra Kulerne i Deibjerg vare de dragne bort.

Abraham henlevede de følgende Aar i Ensomhed. Naar Nogen spurgte ham om hans Sønner, rystede han paa Hovedet eller slog ud i Luften med Haanden og svarede sørgmodig:

„De ere borte, — henne.“

Der er saaledes kun lidt at fortælle om den Række Aar, som fra nu af glæde bort for Fader Abraham, tilsyneladende i et roligt ensformigt Løb, uden at indeholde andet end de Hverdagshændelser, som kom enhver Tater imøde. Da Sønnerne vare forsvundne og den gamle Høvdings Kjendelser ikke længere støttedes af Isaks og Jacobs Kæmpekræfter, bleve hans Befalinger lidt efter lidt magtesløse. Saa tog Abraham Glarkisten paa Nakken og forlod sin Stamme.

En Sommerdag mange Aar senere kom en Taterflok sammen i Deibjerg Mose. Selskabet var ikke videre talrigt dennegang, hvert Aar bleve Skøierne færre, indtil de nu ere aldeles forsvundne og blot tilhøre Sagn og Fortællinger, som ogsaa snart ville være glemte. Alle deres smaa Hytter ere sunkne sammen, halvskjulte under et Tæppe af Gyvel og

Porsbuske. Ræven soler sine Unger mellem Ruinerne, næste Aar afstikkes der maaskee en ny Jernbane hen over Skællet. Det er saa Verdens Gang, det Gamle maa vige og give Plads for det Nye, skøndt det vundne Udbytte derved undertiden kan være tarveligt nok. Uimodsigeligt er det imidlertid, at Digteren foretrækker Tateren for Jernbanen.

Den Sommerdag her tales om var Veien opblødt efter en vedholdende Regn, som havde samlet smaa Vandpytter omkring i Mosen. Himlen var endnu overlæsset af store Skybunker og saae mørk og truende ud. Vinden peb hen over Heden. Omkring mellem Hytterne var der trukken Snore, hvorpaa Skøierne havde hængt deres Klæder op for at tørres. Paa Dansepladsen røg et Baal under en sodet Kaffe-kjedel, og i Kredsen, som laa leiret i en Række hen ad Diget, nærmest ved den største af Hytterne, som tidligere beboedes af Abraham Musen, fandtes kun ældre Mænd og Kvinder, der røg af deres Piber, og talte sammen i et dæmpet, for enhver Fremmed uforstaaeligt Sprog.

Hvor der stod Nød og Lidelse at læse i ethvert af disse furede og solbrændte Ansigter, alt det Onde og Mistroiske, som Uret, Had, Vold og Forfølgelse kalder frem hos Mennesket, fandt sit Billede her.

Inde fra Stien kom en gammel Mand støttende sig til en yngre, der næsten bar ham og som efter at have gaaet et Par Skridt, stod stille, for at den Gamle kunde faae Kræfter til at vinde videre frem.

Da de naaede ind under Banken, udstødte den Ene et Skrig, der lød som naar Musvaagen kalder. Skøierne lyttede, sprang op og saae sig om, nogle af dem løb hen mod de Kommende. Den Gamle lod sig bære af dem ned til Hytterne.

Det var en høi og skindmager Person, Ansigtet bestod af lutter Furer og Rynker, Haaret graat og uredt, Kinderne

og Hagen besatte med et Skæg, der strittede ud til alle Sider som Piggene paa et Pindsvin. Fra begge Mundvige ned om Hagen gik en mørkebrun Stribe, som antydede en hyppig Brug af Tobak. Hans Klædning bestod af lutter Pjalter, Lapper af Dynevaar, Læder og Sækkelærred, sammenfæstede over hverandre med store Sting, der hist og her vare løbne op. Han gik med nøgne Fødder, oven til vare Benene omviklede af Faareskind, bundet sammen med optrevlet Reb og Strikker. Alt hos ham var overplettet med Leer og Støv, som om han underveis til Hytterne var falden, selv Ansigt og Hænder bare Mærker deraf.

Hans Komme vakte en almindelig Bevægelse i Leiren. Enhver kjendte ham, trængte sig om ham, hilste paa ham og betragtede ham.

„Det er Abraham Kadrum! Kvant Mormor! (velkommen) Abraham Musen! — Som han tyren utes! (hvor han seer ud) saa tamber aa olmst! (saa fattig og gammel!)“ blev der raabt eller hvisket fra alle Sider.

„Ja, det er mig!“ sagde Abraham, efter at de havde lagt ham ned i Lyngen. „Hertil naaede jeg da, hvorvel jeg var længe om det.“

Hans Røst lød svag og skælvende, og Læberne vedbleve at dirre, efterat han havde ophørt at tale. Han prøvede paa at løfte Haanden iveiret, for at tørre noget af Leret bort omkring det ene Øie, men da det ikke vilde lykkes, lod han den falde tilbage.

„Ere mine Drengene komne, hvor ere de, jeg saae dem ikke?“ spurgte han omsider. Konen, som havde været beskæftiget ved Kaffekjedlen paa Dansepladsen, kom hen til ham. Det var en høi, knoglet Skikkelse. Hendes gulbrune Ansigt viste Kesten Rivers kjendte Træk, koparret og indfattet af et tjavset graaligt Haar, som stak frem under et rødtribet Bomuldsklæde. Hun stod med Hænderne i Skjørtelommerne

og betragtede ham nogle Øieblikke, kold og ligegyldig, før hun udbrød: „Saa det er Dig, Broder Abraham! hvor din Griis dog seer ud! Dabeldis! Du er vist elendig faren!“

Abraham gjorde Tegn til hende at hun skulde bøie sig ned over ham: „Løs Strikkerne om mine Been,“ hviskede han, „de pine mig.“

Kesten tog en Foldekniv op af sin Lomme og skar Baandene over. „Gud Fader fri os!“ raabte hun, da Benene kom tilsyne under Faareskindene. „Blod og Saar altsammen! hvordan har Du holdt ud at gaa?“

„Nu gaaer jeg heller ikke længere,“ svarede Abraham.

„Der skræpper en Krage paa anden Mands Mødding! han vil kjøre, det gamle Skind, i Grotenbrigs Triller med firgo Trappert for! (i Herremands Vogn med fire Heste for.)“ Hun saae omkring i Kredsen og lo.

„Nei, jeg tænker nu at blive hvor jeg er,“ sagde Abraham, „der er sat Pæl for enhver af os her paa Jorden, jeg har naaet min. Men derom skal der tales siden. Skaf et Klæde, dyppet i Vand til at lægge om mine Been, de brænde som gloende Ild, saa noget at spise, lidt Flæsk, en Sild, hvad I har, Blankes til.“ (Brændeviin.)

„Hør hvor Kokken galer!“ sagde Kesten, „han forlanger ind! — Har Du noget at betale med, lille Broder! saa skal Du faae, ellers kerer Ingen sig længer om Abraham Musen, vi har kastet din Kæp hen. Der ligger en Orm i Sandet, det er Dig, dine Drenge ere Fanden i Vold.“

„Aa nei, aa nei,“ udbrød en dyb og rolig Stemme fra den nærmeste Hytte. En Mand traadte ind i Kredsen og stillede sig ved Abrahams Side.

Han bar en Matrosdragt med ny, blank Hat og et stort, skinnende ildrødt Tørklæde om Halsen. Udtrykket i hans Ansigt var godmodigt, næsten enfoldigt. Den firskaarne Skikkelse og de mægtige Lemmer vidnede om ualmindelig Styrke.

„Du skikkede mig Brev til det fremmede Land, at jeg skulde møde Dig her iaften, Fader, her er jeg,“ udbrød han i en rolig og slæbende Tone, som om det kostede ham Møie at tale.

„Og her er en Tulipan til,“ raabte en freidig og bestemt Røst fra Kammen af Bakken.

Da Folkene saae derop, kom en Mand tilsyne og skred ned mod Hytterne. Den sidste var klædt med stor Omhu. En aabenstaaende tilbageslaaet Sommerfrakke viste det meest mulige af hans hvide Krave og en høirød, tærnet Vest, han bar en Straahat med flagrende Baand og blanke, store Ridestøvler forsynede med vældige Sporer.

Det var vore gamle Bekjendte, Isak og Jakob, som her for første Gang i mange Aar mødtes paa Faderens Befaling. Isak standsede ved Jakobs Side, deres Hænder mødtes med et langt og talende Blik. Derefter saae Isak spottende og overlegent omkring paa Skøierne.

„Der ligger Abraham,“ udbrød han, „Stormen har rusket ham, her staa begge hans Drenge, de har Tænder endnu. I finde vistnok den Kæp igjen, som Möster meente var bleven henne, saa er det livagtigt som i gamle Dage, den, der ikke vil lystre, kan blot sige til. Skaf Vand og et Klæde til Fatters Been, skaf Mad og noget at drikke, har I ikke Brændeviin, saa lad En springe op til Kresten Emsig efter en Pot Rom.“

„Han kan tage to Potter,“ bemærkede Jakob dybsindig.

„Lad ham tage tre,“ ytrede Isak smilende og slog paa Lommen, „jeg betaler. Herinde har det ynglet. See blot I tage Benene med Jer.“

Isak bøiede sig ned over Faderen, tørrede Leret af hans Ansigt og udbrød:

„Stakkels Fatter, stakkels Fatter! hvordan er Du faren?“

„Møllen staaer stille, min Dreng!“

„Den skal faae Vind igjen. Hvor har Du været i de mange Aar, hvorfor skjulte Du Dig, jeg har spurgte efter Dig og søgt Dig allevegne, Ingen vidste noget mere om Dig.“

„Jeg har vandret med Glarkisten dernede i Tyskland, jeg var glad over at I ikke mere hørte Skøierfolket til, hvorfor skulde jeg kalde Eder tilbage eller falde Jer til Byrde, mens I arbeidede fremad. Nu lakker det ad Enden, saa vilde jeg see mine Drenge her endnu engang.“

„Vi skal nok faae sat Stiver til Dig, kan Du tro, ikke sandt, Jakob?“

Han rakte ham Haanden. Jakob tog Hatten af og hilste ærbødigt, denne Høflighed meente han at skyldte sin fornemme Broder. Forresten mælede han ikke et Ord.

„Nei, lille Isak!“ sagde den gamle Tater, „det bliver feil dennegang. Jeg har ikke isinde at komme paa Benene mere. Deroppe paa Banken ligger min Fader under tre Stene, nu vil jeg blive hos ham.“

Han rettede sig iveiret og betragtede sine to Sønner, meest dog Isak. Der gled et tilfreds og lykkeligt Smil over den gamle Mands indfaldne Ansigt, medens han nikkede og vedblev: „Bøi Jer lidt ned, saa jeg rigtig kan see Jer. — Det er altsaa Abrahamsdrene, og der er Solskin over Jer Begge, — hvad er der saa iveien? I har ikke været borte fra mine Tanker een Dag, mens jeg skøiede om derude og spurgte efter, hvor I vare henne. Det var det jeg ønskede helst her i Verden og som jeg slog Kors for og bad om, naar jeg kom forbi en Kirkedør: Bare Vorherre vilde være saa god og holde lidt fast paa Jer, saa fik det gaa med mig som det kunde. Og saa holdt han fast!“ vedblev han triumferende, medens Ansigtet paa samme Tid fik et Udtryk af Smerte, fordi han rettede sig iveiret og strakte dem begge sine Hænder imøde. „Sikke Drenge! det er mine Drenge! der skal ingen Forbandelse være over Jer, I ere slupne vel

ud af Skøiernes Ring og blevne til ærlige Folk, ligesom I vare to lydige Børn og kjærlige Brødre.“

„Ikke altid, Fatter, ikke altid,“ svarede Isak og saae hen til Jakob. „Jeg bærer en Snært paa min Ryg af Jakobs Pisk, som jeg aldrig vil forvinde. Der er Brand i det Saar.“

„Ho ho ho!“ sagde Jakob, „jeg fik min Snært af Dig igjen, men den er helet for længe siden. Jeg gik og tænkte paa at lægge Fyr i den Gaardmands Huus, som voldte det, saa kom jeg tilsøes og det drev over.“

„Jeg har ogsaa tænkt at tage en anden Skee i Haand,“ sagde Abraham, „men Grimen laa for snært om mig, det Mærke min Moder havde tegnet mig i Panden, kom altid igjen. Hvergang jeg fik vel begyndt, var der Noget, der stoppede af. Der er kvalmt mellem de smaa Teglstenshuse, man kvæles derinde: saa skinnede Solen, saa sang Fuglene og kaldte paa mig, saa saae jeg Vinden lege i Marehalmen, — jeg maatte bort fra de mange, fremmede Mennesker, ud til Heden, hvor jeg kunde høre Blæsten og lugte Lyngen. Det var nu det, der var bestemt for *mig*, han som raader havde sat Grændsen og sagt, jeg ikke maatte komme videre.“

„Hvad har Du nu bestemt?“ sagde Isak.

„Det skal I høre og rette Jer efter. Jeg vil spise og drikke med Jer og bilde mig ind, at det er som i gamle Dage, da der var Plads herude i Lyngen for Skøieren, jeg vil ryge Tobak og sidde og see paa Jer og hviske til mig selv, at I ere mine Sønner. Naar saa Sol gaaer i Bjerge, skal I kaste en Grav oppe paa Banken ved de tre Stene, hvor min Fader sover, der lægger jeg mig ned og I jorder mig, saa er den Pibe ude.“

„Vil Du jordes levende?“ raabte Taterne omkring ham.

Abraham reiste Hovedet og strakte med en bydende Bevægelse Armen ud imod dem.

„Hold Mund derhenne. Det er *mig*, der taler. —

Jordede vi ikke Silos Kræn paa den Maade, og Leif og Kvant? har jeg ikke selv kastet Kule til min Fader og seet hans Hoved blive borte under Jorden, da det blev ham for tungt, og Veiret manglede? — Jeg vil jordes iaften.“

Den Gamles Ord vakte en dyb Bevægelse i Kredsen omkring ham. Ingen vovede at tale, de stirrede paa ham, rørte og deeltagende, han var atter blevet deres gamle Høvding. Han sad lidt og saae ned for sig, derefter gled et sørgmodigt Smil over hans Ansigt, han rystede paa Hovedet og vedblev:

„I spørge om jeg vil jordes levende, ak nei! jeg er ikke mere levende. Min Glarkiste ligger nede under Broen ved Bramdrupdam, jeg mægtede ikke at slæbe den længer. Jeg prøvede paa at gjøre Hægter og Maller, men Traaden og Tangen gled mig ud af Haanden, saa bandt jeg Tiggerposen over Skuldren og stavrede fra Dør til Dør, de pudsede deres Hunde paa mig og jeg faldt og faldt igjen, da jeg skyndte mig fra dem. Jeg er ikke mere levende. Min Arm er vissen og mine Been ere Saar. Ret nu vil Værket staa stille.“

„Skal det være, saa skal det være,“ ytrede Jakob dybsindig, medens Taarerne løb ham ned over Kinderne, efter at Abraham havde ophørt at tale.

„Men det skal ikke være!“ raabte Isak heftig, „det er forkert. Saadanne Skikke volder, at Folk jage efter os og skraaler af os. Flyver en Fugl, lader den sig ikke falde underveis, saalænge den kan bruge Vingen, Kulen er os vis nok, men man lader sig dog helst bære derhen, selv at gaae ned passer ikke i disse oplyste Tider, der er endnu en Stund til Aften for Dig, og hvem gaaer iseng, saa længe Solen skinner? Vorherre har sat Pæl for hver af os, meente Du nylig, vi skal blive ved til vi naae den.“

„Jeg kan ikke mere, jeg vil ikke mere. Sandet drikker mit Blod for hvert Skridt, jeg fryser, jeg sulter, der gaaer Slud og Taage for mine Øine, jeg kan ikke engang see mine

egne Drenge ret. Hvad er det for en Dag jeg kan ønske mig igjen af alle dem, der gik? eller hvad godt skal jeg vente af dem, som komme? Jeg vil hen og sove, sove, sove længe, uden at være bange for at vaagne op i den vaade Grøft igjen. — Nu er der talt nok herom. — Gaa Jakob og kast en Grav, Du har altid lystret bedst, men Du skal søge et Sted deroppe, min Søn, hvor jeg ligger tørt og hvor Solen kan skinne over mig, jeg fik ikke ret meget af den, mens jeg levede.“

„Skal det være?“ spurgte Jakob og stod lidt og ventede paa Svar. Abraham nikkede, der var Ingen mere, som vovede at sige ham imod. Sømanden gik ind efter en Spade og steg op paa Banken.

„Lad os nu faae noget at spise,“ ytrede den gamle Mand, „det bedste I kan skaffe, og lidt at drikke til. Saa vil vi røge og synge som i gamle Dage, og lade Solen gaa ned, naar den ikke kan holde sig længer oppe.“

„Det vil vi, og vi skal straks faae skikket Bud op til Kromanden efter Rom,“ sagde Kesten River, ydmyg og indsmigrende. „Den kjære Broder har Ret i alt, og skal ikke komme til at mangle noget, det var jo Synd og Skam. Kom herhen, Du Simon Skævbeen!“ vedblev hun og vinkede ad en mager og indfalden Person, der laa udstrakt paa Maven, med begge Hænder under Kinden og til Tidsfordriv af og til slog Benene iveiret, medens Abraham talte. Han rejste sig tvær og uvillig.

„Ind efter en Dunk, og saa op til Kræsten Emsig efter fire Potter Rom, — var det ikke fire, lille Isak bestilte?“

„Tre!“ raabte den ærlige Jakob oppe fra Banken.

„Lad det være fire,“ ytrede Isak høimodig, „Her ere Pengene.“

„Fire Potter,“ gjentog Kesten med et straalende Smil, der afslørede to brune Tandbrokker. „Du lader ham sætte

en Klat Lak og Signet paa Tolden, for at Du ikke skal smage paa Rommen underveis. Jeg kjender Dig. Afsted og tag Skankerne med Dig. Æ, æ, hvor han gaaer og trækker paa Lænderne, vil Du see Du kommer frem, din dovne Rakker!”

Hun tog en Steen og kastede den efter ham, Manden skreg, Kesten havde rammet ham midt paa Ryggen. Han vendte sig om og gjorde en forstaaelig Bevægelse med Tungen mod hende, derefter svingede han sin Dunk over Ryggen og gallopperede ind gennem Lyngen.

Simon var Kesten Rivers Mand, den samme, som staaer omtalt i „en smuk Historie“, dengang Stensen Blicher og jeg besøgte hende paa Galten Mark.

Røgen kvalmede op fra de smaa Hytter, Kvinderne fik travlt med at stege og koge; hvorledes det end siden skulde gaa med Abraham, saa havde han dog først lovet dem en Fest, til den ydede nu Enhver, hvad der var tilstede af Fødemidler. Kesten ledede alt, hendes Ansigt lyste af lutter Velvillie. Isak gik op paa Banken til Jakob, og saae paa at han arbeidede, medens han selv strakte sig magelig hen i Lyngen og slog Ild til sin Pibe.

„Hvad har Du saa drevet paa i de mange Aar?“ spurgte han, efter en Stund at have ligget og pustet Røgen op i Veiret. „Jeg spurgte efter Fader og Dig, hvergang jeg kom til Kulerne, ingen af Folkene vidste hvor Du var bleven af.“

„Jeg foer paa de lange Reiser,“ svarede Jakob, medens han støttede sig til Spaden. „Først gik det i Bugter og vilde ikke, saa klarede det op; nu er jeg heelbefaren Matros, Styrmand rækker jeg vist ikke op til, fordi jeg kjender saa lidt til Tal.“

„Jeg er Pranger,“ bemærkede Isak „og tjener svære Penge.“

„Det er godt for Dig.“

Her gik Samtalen istaa. Det var længe siden Jakob havde talt saa meget paa eengang. Han gav sig til at grave igjen, Isak laa og røg.

Solen vandt Seir over Skyerne. Himlen blev blank og mørkeblaa, Lærken og Brokfuglen peb hver paa sin Melodi, Sommereftermiddagen straaede i al dens Skønhed.

„Der kommer Riber Kestens Mand med Romdunken,“ udbrød Isak, „lad nu Grav være Grav, og hør op med at arbeide. Vor Fader kommer dog ikke i den for det første. Naar han faaer spist, vender Modet nok tilbage. Fatter er Uld, det blæser hen, hvor Vinden fører det.“

Jakob rystede paa Hovedet. „Du kjender ham daarligt. Fatter har altid havt stiv Ryg til det han vil løfte.“

Kesten kaldte dem ned til Maaltidet og bar Maden ud paa den aabne Plads, hvor Taterne samledes i en Rundkreds. Abraham blev ledet derhen og satte sig mellem sine Sønner. Medens de spiste, skar Jakob Maden istykker for ham.

„Blev Du saa færdig med Kulen?“ spurgte den gamle Høvding.

„Nu skal der ikke snakkes mere om den Kule,“ sagde Isak og lagde sin Haand paa Abrahams Arm. „Du sidder jo og kommer Sand i vore Glas. Lad os spise godt og drikke bedre. Sikken Rom, sikken deilig Rom!“ vedblev han og smækkede med Tungen, „den er dem værst, som holder meest af den. Drik Fatter, saa faider Du nok paa reellere Tanker!“

„Det maa jeg ogsaa sige,“ ytrede Kesten idet hun fyldte et stort Blikbæger af Dunken. „Gid kjære Broder Abraham maa blive ved at leve, til Bakken deroppe giver sig til at danse.“

„Hvad maa det være for to Ærtebælge, Du har til Sønner,“ vedblev Isak, „hvis de ikke skulde kunne holde deres gamle Fader oven Vande, naar han selv er for aflægs dertil?“

Dette Sømandsudtryk behagede Jakob. „Vi vil holde Dig oven Vande,“ gjentog han høitidelig.

„Han kan saa rart bo i Huus hos mig og blive seet efter som Barn i Vugge, hvis I vil unde mig lidt for det,“ hviskede Kesten. „Faae den Gamle til at drikke dygtigt, saa tænker han ikke mere paa den tossede Jordefærd.“

Lystigheden steg efterhaanden som Dunken tømtes. Jakob skænkede flittig i Abrahams Bæger, men den gamle Mand drak ikke meget. Han lo tilsidst og rystede paa Hovedet, der var en egen Høihed og Fred udbredt over hans sammen-sunkne Skikkelse.

„Lad det være, min Dreng, lad det være, jeg mærker nok hvor Du vil hen, men det bliver ikke til mere dengang. — Jeg seer Billeder og store Syner for mig, de mane en lang Fortid frem med svære Skyer og kun lidt Sollys imellem. Jeg seer den Dag, da vi istedetfor syv slunkne Mænd, som nu sidde her, vare henved fem Snese samlede i Deibjerg Rakkerkule. Der kom Math Hjeil ridende paa sin egen hvide Hest med sexten Mand i Følge, der kom Quant Skusters og Tibbes Jam agende, hver i sin Vogn, men Math saae ud som den Første, og det holdt han ogsaa meest af at være overalt, hvor han var tilstede. Saa blev der en Dag Ufred mellem os, Math vilde raade, hvor kun jeg havde at byde. Han talte ikke stort, men trak paa Øienbrynene og vi gik om bag Hytterne og tog til vore Knive. Jeg holdt af ham aligevel, han var dog den feireste Karl, jeg nogensinde fik at see i denne Verden, jeg vilde nødig i Strid, og tænkte paa at give ham et godt Ord. I det samme staaer han og veier sin Kniv i Haanden og kaster den, saa den peb lige forbi mit Øre og borede sig ind i Husstolpen bag ved mig. — „Dengang traf Du ikke, Math Hjeil!“ raabte jeg. Saa lo han paa sin stille Maade og virrede med Hovedet. — „Det gjorde jeg ikke heller, Abraham Musen, men jeg traf den

lille Knast i Stolpen bag Dig. Hvad troer Du der var sværest? Gaa og hent min Kniv igjen. — Aa nei! sagde jeg, nu er det mig der skal prøve et Kast. Jeg veiede da min Kniv og traf hans, saa Skaftet skiltes i to Stykker. „Der har den ene budt Goddag til den anden,“ sagde jeg. Math slog sin Arm om min Skulder og gik tilbage med mig til de andre. Derefter holdt vi sammen i Godt og Ondt, lige til den Dag Ulle slog hans Hoved istykker med sin Hammer.“

„Det var i de gode Tider,“ sagde Jakob.

Abraham lod ikke til at høre det, han vedblev, som om han talede med sig selv: „Ingen gjorde os Fortræd dengang, Loven gjaldt for Stæderne, ikke ude mellem Lyngen. Kom vi til en By og Bønderne hørte Skøiernes Skalmæie, løb de hen og satte en Bøtte Mad udenfor hver Dør vi kom forbi. Hvad kerede vi os vel efter, at de ikke vilde spise ved det samme Bord, eller sidde paa Bænk med os i Kirken. De gik deres Vei og vi gik vor.“

Han tav lidt og vedblev derefter med en Røst, der lød huul og klagende:

„Jeg har levet en anden Dag, da den Ringkjøbing Amtmand kaldte Bønder og Skytter sammen fra de store Gaarde, og jøge os med deres Hunde et Sommerdøgn tilende. Det var en Jagt som efter de vilde Dyr, dem de fangede, sloge de i Bast og kørte op til Viborg Huus, dem Hundene bed tilskamme, lo de ad. Nede ved Skjern løb en stakkels Skøierkjælling ind under Broen med sin voksne Dreng og en lille En ved Brystet. Først stablede de Lyng for begge Ender af Broen og stak Ild deri, da det ikke kunde drive dem ud, jøge de Hundene ind under Stenkisten. Lidt efter kom Dyrene frem igjen, formedelst de kunde ikke holde Heden ud derinde, begge havde de røde Snuder.“

„Hvad var der saa skeet?“ spurgte Jakob aandeløs.

„Drengen laa kvalt derinde, men Kællingen og hendes lille Unge havde Hundene bidt ihjel.“

Der hvilede Dødsstilhed over Pladsen. Skøierne lyttede til og havde trængt sig omkring den gamle Høvding. Jakobs Pande laa i dybe Rynker, hans Haand knugede sig omkring Kniven.

„Hvor var da Du, medens det gik for sig?“

„Jeg løb med de Andre over ad Rindum til. — Efter den Dag fik det aldrig mere Fremgang med Skøierne, nu er det forbi med os. Herskabet er reist fra Huset. De Gamle jeg brød mig om, ere henne, mine Dreng har jeg seet mig glad paa. I To ere dragne en bedre Vei, I skal fornægte Eders Fader og Moder og holde Jer til de Fremmede, der er ikke andet at gjøre. Jeg vil hen og sove. J kan tro jeg trænger til det. Er det sandt hvad de sige, saa skal jeg nu møde dem Alle igjen deroppe, hvor Skøierne kan leire sig i Fred paa de store Sletter. Jeg kommer, jeg kommer! Naar Maanen staaer op, skal jeg gaa.“

Kesten River havde hele Eftermiddagen viist Abraham en forekommende Opmærksomhed, hun valgte den lækreste Mad og de største Stykker til ham, og gav Jakob Tegn til at fylde hans Bæger, naar han syntes at glemme det. Abraham vakte Opsigt idag, Kesten vilde vise at hun hørte med til Familien.

Lidt efter kaldte hun sin Mand til sig, og gik saa langt bort med ham, at Ingen kunde høre hvad de talte om.

„Du skal ned til Tarm Kirke,“ hviskede hun, „klyv op i Taarnet og hent mig en Svalerede med store Unger i. Kommer Du tilbage i en Fart, sætter jeg en Flaske Rom tilside for Dig, — store Unger, hører Du, spillevende.“

„Skal jeg nu afsted igjen,“ sukkede Simon, „Kirken er jo lukket.“

„Du har en Dirk.“

„Jeg er saa træt, saa træt.“

„Skynder Du Dig ikke, faaer Du min Kjæp at føle, Simon Hjulben.“

Manden gik, Kesten blev atter den omhyggelige Søster.

Solen sank, Taagen bredte et graablaa Tæppe ud over Egnen. I Skøiernes Kreds var Samtalen efterhaanden gaaet istaa, den Ene sad og mumlede et Par dæmpede Ord til den Anden, derefter tav de igjen, den stærke Rom vilde iaften ikke øve sin Virkning paa Nogen.

Efterat Maaltidet var endt, blev Abraham flyttet hen til en af Hytterne, hvor den sidste Solvarme kunde naae ham. Aftenens gyldne Lys faldt over den gamle Høvding og viste et skarpt og furet Ansigt, hvis barske Alvor var forenet med en høitidelig Fred. Det lange graa Haar faldt ned over begge Kinder. Han holdt Hænderne foldet over Brystet og stirrede frem for sig med et Blik, som tydede paa, at hans Tanker vare langt borte fra alt, hvad der foregik omkring ham. Jakob sad ved hans Side, tavs og bedrøvet, hans eneste Underholdning med Faderen bestod i, at han af og til stødte lidt til ham med den ene Skulder, og paa samme Tid sendte ham et bønligt Blik, hvortil den gamle Høvding rystede paa Hovedet uden at sige noget. Det var ogsaa overflødigt, de To forstode hinanden uden Ord.

„Der kommer Maanen med de spidse Horn,“ ytrede pludselig Abraham, som om dette Syn indeholdt en Befrielse for ham. „Tag mig nu og hjælp mig op.“

„Skal det skee?“ ytrede Sømanden. „Jeg beder Dig saa mindelig at lade være.“

„Jakob“, udbrød Abraham med hævet Røst. Sønnen tav og bøiede sit Hoved.

To Mænd gik hen for at støtte den Gamle, men Isak og Jakob viste dem tilbage. Den sidste tog sin Fader paa Armen,

og bar ham op paa Banken, som man bærer et sygt Barn. Alle Taterne fulgte dem i lydløs Tavshed.

Graven var ikke synderlig dyb, en Mand, som kom forbi Stedet nogen Tid efter, fortalte, at han havde seet den gamle Taters Fødder stikke frem over Flyvesandet.

Abraham lod sig glide ned i Lyngen, som Jakob havde strøet paa Bunden af Hullet. I det Samme kom Simon løbende med Svalereden i sin Hat, fire smaa, pibende Unger strakte deres nøgne Halse iveiret, vrikkede frem og tilbage med Hovedet og spærrede det gule Næb op i størst mulige Vidde.

„Det var rart!“ sagde Kesten, „see, hvor de gabe! Bliv blot lidt, I skal snart faae Munden fyldt.“ Hun satte Hatten ned i Lyngen og lod Simon vogte den. „Der er ingenting lille Broder ønsker?“ spurgte hun med den meest indsmigrende Stemme og lagde sig paa Knæ ved Graven.

„Dæk til,“ sagde Abraham, „og lad mig være i Fred.“

„Vi pleie ellers at sætte Tvege over Arme og Been, for at den Døde ikke skal gaa igjen,“ ytrede hun.

„Der skal ikke sættes Tveger over ham,“ sagde Isak.

Abraham havde lagt sig tilrette i Graven, han reiste sig endnu engang, saae omkring til hans Øine faldt paa Jakob, og raabte med høi Røst: „Farvel alle Mennesker!“ Derefter lod han sig falde tilbage og drog en gammel Filthat ned over Hovedet, saaledes at Ansigtet blev fuldkommen dækket af den. Kesten laa bøiet over ham, og lod til at rette noget ved hans Klædning.

„Hvad er det Hun tager sig for?“ spurgte Jakob.

„Herre Gud! jeg skærer bare de to rare Knapper af hans Kofte, det er da Synd de skal irres op dernede.“

Abraham laa udstrakt i Graven, stiv og ubevægelig, som om han ikke mere hørte Livet til, Jakob gik bort fra Stedet, idet Taterne skøde Jorden sammen. Da Høvdingens Legeme

var skjult, tog Kesten Svaleungerne op af Simons Hat, lo og sagde:

„Nu skal I faae Halsen fyldt, i smaa Bæster!“ — Hun stak en Fugleunge ned paa hver Side af Abrahams Skulder, to andre ved hans Fødder. „Dem kan han ikke komme op over,“ ytrede hun, „han vil aldrig volde Ufred paa Jorden.“

Nogle Timer senere, da Maanen stod høit paa Himlen, laa Heden og Mosen atter øde. En dyb Fred hvilede over Egnen og den lille Jordhøi, som dækkede den gamle Høvding. Taterne havde forladt Hytterne, Jakob sad og græd under Banken.

Saaledes have de levet blandt os, dette fremmede og ulykkelige Folk, i henved firehundrede Aar, en Stat i Staten, en fredløs Hob, som man straffede, fordi de krænkede Love, Ingen havde lært dem at kjende, som man jog med Jægere og Hunde og førte fra Lyngheden ind i Tugthuset, fra Tugthuset ud i Heden igjen. Deres Haand var mod Alles og Alles imod dem. Ingen veed hvorfra de kom, heller ikke hvorhen de gik. Abraham Musens Slægt er død, en bleget Dynge Muurbrokker og nogle gamle Klude, som Tidslen om Efteraaret strøer sit hvide Fnug over, betegner Stedet, hvor deres Hytter laa. Skøieren selv er forsvunden, hans Liv var som Vindens, der farer hen over Lyngen, en lang og dæmpet Klage.

VAABENSMEDENS DRENG

Mester Gørres Have laa for Enden af Huset, skilt fra Gaden ved et lavt og faldefærdigt Stakit, der blev udbedret hver Vinter, og ligesaa troligt ødelagt igjen hver Sommer, fordi Folk ikke kunde modstaa Fristelsen af de prægtige Æbler og Pærer, der hang og vuggede sig paa Grenene indenfor Stakittet.

En Løverdag Eftermiddag listede tre Drengene sig ind i Haven og fyldte deres Lommer med den nedfaldne Frugt. Da de skulde til at forsvinde igjen, kom Vaabensmeden ud fra en Busk og stillede sig iveien for Drengene.

„Naa, saa I synes om Mester Gørres Æbler, I smaa Tyveknægte! det kan jeg forstaa, men I komme ogsaa til at betale dem. Op med Jer i Huset, der skal vi holde Dom over Jer.“

Drengene stode og rystede og bade om Naade, Gørre greb en i hver Arm og trak afsted med dem, den Tredie jog han foran sig, og Gørre var en Kæmpe at see til, sværlemmet, bredskuldret, paa Modstand kunde der slet ikke tænkes. Han bar næsten de to Drengene, saaledes at kun deres Fodspidser dansede henad Jorden, den Tredie, som løb foran, udstødte underveis nogle langtrukne uh! uuh! og vendte sig engang imellem om, medens han bønlig strakte Armene op mod Smeden.

Pludselig stod Gørre stille udenfor en Hasselbusk og lod de to Dreng falde.

„Jeg kommer i Tanke om, at jeg mangler en god Kjæp til at trasakke Jer med, naar Dommen er falden, knæk en af, Du, — nei, den er for tynd, det maa være en, der er Forslag i, som kan holde ud. — Saa, tag den nu med, Du skal selv have den Fornøielse at bære den.“

Oppe i Stuen kaldte Gørre paa Lene, en halvvoxen Pige, hans eneste Datter, hun blev sat hen i en Krog og skulde til advarende Exempel overvære Exekutionen.

„Stil Jer nu op, Dreng, saa begynde vi fra en Ende af. Først Du kleine der, hvordan faldt Du paa at liste Dig ind i den fornemme Mands Have og gjøre Dig til Tyv for et Æble?“

Drengen trippede frem og tilbage. Den mistænkelige brune Farve paa hans Mund og Hænder vidnede om, at han ogsaa af og til besøgte Valdnøddetræerne. „Aah, gode, rare Mester!“ udbrød han klynkende, „lad være at slaa mig, saa skal I faae min Pung med alle Penge, der er syv Skilling i den, ved Mikkelsdag faaer jeg to til af Faster.“

Gørre rystede betænksomt paa Hovedet og skød Nathuen, der skjulte hans skallede Isse, tilbage. „Syv Skilling vil kun lidt forslaa for saa stor en Misgjerning,“ svarede han. „Nu, Du der, hvad har Du at sige til din Undskyldning? Fingrene af Munden og svar mig!“

Tiltalte vedblev at hulke og udstødte sit uh mere langtrukket, han fik ikke Tid til at komme videre, idet den tredie og største Dreng traadte ud af Rækken og udbrød: „Mester maa ikke slaa de To, for jeg er Skyld i det Hele. Jeg fandt paa det, og hjalp dem over Stakitværket, da jeg selv var krøben ind.“

Gørre saae vist paa Drengen og betænkte sig lidt, det man kunde see af Smedens Ansigt, som forresten var halvt skjult af et stort Skæg, fortrak sig noget.

„Og det tilstaaer din djævleblændte Knægt saadan uden videre,“ ytrede han.

„Ja, for jeg er frimodig,“ sagde Drengen og rejste sit Hoved. „Fatter har sagt, at jeg altid skulde gaa lige frem og sige som det var.“

„Har han det, den Lærdom er ikke saa feil. Men siden Du er Kaptain for det Hele, hvorfor har Du da selv ingen Æbler i din Lomme som de to Andre?“

„Jeg smed dem, mens I slæbte af med os, for at I ikke skulde see, hvormange jeg havde sanket op.“

„Det var ikke saa dumt gjort. Hvem er din Fader?“

„Han hedder Rasmus og stryger Tegl ude paa Svanholm.“

Vaabensmeden hævede sin Stemme, den blev næsten høitidelig, idet han udbrød: „Saa dømmer jeg Jer da alle Tre til at være fri for denne Gang, men komme I nogensinde igjen ved Nat eller Dag, eller gaa I ikke og raade alle jeres Kammerater fra at krybe over mit Stakitværk, skal I skee Allandsens Ulykker. Nu har jeg bidt Mærke i Jer. — Du der, som er frimodig, springer hjem og henter mig din Fader, jeg vil tale med ham iaften. Selv følger Du med tilbage. — En, to, tre, herud! og lad mig aldrig see Jer mere.“

Drengene jublede, den Store gjorde et vældigt Hop og slog ud med Benene, idet han forsvandt med de Andre.

Gørre saae efter dem, dernæst gjorde han et Tegn til Lene, som betydede, at hun nu havde Lov til at forsvinde.

Om Aftenen kom Drengen igjen, fulgt af en høi og mager Mand, der blev staaende indenfor Døren med Huen i begge Hænder. Hans Ansigt var brunt af Solen, Trækkene dybe og skarpe, de vidnede om Savn og Overanstrengelse.

Lille Lene sad og spandt paa sin Rok ved det aabne Vindue, der vendte ud mod Haven, hun havde stillet sit Fuglebuur med en Graairisk hen hen foran sig, men ved Bord-

enden sad Vaabensmeden, Mester Gørre med udspilede Been, og vinkede nedladende til Rasmus og hans Søn Terkel, at de skulde komme nærmere.

Teglbrænderen gjorde en Omvei langs med Væggen, som om han var bange for at vove sig ud i det aabne Farvand midt paa Gulvet, hans Kofte og de pjaltede Beenklæder sloge sammen om Benene ved ethvert Skridt.

„Saa Du er Fader til den Røverknægt der, som gaaer og stjæler Æbler i fremmede Folks Haver,“ sagde Gørre.

„Drengen er min,“ svarede Rasmus, „har han taget fra Jer, saa giv ham en Livfuld Bask, og lad det være godt.“

„Det var ogsaa min Mening, men han slap, formedelst at han strax gik til Bekjendelse. Jeg holder af Folk, der tale Sandhed.“

„Det er ogsaa den eneste Lærdom, jeg har kunnet give ham,“ ytrede Teglbrænderen, medens han ufortrøden vedblev at dreie rundt paa sin Hue.

„Fortæl mig nu, hvordan Du faldt paa at krybe ind i min Have? Du har jo ellers to ærlige Øine, Dreng, og intet Tyvemærke i dit Ansigt.“

Terkel tav.

„Kan Du faae Flaben op?“ raabte Faderen.

„Jeg var sulten, Bageren sagde nei, da jeg bad ham om et Stykke Brød. Jeg fik ogsaa saa lidt igaar. Kun en lille, tørret Sild og ikke andet.“

Lene havde holdt op med at spinde, og sat den graa Mis ned, som under dette Arbeide laa paa hendes Skjød. Hun foldede begge sine smaa, hvide Hænder omkring Rokkehovedet og betragtede Terkel. Hun var saa frisk og nydelig i sin lyse Sommerkjole, og forekom den fattige Dreng som et Syn fra en bedre Verden, naar han vovede at slaa Øinene op og skotte over til hende.

„Hvad var det ellers I vilde mig?“ spurgte Faderen.

„Det skal jeg sige Dig,“ svarede Vaabensmeden med særdeles Eftertryk paa de følgende Ord, „jeg har faaet Lyst til at gjøre noget Godt mod Dig og den Dreng der, en ubegribelig stor Velgjerning, det kom pludselig over mig før, jeg vil tage ham i min Tjeneste, lære ham op til en dygtig Vaabensmed. Hvad synes Du derom?“

Lene udstødte et lille, fint Skrig, der forenede sig med Drengens, Rasmus dreiede Huen saa hurtigt, at det næsten ikke længer var muligt at følge dens Bevægelser. Gørre laa tilbagelænet i sin Stol og nød den almindelige Overraskelse.

„Det skal I have Vorherres Velsignelse for,“ stammede Teglbrænderen. „Jeg kunde ikke ønske ham noget bedre.“

Terkels Ansigt var et eneste Smil, han sprang hen mod Gørre, tog hans Haand og kyssede den, Taarerne løb ned over hans Kinder. „I vil have mig i Lære!“ jublede han, „jeg skal ikke løbe om og tigge mere, Herre Jesus! I vil gjøre mig til en stor og dygtig Vaabensmed, som I selv er!“

„Nei, saa min Salighed om jeg vil!“ svarede Gørre bestemt og stødte Drengen fra sig. „Hvad bilder den Hvalp sig ind? — Blive til en Vaabensmed som mig, — veed Du, hvem Du har for Dig? Jeg holder ikke af Praleri, men Cornelius Gørres Lige findes nok ikke i Danmarks Riger og Lande. Det var fra mit Værksted den Rustning gik ud, som kongelig Majestæt havde paa ved det store Dystløb, en Hjelm, Dreng, der skinnede som Guds blanke Sol, og en Kyrads, som der ikke kunde bankes Hul i med den allerstørste Slagterøxe. — Du Tosse blive en Vaabensmed som mig, dertil skal der Kløgt og Lærdom og Konduite. Mindre kan vel ogsaa gjøre det. Hvor gammel er Du? — Femten Aar! Gaa nu hjem, Rasmus Teglbrænder, sank hans Tøi sammen og kom saa tilbage med ham endnu i aften, vi faae da at see, hvad der kan gjøres ud af Knægten.“

„Hans Tøi! hvad mener Mester?“ spurgte Rasmus forlegen.

„Jeg har ikke andet Tøi, end det jeg her staaer i,“ svarede Terkel og lo dertil.

„Dit Linned da, Strømper og saadan noget.“

„Jeg har hverken Strømper eller Linned,“ tilføjede Drengen freidig.

Vaabensmeden trak paa Skuldren, og saae med dyb Ringeagt over til Lene, hvis Ansigt røbede større Deeltagelse.

„Saa bliv her som Du er, vi finde vel et Hul til Dig, og hvad Du trænger til, bliver der vel ogsaa Raad for. Skik Dig bare godt, Dreng, og skjøn paa den store Naade og Forbarmelse, der vises Dig.“

„Det skal jeg, det skal jeg!“ raabte Terkel, idet han atter greb Vaabensmedens Haand og forlod Stuen uden at tage ringeste Hensyn til sin Fader.

Hvad er der at fortælle om de næste fire Aar? Et ensformigt og dagligdags Liv, hvori Terkel udviklede en Flid og Utrættelighed, som vandt ham Alles Velvillie. Fra den tidligere Morgen gjenlød Værkstedet af hans Sange. Naar Gørre tilfældig kom forbi om Aftenen, længe efter Arbeidstid, saae han endnu det røde Gjenskin af Trækulsflammen fra Essen og hørte en flittig Banken paa Ambolten. Gik han saa derover, fandt han Drengen med det smilende og glade Ansigt, nøgent Bryst og opkilede Skjorteærmer staa og smede Klinknagler og Søm, hvorfor Svendene gav ham en ringe Fortjeneste, medens de selv beholdt Broderparten.

Næst efter Arbeidet syntes han blot at have een Tilbøielighed: Maden. Han kunde spise og atter spise, saa Pigerne nede i Køkkenet sloge Hænderne sammen af Rædsel. Lille Lene morede det at blive ved med at fylde hans Tallerken, indtil Drengen med et Suk lod Haand og Skee synke og ikke kunde mere.

„Det er ret,“ sagde Gørre. „Æd saalænge Du kan faae Noget ned, der skal Kræfter til en dygtig Vaabensmed. Nu

begynder Du ellers snart at see ud som et Menneske, kom herhen og lad mig føle paa Dig. Der er Tegn til lidt Kjød i Arme og Been. Hænderne lægge sig ogsaa retskaffens ud, bliv bare ved! Jeg holder ikke af at rose mig selv, men den Dag jeg skulde op til Majestæten og aflevere min berømte Rustning, kom jeg ind til Mester Gerhard i „den blaa Stud“, for at kjøbslaa om et Par Handsker. Manden var nær deiset overende, da han tog Maal af mig, saa lang og tyk og velvoxen en Haand havde han aldrig skaaret Hjorteskind istykker til i sine Dage.“

Lene var Terkels Forsyn. Dette lille, fine Barn, der syntes at høre hjemme i andre Omgivelser end Vaabensmedens, og som ellers var saa bly og undseelig overfor alle, havde fra den første Dag taget sig af ham, hun skaffede ham bedre Klæder, hun fik Præstens Søn til at undervise ham, hun gjorde Faderen opmærksom paa de rige Evner, som tidligere havde slumret, og som nu efterhaanden udviklede sig, enten paa Grund af den gode Mad, hvad Vaabensmeden paastod, eller de lykkeligere Vilkaar, som Lene meente.

Terkel gjengjældte hende saa godt han kunde, han passede hendes Fugle, løb Ærinder i By, bragte hende de meest ud-søgte Frugter, hentede hende hjem om Aftenen, ventede som en trofast Hund, og adlød hendes allermindste Vink.

„Jeg kan godt lide Violduft,“ sagde hun en Foraarsdag ved Middagsbordet. Næste Morgen var hendes Værelse fyldt med store Skaale af friskplukkede Violer, der duftede hende imøde fra Bordet, fra Vinduet, de laa strøede omkring paa Gulvet.

„Jeg holder endnu mere af Lillekonvaller,“ ytrede hun en anden Dag, og saa smilende over til Terkel. Smilet var hendes Tak, og røbede en hemmelighedsfuld Forstaaelse mellem dem, Ingen af de Andre vidste, hvem der havde pyntet hendes Værelse med alle disse Violer. Næste Morgen

var Vinduet fyldt med smaa Buketter af Lillekonval, duftende og friske, Nattens Dug sad endnu i det halvaabne Bæger. Terkel betragtede Lene, ligesom Goethe betragtede Stjernerne, man glæder sig over deres Straaleglands, men naaer dem ikke.

Ogsaa Vaabensmeden lod til at føle de behagelige Følger af Drengens Nærværelse. „Den Knægt læser mig alle Ønsker ud af Øinene,“ forsikrede han en Aften paa Lavshuset. „Nu sidste Skjærtorsdag sidder jeg hjemme, — nei, lad mig tænke efter, det var sgu Langfredag, sidder jeg hjemme og klager over, at det ligesom begynder at mindske med min Helsen, jeg falder af og gaaer ud som et Lys, Maven vil ikke mere som før. Spiser jeg blot en halv Snees haardkogte Æg til Aften, har jeg ondt ved at falde isøvn, og Æg er dog min Livkost. — Mester skulde prøve det med Vibeæg, siger min Svend, Bastian Lybækker. — Hvor skulle vi faae dem fra? siger jeg, og tænker ikke videre over den Sag. Men saa Paaskemorgen svipper Drengen ud, og bliver borte begge de hellige Dage, til stor Forundring for os. Da han vender hjem, kommer han slæbende paa en Kurv med lutter friske Vibeæg, som han havde fisket op nede ved Vallensbæk, — ude i Søborg Mose, Fanden i Vold, jeg troer knap, der groer en Vibeunge op paa Engene i Sommer.“

Efter fire Aars Forløb var Lene altsaa en voxen Pige, bekjendt som den smukkeste i hele Nabolavet. Folk vendte sig om efter hende, naar hun gik til Kirke, de fornemme Kunder kom hyppigere til Vaabensmedens Bod, hun blev hyldet og søgt, uden at alle disse Opmærksomheder dog øvede nogen Indflydelse paa hende. Hun vedblev at være den samme barnlige og bly Natur, der var noget som Fuglekvidder i hendes bløde Røst, noget ubevidst i hendes Øine, et spørgende Udtryk i det hele Aasyn, som om hun gik imod en stor Hemmelighed, det gjorde hun da forresten ogsaa, Verden og alt hvad hun saae af den, var lutter Hemmelig-

heder for hende, en Billedbog, der paa hver Side viste nye Figurer.

Lenes Fødselsdag havde bestandig været en Fest i Vaabensmedens Familie. Da hun fyldte sit syttende Aar, blev Huset som sædvanlig sat istand til Dagens Høitidelighed. Pigerne skurede, polerede og jøge om i Køkkenet fra den tidlige Morgenstund, der skulde bages Kager, tænkes paa Middagsmad, og paa alle de Gjæster, som pleiede at indfinde sig til Lykønskning, endelig paa Arbeiderne i Værkstedet, der hele Dagen bleve frit bespiste.

„Jeg har givet dem tidlig Lov,“ sagde Vaabensmeden. „Klokken tre ringe vi ud til Friaften, de Karle skal ogsaa vide, at Cornelius Gørre holder Fest idag.“

Manden fortalte dette i en Tone og med en Mine, som røbede hele den dybe Beundring, han følte over sin egen Høimodighed.

Om Formiddagen blev der bragt en stor Kringle fra Bageren, med et stort L af Rosiner i Midten, saa et Raadyr fra en forgjældet Adelsmand, der skyldte Gørre Penge, og aldrig betalte, en Lugtedaase fra Faster, — det er umuligt at opregne alle disse Herligheder. — Men hvad der dog lod til at interessere Lene meest, var en pragtfuld Blomsterkost fra den rige Apothekersøn, Hr. Frants Harpyt, som han selv fremstillede sig med. Denne Herre havde faaet Adgang i Vaabensmedens Familie for nogle Aar siden, meget imod Terkels Ønske, især da det var øiensynligt, at han kun kom der for Lenes Skyld, han underholdt sig med hende, havde altid saa meget nyt og morsomt at fortælle, fik hende til at lee og rødme, kort sagt, Lene lod til at finde Lyst i Harpyts Besøg. Det var det meest Ubehagelige ved Sagen.

Idag blev han endogsaa buden til Middag, men mærkværdigt nok syntes Terkel ikke at bekymre sig videre om denne store Opmærksomhed, skjøndt det paa samme Tid blev

betydet ham, at han selv havde at stille sig som Opvarter bag Mester Gørres Stol, medens de spiste.

Da Familien gik tilbords, lagde Alle Mærke til, at der foran Lenes Plads var stillet en Kurv med Blomster, fra hvis Midte et lille nydeligt og straalende Juveelskrin kom tilsyne.

„Hvem har bragt denne Foræring?“ spurgte Vaabensmeden.

Ingen svarede, det var ogsaa umuligt at danne sig nogen Formodning herom, siden Pigerne, som dækkede Bordet, paa-stode, at der ikke havde været andre end dem i Stuen.

„Lad os see lidt nøiere paa den Dingst,“ sagde Gørre, „jeg skal da snart sige Jer, hvor den kommer fra.“

Han gik til Vinduet med Skrinet og betragtede det længe i Tavshed. „Det er et retskaffens Stykke Arbeide,“ udbrød han endelig, „forbandet fint ciseleret, vel udført i alle Maader. Den Karl, som gjorde det, har haft Kløer paa Fingrene og forstaaet sit Kram, forresten er det mig, han har laant Tegninger og Ornamente fra, men hvem er Manden? — Aa, nu gaaer der et Lys op for mig, vor gamle Svend, Bastian Lybækker, han er den Eneste paa Værkstedet, som kunde gjøre det. Spring over og hent ham, Dreng! jeg vil tale med ham.“

Terkel sprang og vendte strax efter tilbage. „Lybækker vil ikke komme, han siger, han seer saa svinsk ud.“

Gørre aabnede Vinduet og raabte med Tordenstemme: „Bastian Lybækker, herop med Dig, og det lidt gelik! Hvorlænge skal jeg vente?“

Noget efter aabnedes Døren for en lille, bredskuldret og pukkelrygget Person i Skjorteærmer, Beenklæder, hvis Rifter vare sammenrimpede med smaa Stykker tyndt Staaltraad, og store Tøffelsko paa de nøgne Fødder. Hans brede Ansigt havde en vis Familielighed med Faunens, og blev ikke for-

skjønnet ved en Mængde sorte Striber og Pletter; Bastian havde nemlig den Vane, naar han grundede over Noget, at sætte Pegefingern paa sin Næse, som om denne Legemsdeel var hans Organ for Tanken. Idag havde han vist tænkt meget, siden de sorte Mærker fortsattes fra Næsen høit op i Panden.

Han nægtede paa det bestemteste at være Mester for Skrinet, men spidsede paa samme Tid Munden og plirede med de smaa, rødkantede Øine, som om han dog nok vidste mere end han havde Lyst til at sige.

Da Bastian Lybækker meente, at hans Nærværelse var overflødig, rettede han lidt paa sin krogede Ryg, bankede tre Slag med Knoerne paa Dørkarmen, bukkede til alle Sider og udbrød: „Also mit Gunst! Hæder og Ære til Mester og Motter og den junge Jomfru og den ganske Familie. Gid de maa leve Vorherre tilgedan, mange lieblige Dage.“ Han bukkede og slog ud med Armene.

Idet han forsvandt, gik Terkel hen og hviskede til Gørre, at Maden vist blev kold, naar Motter skulde vente længer.

„Hold Mund, Dreng! jeg vil først have Besked paa, hvem der har gjort denne Himstrigimst,“ sagde Gørre fortrædelig.

Terkel smilede, slog Øinene ned og svingede frem og tilbage med Overkroppen. „Er det værd at snakke mere herom,“ vovede han sig til at sige. „Det Bedste ved Skrinet har I dog ikke opdaget endnu.“

„Hvad mener Du med det Bedste?“

„Mester kan ikke lukke Laaget op.“

Vaabensmeden saae umaadelig overrasket ud, han gjorde nogle Forsøg, trykkede paa enhver Knap, prøvede paa at drage Ornamenterne tilside, men Skrinet blev lukket.

„Lad mig nu prøve,“ sagde Terkel. „Af de fire Sider

ere de tre tykke, den fjerde meget tynd, naar jeg trykker paa det tynde Jern, bøies det tilbage fra Fjederen, saa farer Laaget iveiret. See blot!“ Han lod Handling følge paa Ordene og Skrinet aabnede sig.

Vaabensmeden stod og stirrede paa Drengen, der var bleven blodrød og ikke vovede at slaa sine Øine iveiret. Det lyste over hans Ansigt, medens han gav Skrinet tilbage.

„Det var da Djævels!“ raabte Gørre. „Saa Du er Mester for den Tingest? — Aa ja, naar jeg nu rigtig seer det efter, kommer Feilene frem, Fiilstrøgene gaa forskjellige Veie, Du, og Du har slusket med at bruge Poleerstalet, Messinget er ogsaa pladret for vidt ud i Lodningen af Hjørnerne, — sikke noget Svineri her! saa slutter det Laag heller ikke som det skulde, det er ude af Vinkel. Nei, nei, min Dreng! Du maa æde en Skæppe Salt endnu, før Du bliver til en dygtig Smed og naaer op til mig.“

„Ak, Mester, Mester! det ved jeg vel,“ sagde Terkel. „Lige fra den første Dag, I lukkede mig ind paa Værkstedet, har Jeres Exempel staaet for mig, og om Aftenen, naar Fritid kom, og jeg sad og dannede paa det lille Skrin, arbeidede jeg nok for Jomfru Lene, men jeg tænkte altid: vil Mester ogsaa synes om den Façon, vil Mester have den Blomst der, den Roset der? Nei, Jeres Lige bliver jeg vist aldrig, men som I sagde den første Aften, mindre kan ogsaa gjøre det.“ Efter disse Ord bøiede han sig ned og kyssede Vaabensmedens Haand.

Gørre var synlig rørt, men undsaae sig for at lade Nogen mærke det.

„Godt, Dreng! Du har alligevel gjort et forsvarligt Stykke Arbeide. Der tales nu ikke mere herom, før jeg har faaet et Par af Motters Retter tillivs, saa skal vi To snakkes ved. Det tillades, at Du sætter Dig op ved Bordenden nærmest mig. Er Du saa fornøiet?“

„Der skal jeg jo sidde,“ sagde Lene. „Idag er det min Fødselsdag, saa vil jeg have min Villie.“

„Naa, Motter sætter sig da ved min anden Side, og Terkel hos Dig, der er vel ikke stort ved det Skrin, men den, der har gjort det, maa ikke mere staa bag min Stol, og det jeg har at sige ham siden, før jeg gaaer ind og sover til Middag, skal heller ikke raabes ud over Bordet.“

Terkel var henrykt, men saa undseelig over al den Hæder, der strømmede ind paa ham, at han neppe kunde føre Skeen til Munden. Han vovede ikke at slaa Øinene op mod Lene, der sad ved hans Side, og fra hvis Klædning en berusende Duft strømmede ham imøde under enhver Bevægelse. Hun hviskede gjentagne Gange nogle Ord til ham, men han forstod hende ikke, vovede heller ikke at spørge, kneb sig sammen, for at tage saa lidt Plads som muligt, og svarede med Enstavelsesord hen i Taagen.

Efterat Gørre i dyb Tavshed havde taget forsvarligt til sig, af og til pustet og hvilet lidt, af og til knappet saa en, saa en anden Knap op i Vesten, skjød han sin uldne Hue tilbage, den han uafbrudt bar, ligesom Kongerne paa Theatret altid bære paa deres Krone. Han vendte sig mod Terkel og udbrød dæmpet:

„Jeg har stillet dit Skrin hen foran mig, og siddet og seet paa det, mens jeg spiste. Der er mange Feil i det, meget, der under min Haand vilde være bleven heel anderledes, men det er alligevel godt og dygtig nok til at blive Svend paa, Du behøver ikke at gjøre anden Prøve, heller ikke Skuemestre til at see paa, at Du selv udfører Arbeidet. Vi tog ingen Bestemmelse om, hvorlænge Du skulde staa i Lære, og jeg siger det ikke for at rose mig selv, men jeg lod være at sætte Kontrakt op den Aften, for at kunne drage din Tid saa længe ud som muligt, og tage bedst Nytte af Dig. Imorgen den Dag gaaer jeg paa Lavshuus, og melder Dig som

Udlærning til næste Sanct Martin. Saa tidlig som det bliver lyst, kan Du selv gaa over til Mester Siple og bestille Dig en ny Klædning af den bedste graa Vadmel, han eier, — lad os sige af den næstbedste.“

„Det skal være den allerbedste Sort,“ paastod Lene. „Mester Gørre har ikke behov at tinge om en Klædning.“

„Det synes jeg ogsaa,“ ytrede Konen.

Gørre saae forbavset til begge Sider, og bankede med sin Kniv i Bordet.

„Møtter og Lene tier stille, naar der tales om Kunst og Videnskaber, det forstaaer I Jer ikke paa. Lad os da sige af den næstbedste Vadmel. Derved bliver det. Jeg forlanger, Du skal være ordenlig klædt; en Svend, veed Du, maa ikke gaa over Rendestenen uden i Frakke.“

„Ak, Mester! I gjør mig da reent tummelumsk af Glæde!“ sagde Terkel, og skjulte Ansigtet i sine Hænder nede paa Bordet. Lidt efter hævede han Hovedet igjen og udbrød: „Jeg har samlet syv Mark ved Friarbeide, dem skal I faae til Hjælp til min Svendeklædning.“

„De syv Mark beholder Du selv, for jeg er høimodig, formedelst Du har været tro og ærlig og ikke stjålet Æbler i min Have. Hvad der skal udredes til Laden og Velkomsten og Geskænten, gaaer ogsaa ud af min Lomme altsammen. Jeg tager ikke mod dine Penge. Vil Du endelig selv bekoste et Par nye Støvler for de syv Mark, saa bliver det din Sag. Det siger jeg Dig, Terkel, Du bliver herhjemme i Værkstedet hos mig, og lader Dig ikke lokke til at drage paa Vandring, der er endnu meget at lære, før Du bliver til noget.“

„Her bliver jeg helst alle mine Levedage; uden Jeres Lærdom er jeg ingenting, det har jeg længe forstaaet.“

Gørre betragtede Terkel med et synligt Velbehag og nikkede til ham. „Saa er den Snak tilende, nu skal vi hamre paa Maden igjen, ræk mig det Fad Æbleskiver, —

først Terten. Min Appetit svinder, jeg skrumper ind for hver Dag.“

Medens han spiste stirrede han uafbrudt hen paa Skrinet, som stod foran ham, det blev vendt og dreiet, han kunde ikke faae Øinene fra det.

Om Aftenen kom Terkel med en ny Overraskelse. Fire af Latinskolens Drengene indfandt sig ude i Vaabensmedens Forstue og sang en Salme. Den ene bar en stor Kasse med en kulørt Stjerne, som der var stillet et Lys bagved. Medens de sang, dreiede han Stjernen rundt, og den viste sig da i forskellige, bestandig vekslede Farver, hvilket tog sig særdeles pragtfuldt ud. Lene var henrykt og paastod, at hun aldrig havde oplevet en saa behagelig Fødselsdag. Unge Frantz Harpyt derimod fandt Selskabet og alle Omgivelser yderst kjedelige, der var Ingen, som lagde Mærke til ham.

Da Siple bragte de nye Klæder blev Terkel kaldt ind og presenteret for Mester. „Nu er Du klædt som det sømmer sig en Svend,“ sagde Gørre, „og har Forlov til at bære Sangbogen efter Jomfru Lene, naar hun imorgen skal til Kirken, men I tale ikke sammen paa Gaden, og Du gaaer ikke og kigger paa hende, som Du pleier. Du er kun en ringe Pjalt, og min Datter en fornemme Jomfru, med Jer To kan det aldrig blive til Noget, der skal mere til. — Mærk Dig mine Ord, Terkel, der skal mere til. — Hænderne af Buxelommen, naar Du staaer overfor mig. Det være sagt uden at rose mig selv, men den eneste Gang jeg glemte den skyldige Respekt overfor min Læremester, tog han sin Tamp og smurte mig igjennem, saa jeg aldrig forvandt det siden. — Saa kan Du gaa.“

Næste Søndag fulgte altsaa Terkel Lene til Kirke, med Salmebogen indsvøbt i et hvidt Lommetørklæde, som duftede stærkt af Lavendler. Han holdt sig Gørres Ord efterrettelige og taledede ikke til hende underveis, vovede ogsaa kun i Smug

at see op paa hendes fine, yndige Skikkelse. Derimod gav han nøie Agt paa den Opmærksomhed hun vakte, efterhaanden som de kom frem i Gaden. De unge Herrer stode stille, vendte sig og gik tilbage, en dristig Sværm fulgte hende endog lige til Kirkedøren. Hun gik som sædvanlig med sænket Hoved, nedslagne Øine, og lod slet ikke til at bemærke den Hyldning, hun var Gjenstand for, men hun følte den alligevel, den kom til hende gennem Luften, og farvede hendes runde Kinder med en glødende Rødme.

„Siig mig dog, Terkel!“ ytrede hun paa Hjemveien, „hvorfor Du bestandig stiller Dig hen ved Koret, og hele Tiden staaer og stirrer op paa Kristus deroppe? Jeg har lagt Mærke dertil, hvergang Du fulgte mig i Kirke.“

„Det er ikke Kristussen, jeg seer paa,“ svarede han forlegen, „men der staaer en Jomfru paa hver Side af hans Kors, En med Armene foldede over Brystet og en Anden i en blaa Pelts med et Riis eller en Sivdusk i Haanden.“

„Det er en Palmegreen og ingen Sivdusk, og Kvinden forestiller Maria Magdalene. Men Du svarer ikke paa mit Spørgsmaal, hvorfor betragter Du hende saa nøie, og glemmer baade Præst og Salmesang imedens?“

Blodet skød op i Terkels Kinder, han stammede og ledte efter Ord, endelig brød de frem, ustandselige og med en Vælde, som en længe undertrykt Flod.

„Jeg seer paa hende, fordi — ja, I maa ikke blive vred, — fordi hun ligner Eder, det fandt jeg fra den første Dag, det er Jeres Øine, Jeres milde Smil, Jeres velsignede Ansigt, og altid naar der laa mig noget paa Hjerte, som jeg gjerne vilde have frem, bad jeg til hende, og det kom, lidt efter lidt, men det kom, og den Vinter I laa syg, gik jeg herop hver Aften, og var der lukket, hviskede jeg gennem Nøglehullet, om hun vilde tænke lidt paa Jer, og ikke tage Jer fra os. — Saa næste Søndag, ja, nu leer I vist, men det faaer

at være, næste Søndag, da jeg kom ind til hende, blinkede hun med det ene Øie til Tegn paa, at hun meente mig det godt, jeg saae det tydeligt, og blev sjæleglad, for nu vidste jeg, I var i Vorherres Haand, og at han vilde holde det Onde borte. Strax efter kom I Jer ogsaa.“

Lene tav til denne Oplysning, og Terkel var ikke istand til at forklare hendes Ansigts alvorlige Udtryk, da han vovede at slaa sine Øine iveiret.

„Nu skal jeg gjøre Dig en Fornøielse,“ sagde hun lidt efter, „og gaa med Dig hjem til din Moder. Troer du, hun vil blive glad derover?“

„Ak, ja, ak ja!“ sagde Terkel og slog sine Hænder sammen, „det vil være hende den bedste Glæde, hun har havt siden Fatters Død. Men kan det da ogsaa skikke sig? Motter boer i en ringe Leilighed nede i Gyden ved Sanct Nicolai, hun har kun et lille Kammer for sig og lever i knappe Kaar.“

„Lad os gaa. Jeg kommer for at hilse paa din Moder, ikke for at see hendes Leilighed.“

Terkel førte Lene ind i Smaagaderne til et skummelt Sted, og steg op ad en Mængde Trapper, før han standsede og bankede paa.

„Der er aabent,“ sagde en Stemme indenfor, „luk kun op.“

Paa Sengen laa en Skikkelse, som ved Synet af de Indtrædende reiste sig iveiret og lod Hænderne glide ned over sit Haar. Det var en yderst fattigklædt Kvinde, mager og hentæret, med blege, rynkede Læber og indsunkne Øine, forresten havde disse Øine endnu bevaret deres tidligere Glands og gav det hele Ansigt et mildt og godlidende Udtryk. Hun blev siddende lidt paa Sengekanten og stirrede hen mod den unge Pige, som om hun behøvede Tid til at tro paa det, hun her saae for sig, derefter begyndte hun igjen at glatte

den Smule gjenstridige graa Haar, der strittede frem under en sribet Hue.

Det var virkelig den rige Vaabensmeds fornemme Datter, der her strakte Kesten sin lille Haand imøde, — Lene, hvem hun efter Terkels Beskrivelser altid tænkte sig som et høiere Væsen. Af og til havde hun vel faaet et lille Glimt at see af den unge Pige i Forbigaaende. Naar Kesten om Aftenen fik Lov at besøge sin Søn i Værkstedet efter Arbeidstid, saa sad den Gamle gjerne oppe paa Fiilbænken ved Vinduet og strikkede, medens Drengen hamrede henne ved Essen. Terkel var hendes Stolthed, Vaabensmedens Familie derimod stod over Alle, selv Gørres Latterligheder bleve til Fortrin i Kestens Øine.

Iaften varede det en god Stund, før hun lagde Mærke til Terkel, og han havde dog gjort sikker Regning paa særdeles Opmærksomhed, pyntet som han var i den nye, straalende Klædning, og med et Udtryk, der fuldstændig svarede til Dragten.

Det var Lenes Fortjeneste, at Samtalen kom i Gang; hun viste sig saa ligefrem, talte saa mildt og deeltagende, at Storheden slet ikke blev trykkende for den fattige Kone. Hun sad ved Kestens Side paa Bænken og beundrede en lang, bladløs Gyldenlak, som Terkel stiltiende havde stillet hen foran hende.

„Det var rart, I kom saa tidligt,“ sagde Kesten. „Jeg skulde lige til at gaa iseng, saa faldt jeg i Tanker og glemte alt andet.“

„Klokken er dog nylig slaaet fire,“ sagde Lene.

„Jeg veed det nok, men om Helligdagen pleier jeg at gaa tidlig til Ro, det sparer Lys og Brændsel. De Søgnedage er det en anden Sag. Der boer en gammel Prammand inde i Stuen her næst ved, han og jeg er da halvt om at kjøbe et Lys, saa kommer han ind, naar Aftenen falder paa, og

knytter Net og Ruser, mens jeg sidder og spinder eller strikker til Vægteren raaber. Lidt Selskab gjør godt i de lange Vinteraftener, hvorvel Steffen ikke har synderligt at sige. — Naar En er alene, kommer der saa mange Tanker flyvende, som ikke ere rare at drages med.“

Hendes Hoved sank ned mod Brystet, medens hun stirrede frem for sig i Skumringen.

Lene fandt, at der maatte siges noget for at afbryde den lange Tavshed, der fulgte efter Konens sidste Ord: „I har vist prøvet meget og maattet arbeide strengt i Jeres Dage.“

„Jeg har havt en god Mand,“ sagde Kesten hurtig og bestemt, medens hendes Øine opklarede de sørgmodige Træk, „en rigtig god Mand! han tog sin Deel af hvad Vorherre beskikkede os og blev ved at slide, lige til Helsoten greb ham, saa han ikke kunde mere.“

„I har ogsaa en rigtig god Søn!“ raabte Terkel triumferende, idet han kom ind med et tændt Lys i Haanden, „sikken et prægtigt Formelys, jeg har været ovre og hentet hos Kjøbmanden, Krambodkarlen spurgte til Jer, han troede, Motter var bleven syg, siden han ikke havde seet Jer fornylig, I var heller ikke i Kirke i Eftermiddag.“

„Nei, jeg var ikke i Kirke.“

„Feiler I Noget?“

Kesten rystede paa Hovedet.

„Feiler I Noget?“ gjentog Terkel bestemtere.

„Jeg havde ingen Sko, og med Træsko kan man da ikke komme i Guds Huus. — Det jevner sig altsammen,“ tilføjede hun beroligende, „nu i næste Uge gaaer jeg til Skomageren, det er ikke værd at tænke derpaa.“

Lysets Skin blottede den Armod, som Kammeret overalt bar Præg af: fugtige og grønskimlede Mure, behængte med strikkede Uldtroier og gamle Klædningsstykker, paa Gulvet

ved Kakkelovnen en Jernplade og en sort Gryde med Resterne af Middagsmaaltidet, paa Bordet en sprukken Leerspølkum, der for Tiden gjorde Tjeneste som Smørkande, Garnvinden, Skotrokken, Sengestedet og det falmede Omhæng, enhver Gjenstand kortsagt havde et fortvivlet sørgeligt Udseende. Det eneste friske var tre lysegrønne Sanct Hans Urter, som bøiede sig ned fra de tilrøgede Hanebjælker i Loftet.

Terkel lagde Mærke til Lenes Ansigt, Ungdommen besidder en skarp lagttagelsesevne. Han udbrød i en Tone, hvis Livlighed var beregnet paa at forjage det pinlige Indtryk hos den unge Pige:

„Møtter har Ret. Hvorfor skal vi tænke paa det, der bedrøver os, Sorg kommer uindbuden, som Lybækker siger. See dog ret paa mig. Hun har slet ikke lagt Mærke til mit nye Tøi, Mester Gørre gør mig til Svend nu, saa tjener jeg mange Penge og kan hjælpe Hende, Hun skal ikke undvære mere, ikke sørge mere, Hun har grædt nok i sine Dage.“

Der gik som et Solblink over Kestens rynkede Ansigt, medens hun rakte sin knoglede Haand over mod Terkel og nikkede til ham. „Du slægter din Fader paa,“ sagde hun, „derfor vil det gaa Dig vel. Jeg sidder saa tidt herinde og ønsker, at Rasmus blot maatte have holdt ud til han kunde faae den Fornøielse at see, hvor vel Du bjerger Dig, men det skulde nu ikke være. Mester Gørre kan vi dog takke for det Hele, hvad var Du bleven uden ham? — Derfor lægger jeg heller ikke mit Hoved til Pudens nogen Aften, uden at minde Vorherre om at forskyldte den Vaabensmed det bedste han kan.“

„Det gjør Hun vel i. Gørre har været mig en god Herre, jeg vil mindes det alle mine Dage, men mere end Mester og meer end nogen Anden i Verden, er det dog hende, den fine Jomfru der, som vi To skal bøie os i Knæ for. Det var Mesters Penge, men hendes Hjerte, der bragte mig

fremad, hun varede, hun fremmede, hun bad, naar der var galt paafærde, hun sagde: gjør det, lad det være, hun er over alle, alle de Andre, ligesom den Jomfru med sin Sivdusk oppe i Kirken er over dem, som bede forneden. Ryst ikke paa Hovedet, vend ikke det deilige Ansigt fra mig. Eder vil Herren vist velsigne, siden Motter og jeg ikke kan det.“

Dermed knælede han ned foran Lene og foldede sine Hænder.

Lene reiste sig halvt forskrækket fra Bænken. „Nu ikke mere herom,“ ytrede hun med et undseeligt Smil. „Jeg havde maaskee ogsaa min Deel at bemærke til hvad her er sagt, men det faaer at være.“

„Nei, ikke mere herom, Mester har ogsaa forbudt mig at tale om, hvad jeg tænkte, men hans sidste Ord lød dog: der vil mere til, og der skal komme mere. — Motter! Motter! Det lysner inde i mig, der er Noget, som driver mig fremad. Hvad Fatter ikke fik Lov at see, skal Hun blive Vidne til. Saa siger jeg ikke mere.“

„Hvor fører Du mig dog hen?“ spurgte Lene paa Hjemveien, da Terkel vedblev at gaae ind i de smaa Gader. „Jeg veed ikke, hvor vi er.“

„Jeg fører Eder hen for at see og dømme,“ svarede han, og standsede strax efter foran et lille Huus, hvorfra Lysene skinnede ud over Fortovet. Et Klæde var hængt op for Vinduet, men skjulte det saa utilstrækkeligt, at man kunde see, hvad der foregik i Stuen indenfor. „Jeg tænkte nok, han var her paa denne Tid,“ sagde han, „kast blot et Blik over Forhænget, saa skynde vi os herfra igjen.“

Inde i Stuen saae Lene et levendegjort Billede af Rembrandts Maleri i Dresdnergalleriet: En Herre sad paa en Stol med Viinglasset hævet i den ene Haand, den anden hvilede om Livet paa en ung Pige, som sad paa hans Skjød og smilede til ham med et Udtryk, der ikke lod sig misforstaa,

medens hun kælent lagde sin Arm om hans Hals. Lene foer tilbage, hun greb Terkels Arm og hviskede: „Kom, kom, lad os gaa! Det er jo Frants Harpyt derinde.“

„Ja, det er den fornemme Herre, der kommer een Aften med Blomster til Eder og næste Aften drikker Franskviin med Kvinden der.“

Lene tav og skyndte sig for at komme ud paa Gaden. Det varede en Stund, før hun sagde noget, men Terkel syntes, hun gik og græd.

Ved Vaabensmedens Huus vendte hun sig om til ham og hviskede: „Hvorfor førte Du mig derhen, Terkel? det burde Du ikke have gjort. Nu skal Du love mig, aldrig at tale til Nogen hjemme enten om Frants Harpyt, eller om hvad vi To har seet iaften.“ Det lovede Terkel.

Mester Gørre gik paa Lavshuus hver Eftermiddag, naar det begyndte at mørknes og blev der til Sengetid, saa tændte han sin lille Haandlygte og vandrede hjem igjen.

„Det er kun Forretninger, lutter Slid og Slæb, som driver mig derhen,“ forklarede han hjemme. „Jeg er Oldemand, og mig raabe de paa allevegne, saa skal jeg give Forklaring til den Ene, saa raade den Anden, det er reent utroligt, at et Menneskes Hoved kan holde saameget ud uden at sprække.“

De omtalte Forretninger indskrænkede sig i Virkeligheden til en langvarig Passiar om Dagens Begivenheder, et Slag Effen eller Ueffen med de andre Mestre og saa en ivrig Prøve paa hvem der kunde holde længst ud inde i det lille aflukkede Kammer, hvor Krofadøren i Smug udskænkede Rostokkerøl og Brunsviger Mumme.

En Aften kom Vaabensmeden sildigere paa Kroen end sædvanlig. Hans fede Ansigt straaled, hans Holdning var mere rank og værdig, det hele Udtryk vidnede om en tilfreds og oprømt Stemning.

„Jeg har havt en glad Dag,“ sagde han og tog Plads ved Bordet, „rige Hr. Detlef Brockdorff til Altenhof, ham med den flyvende Fisk i Adelsmærket, kaldte mig for lidt siden til sig og bestilte nye Vaaben og Hestebeslag til de Knægte, han har at stille til Krigen, dernæst betalte han blank ud hver Skilling, jeg havde tilgode hos ham, hele femhundrede Daler. Jeg har dem her i min Lomme.“

„Det maa I give en Drik Øl paa,“ sagde Mikkell Pødenphant, der ogsaa var Vaabensmed, og som blev bleg af Ærgrelse over at høre, hvad Gørre fortalte.

„En Drik Øl kan bekommes, men saa gaae vi ind i det lille Kammer, hvor vi har det for os selv. Paa Lavshuus maa ikke skænkes mere end et Maal ud til hver Mester og Stolbroder. Jeg byder alle og hver herinde til at følge med, det er Gørre, som spenderer.“

Der begyndte nu bag de lukkede Døre et lystigt Drikkelag, hvori Mester Pødenphant i Begyndelsen holdt sig tavs, men drak upaaklageligt. Han sad med Hænderne under Kinden og skulede over mod Gørre, som iaften pralede lidt mere end sædvanligt.

„Du er rigtig en heldig Fisk, Broder Gørre!“ udbrød han endelig, „femhundrede Daler paa et Brædt og saa Vaaben til alle de Karle! — Nu er jeg ked af at drikke, den Øl har ligget for nær paa Træet og smager saa bitter iaften. Skal vi spille om et Par Skilling?“

„Det er forbudt at røre Terning og Kort paa Lavshuus,“ svarede Gørre.

„Dermed har det gode Veie, vi kan jo slaae Plat eller Krone; men Du er maaskee ræd for at forlire dine mange Penge.“

Gørre tilkastede ham et spottende Blik, derefter ryddede de et af Bordene og gave sig til at slaae Plat eller Krone med en Sølvdaler. Mester Pødenphhant sad i Uheld, og han

pleiede dog ellers altid at have Lykke i Spil, det skarpe og kantede Ansigt blev blegere, næsten gulligt, af og til gjorde han et lille Ophold og drak en Slurk af Kanden, der stod ved hans Side, Gørres Træk havde derimod et tirrende og hoverende Smil, som opirrede den Tabende. Dernæst kom han hvert Øieblik med sine spydige Bemærkninger: „Nu er det vist bedst vi holde op, Du er saa bleg, har Du ondt i Maven? see, hvor din Haand ryster, kan Du taale at tabe mere?“ Tilskuerne, der havde dannet en Kreds omkring Bordet, lo over denne Spot, men Mester Pødenphant blev rasende.

„Du vil vist helst holde op, mens Du sidder i Held, men nu siger jeg sex Gange til, saa ikke mere, dernæst vil jeg bestemme hvor høit der skal spilles, gaaer Du ind paa det?“

„Jeg gaaer ind paa alt, hvad det skal være. De Par Skillinger, Du kan vinde, gjør maaskee Dig rig og mig ikke fattig, men laan os først et Stykke Kridt, Krofader! seer jeg ret, er Mikkels Pung næsten tom, saa vi kommer til at skrive Streger paa Bordet.“

Pødenphant tømte den hele Kande, Gørre smækkede med Laaget efter en ny. „Jeg maa da idetmindste betale dit Øl,“ sagde han. „Det bliver alligevel for dine egne Penge, Du drikker.“ De Andre lo. Spillet begyndte igjen, mere livligt og hensynsløst end før. Den kolde Sved perlede paa Mikkels Pande, hans Hænder skælvede, medens han gjorde sit Kast. To Gange vandt han, saae sig smilende om og tog en ny Slurk af Kanden. „Nu kommer det, nu kommer det!“ raabte han, „Vorherre maa da ogsaa engang være lidt retfærdig. Jeg har seet ham tilgode alle mine Dage og betænkt ham med Beslag til den nye Fattigblok i Sanct Peter uden at tage en Skilling derfor.“

Han vaklede og svingede lidt frem og tilbage, medens

han gjorde et nyt Kast. Vinen og Øllet havde allerede længe øvet en synlig Indflydelse paa ham. Tredie Gang vandt han atter. „Saa har vi nu kun tre Kast tilbage,“ raabte han, „og jeg skylder Dig to og tresindstyve Daler, nu skal der spilles kvit eller dobbelt. Tør Du vove at gaae ind paa den Spas, Mester Gørre?“

„Jeg gaaer ind paa hvad det skal være, lad os faae en Ende paa det, jeg begynder at blive søvnig.“

Ak, desværre havde Mester Pødenphant triumferet for tidlig, de tre sidste Kast tabte han og Gørre brast i en spot-tende Latter.

„Nu bliver det lige femhundrede Daler, Du skylder mig, dermed har Du vist faaet din Lyst styret. Tænd saa min Haandlygte og lad os bryde op. Han taaler ikke mere den Gang.“

Da Mester Pødenphant saae det sidste uheldige Kast, sank han tilbage paa Bænken, bøiede Hovedet ned mod Bordpladen og brast i en lydelig Graad. Strax efter sprang han op, Øinene stode stive, Stemmen rystede, Læberne bleve blaa og mimrede, medens han søgte efter Ord. „Det er gaaet til med Bedrag og Helvedes Kunster,“ raabte han. „Du er en Snyder, Cornelius Gørre. Hører Du, en Snyder! — Sikken en Oldermænd vi har! det er hans Penge, han kan takke for Valget, til at arbeide duer han ikke mere end min gamle Hat, tyske Bastian Lybækker forretter Gjerningen, Gørre sætter kun sit Navn paa det, og saa beskupper han Lavet og skriver sin Dreng til Svend uden at lade ham gjøre Prøvestykke, — der maatte Lybækker ogsaa drage Læset. Uh! det er da noget forgiftigt Tøi, den Krofader giver mig at drikke, det staaer for mit Bryst og brænder i mit Hoved som den gloende Ild. Jeg er en fattig Mand, er jeg, men Mester Cornelius er en Fuxsvandser!“

Han kom ikke videre, Taarerne kvalte hans Stemme,

han sank igjen ned paa Bænken og gav sig til at græde som et lille Barn.

Gørre havde reist sig og stillet sig hen foran Pødenphant. Da denne tav, lagde han sin Haand paa hans Skulder, rystede ham ublidt og udbrød:

„Jeg har ladet Dig tale tilende, fordi jeg anseer det langt under min Hæder og Værdighed at klamres med en fuld Mand, jeg kunde lade Dig verfe ud af Lavshuset paa din Hals om jeg vilde, men see om jeg gjør det. At Du kalder mig en Fuxsvandser, rører mig heller ikke, her sidder agtbare Mestre rundt om, som saaе hvordan Spillet gik til. Derimod skal det ikke taales, at Du laster mig i min Gjerning som Vaabensmed. Spiil nu dine Øren op, fordrukne Griis! og hør, hvad jeg dømmer Dig til. De fem hundrede Daler, jeg med Ret og Skjæl har vundet fra Dig, kan Du beholde fjorten Dage tilende, den af os To, der til den Tid leverer et Stykke Arbeide, som alle Tilstedeværende her erkjende for det dygtigste og bedste, ham skal Pengene høre til. Tør Du gaa ind paa det, Mikkell, saa er jeg tilfreds, og der tales ikke mere om den Sag, at sige, naar Du først har afbigtet og bedet om Forladelse for ethvert af de Ukvemsord, Du nævnede.“

Pødenphant tørrede sine forgrædte Øine og reiste Hovedet. „Hvad skulde det være for et Stykke Arbeide?“ spurgte han.

„Hvad Du selv vil, det er mig ligemeget, blot Noget, der kan bevise, at jeg er din Mester og Overmand tilfulde.“

„Saa vælger jeg en Degen eller Pallask med ciseleret Hæfte, poleret og bøielig.“

„Godt! lad det være en Degen. Tænd min Lygte, Krofader.“

„Maaskee vi da for Plaseers Skyld kunde føie en liden Dolk til,“ bemærkede Mikkell.

„Det gjøres vist ikke nødig, Du skal faae nok at bestille

med din Degen. Tør saa hans Øine og bring ham hjem, at ikke Vægteren skal tage ham paa Gaden. Om fjorten Dage skal I Herrer Mestre dømme Cornelius Gørre og Mikkell imellem. — Dermed Gud befalet.“

Næste Morgen fik Pødenphant Besøg af den tyske Svend, Lybækker, som skulde hilse fra Gørre, om der var Noget, Bastian kunde hjælpe ham med. Mikkell blev rasende, jog ham bort, og Svenden tog derefter ind i Kroen, hvor han lod sig beværte de næste fjorten Dage paa Mesters Regning, uden at bestille det Ringeste.

Imidlertid blev der travlt hjemme i Gørres Værksted.

Vaabensmeden stod tidlig op, lukkede sig inde og forbød Enhver, med Undtagelse af Terkel, at komme til ham, han smedede og hamrede selv, sov ikke mere til Middag og satte heller ikke sin Fod i Lavshuset, til Trods for de mange Forretninger, han havde deroppe.

Tre Dage efter havde han en Kaardeklinge færdig, den blev pudset, gjort tilrette og derefter hærdet. — Staalet var for blødt, da de prøvede den, rettede Bøiningen sig ikke tilbage.

„Det maa vi gjøre om,“ sagde Gørre, pustende af Anstrengelse og smedede en ny Klinge. — Ak! — den var for haard og sprang under Prøven. Gørre blev bleg og smedede paany.

„Jeg siger det ikke for at rose mig selv,“ sagde han til Terkel, „det gik netop ligesaa med den Degen, jeg dannede til Majestætens berømte Rustning: tre Gange maatte jeg gøre den om, men saa stod Folk ogsaa og korsede sig over den.“

Endelig lykkedes det, Klingen var elastisk og fjerede sig over al Forventning. Den blev udsiret paa bedste Maade. Terkel stod og sleb og pudsede og hjalp trolig til, saa godt han kunde. Da de fjorten Dage vare endte, havde Gørre sit Arbeide færdig, Hustru og Datter fik Lov at komme over i

Værkstedet, der var ingen Ende paa Lovtalerne over den prægtige Kaarde.

„Nu gaaer jeg og melder mig færdig paa Lavshuus,“ sagde Gørre, „imidlertid kan Du blive her og pudse og pille lidt paa mit Arbeide. Naar Klokken slaaer fire, følger Du efter i din nye Dragt og bærer mig den Degen under Koften.“

„Det skal jeg!“ svarede Terkel.

Om Eftermiddagen vare alle Mestrene samlede, og Mikkel Pødenphant mødte lidt før den bestemte Tid med en stor Rytterpallask, som alle erkjendte for et udmærket veludført Stykke Arbeide.

Da Gørre traadte ind med dette Overlegenhedens krænkende Smil, som bestandig havde opirret Pødenphant, betragtede de Andre ham næsten medlidende ved Tanken om det forestaaende Nederlag. Han gik hen til Bordet, hvor Pødenphants Værk laa og straaled i Sollyset. Ingen sagde Noget, men en alvorsfuld Forventning stod præget i Alles Aasyn. Gørre tog Pallasken i Haanden, prøvede den, betragtede Fæstet og lagde den derefter tilbage med et medlidende Træk paa Skulderen.

„Hvad siger I til den Degen?“ spurgte Pødenphant.

„Aah jo, den er lidt tung, lidt smagløs, ikke saa feil endda, naar der tages i Betragtning, hvem der har gjort den. Men her er det jo Mestrene og ikke mig, der skal dømme.“

„Hvor er din Degen?“

„Jeg begriber ikke, hvor Drengen bliver af. — Naa, der er han, jeg hører ham skrabe paa Døren. Træd ind.“

Terkel viste sig, forsagt og undseelig, han standsede ved Væggen og bukkede til alle Sider.

„Kommer Du endelig!“ raabte Gørre. „Du lader de agtbare Mestre vente paa Dig, hvor har Du saa min Degen?“

Terkel blev blodrød, medens han skred hen over Gulvet til Bordet. Her kastede han allerførst et mønstrende Blik paa Pødenphants blanke Rytterpallask og smilede derefter.

„Men hvor Djæveln har Du gjort af min Degen?“ raabte Gørre opbragt.

„Her er den, Mester, her er den,“ sagde Terkel og tog en lille Bylt, indpakket i et blaablomstret Klæde ud af sin Brystlomme.

Pødenphant brast i Latter. „Skal det være en Degen?“

Terkel traadte lidt tilside. — „Mester gjør vist bedst i at tage forsigtig ved den,“ svarede han, „ellers smækker den Ham over Næven.“ Med disse Ord viklede han ud af Klædet en smal, tynd og riflet Kaardeklinge, sammenrullet i en Spiral som en Uhrfjer, og lagde den hen paa Bordet. „Det var Klingen,“ sagde han, „her har jeg Fæstet i min Baglomme, nu skruer vi begge Dele sammen, saa kan de agtbare Herrer bedømme Mesters Arbeide.“

Den Overraskelse disse ligefremme Ord gjorde, og fremfor alt Synet af den vidunderlige og elastiske Klinge, lader sig ikke beskrive. Ingen tænkte mere paa Pødenphants Arbeide, derimod gik Gørres fra Haand til Haand under stigende Udbrud af Beundring.

Hæftet forestillede en opretsiddende Løve, hvis Forpoter grebe fat i Bøilen, der som en Slange bugtede sig fra Pareerpladen op mod Løvens Hoved. Det var ikke blot den mærkværdige Hærdning, som tillod, at den fine Klinge bøiedes sammen i en Rundkreds, men ogsaa Arbeidets fuldendte kunstneriske Udførelse, de Tilstedeværende forstode at skatte.

Hvad der i dette Øieblik undgik Alles Opmærksomhed var den maalløse Overraskelse, Mester Gørres Aasyn viste. Hans Mund stod aaben, hans Øine holdt sig stive og ubevægelige rettede paa Kaarden. „Hvad Djævelen er det her gaaer for sig?“ hviskede han endelig. „Den er bedre end min.“

Pødenphant opfangede kun de sidste Ord og gjentog med et Suk: „Ja, den er bedre end min.“

Derefter faldt Gørres Øine paa Terkel, hvis Ansigt røbede en usigelig Glæde. „Mester tillod jo, jeg maatte pille lidt ved den,“ hviskede han. „Det har jeg gjort.“

Der kunde ikke være Tale om Sammenligning mellem de to Mestres Værk, selv Pødenphant erklærede sig for overvunden og gjorde sin Medbeiler Afbigt for de Ukvemsord, han forleden havde brugt.

„For at I dog kan see, jeg forstaaer min Gjerning,“ føiede han til, „saa har jeg her en Dolk, ikke bøielig og vøg som Oldermands, men derfor trænger den ogsaa dybere igjennem. Pas nu paa!“ Han lagde en Sølvdaler foran sig, tog den omtalte Dolk, et smukt forarbejdet Vaaben, og stødte den gjennem Sølvdaleren, saa dybt, at Dolkens Spids fæstede sig i Bordet uden at bøies eller lide noget Skaar. „Bedre hærdet kan Staal ikke tænkes,“ ytrede han efter dette Kunststykke og saa sig om i Kredsen.

„Med mindre det skulde være denne Tingest her,“ vovede Terkel sig til at sige, og trak en lille Fiil frem, dennegang op af Vestelommen. „Om det nu tillades mig, skal de agtbare Herrer fornemme, hvordan Mester Gørre lærte os at hærde Staal.“

„Prøv det,“ svarede Pødenphant, „og viis os, hvad Du mener.“

Saa tog Terkel Dolken og skar uden synlig Anstrengelse Spidsen af den med sin Fiil.

„Nu lade vi det være nok,“ ytrede Gørre, som havde holdt sig tavs og grublende, medens Pødenphant led sit andet Nederlag. „Angaaende den kleine Degen kunde jeg fremføre Noget, men jeg gider ikke rose mig selv; hvad Filen angaaer, saa har han, der staaer med den i Haanden, selv lavet den, jeg tænker derfor, at han er værd at regnes for Svend,

skjøndt Mester Pødenphant havde Noget at sige derimod. De femhundrede Daler, jeg nu to Gange har vundet, skjænker jeg til Terkel og kundgjør tillige, at han skal have min Datter Lene tilægte, hvorfor jeg byder Jer alle at følge hjem med og drikke Jaord paa deres Forlovelse iaften.“

Terkel udstødte et gjennemtrængende Skrig, han hævede begge Armene iveiret og raabte: „Aa, Mester, Mester!“ det var alt hvad hans Veltalenhed i dette Øieblik tillod ham at sige. — De Tilstedeværende vare meget villige til at følge hjem med Gørre. Terkel gik underveis ved hans Side med Rapieren i Haanden. „Mester!“ hviskede han endelig. „Jeg er saa bange.“

„Bange, hvorfor?“

„Troer I ogsaa, hun vil?“

„Har Du aldrig spurgt hende derom?“

„Jeg har været nær derved, men saa tænkte jeg paa, at I havde forbudt det.“

„Om hun vil, Du tossede Knægt! hun har jo holdt af Dig fra den allerførste Dag, Du fik Skjødskindet paa. Jeg maatte finde paa Noget, for at hindre Dig fra at løbe til fremmede Lande, før Du fik rigtig udlært hos mig, nu er Du tøiret, min Dreng, og der er mere tilbage.“

Da Terkel om Aftenen sad med Lenes Haand i sin og stirrede paa hende, som paa en Aabenbaring, kom Gørre hen til dem.

„Vilde hun saa?“ spurgte han smilende. „Kys ham, Lene, til Tegn paa, at I høre hinanden til.“

„Aa nei, aa nei, ikke nu og ikke her,“ svarede Terkel og slap hurtig hendes Haand. „Men det er dog saa,“ hviskede han, da Gørre igjen gik hen til de Andre og deeltog i deres Skraal og Sange, „det er dog vist, at det ikke er Eder og ikke Mester, jeg har at takke for min store Lykke.“

„Hvad siger Du der,“ spurgte hun smilende, „hvem er det da?“

„Jeg troer for sandt, det er Jomfru Marie deroppe i Sanct Nicolai med den Palmedusk. Nu tør jeg nok sige det, jeg bad hende hver Søndag, om I maatte blive mig naadig stemt. Hun har hørt mine Bønner.“

HALTEKOK

Troldene boede i en Høi inde i Skoven. Familien bestod af en Snees Personer, maaskee var der flere, det vides blot for vist, at den ene af dem hed Haltekok, et Navn, som de Lærde paastaa, hidrører fra den Legemsfeil, at han haltede. Det er ham, der er Helten i Historien.

„Uh, ha! det er noget daarligt Øl, I opvarte med,“ sagde den gamle Bedstefader en Aften, da Troldene sade og holdt Maaltid omkring Ilden; „vi maa see at laane en Dunk hist og her fra, nu da det stunder til Pintsehelligdag.“

„Det kan Haltekok besørge,“ sagde Konen, „han er den Fiffigste af os Alle og saa nem paa Fingrene.“

Haltekok laa henne i Krogen og rodede i en Bunke Halm. „Hører Du, hvad vi sige?“ spurgte Bedstefaderen.

„Jeg sover,“ svarede Haltekok og strittede ud med begge Been i Halmen.

„Du skal ned og laane os en Dunk Gammeløl hos Mads Bødker.“

„Nei, jeg gaaer ikke til Bødkeren. Uh! jeg har saa ondt i min Hals, det sidder og jager derinde, som om jeg blev prikket med et heelt Lispund Syle.“

„Sikken en Sønnesøn jeg har,“ sagde den Gamle og slog et afpillet Been hen efter ham. „Han vil ikke lystre sine kjære Forældre.“

„Sikken en Bedstefader jeg har, han siger, jeg skal ud at stjæle.“

„Gaa nu, min søde Dreng!“ sagde Moderen og svøbte et uldent Tørklæde om hans Hals. Haltekok reiste sig treven og strakte sine Lemmer.

„Naa, saa gaaer jeg da, men jeg vil have et retskaffent Stykke Julekage for det, og den rare Grisetaa, I stjal fra Slagterens.“

„Det skal Du faae.“

„Jeg vil ogsaa have den store Buxeknap, som sidder i Mikkels Kofte.“

„Den kan ogsaa bekommes. Skynd Dig blot.“

Saa bandt de Øldunken i en Snor om Haltekoks Hals, derefter fulgte Familien ham paa Vei, og ønskede lykkelig Reise.

Da han kom til Mads Bødgers Huus, krøb han ind ad et aabent Vindue, og listede hen til den fyldte Øltønde. Bødkeren laa og sov, hans Kone hørte Trolden pusle derinde.

„Fatter! Fatter!“ sagde hun, „der er Nogen, som rumsterer ude i Kammeret. Staa op og see, hvad det er.“

„Det er vist Mis, som fanger en Muus,“ sagde Bødkeren.

Lidt efter kaldte Konen igjen. „Det bliver værre og værre, Du. Jeg render fra Dig, hvis Du ikke strax gaaer ud og seer, hvad det er.“

Derefter gav hun sig til at skrige, og Mads blev da nødt til at gaa.

Da Haltekok hørte ham komme, sprang han ned i en tom Salttønde.

I samme Øieblik aabnede Mads Bødker Døren. Maanen skinnede ind i Kammeret, han saae Troldens Hoved og hans røde Hue forsvinde i Tønden.

„Ho, ho!“ sagde Mads, „er det Dig, min Gut! nu vil jeg fange mig en Muus.“ Dermed sprang han hen til Tønden og slog Laaget fast med to nye Baand. „Sid Du nu der,“

raabte han ind ad Spunshullet, i Morgen skal Du ud og seile lidt i vor Mølledam.“

Med dette gode Løfte gik Manden iseng igjen, men han glemte at lukke Døren efter sig. Haltekok sad og krøb sammen i sit Fængsel og græd, saa de kunde høre det inde i den anden Stue. Han prøvede paa at vælte Tønden, men det lod sig ikke gjøre. Han brugte alle sine Kræfter for at lette Laaget iveiret, det var ogsaa forgjæves. Endelig kom han i Tanke om sin Kniv, og gav sig til at skjære Spunshullet større. Dette Arbeide kostede den lille Trolde megen Anstrengelse, Træet var meget haardt. Sveden perlede i hans rynkede Ansigt, men han blev ved, og fik tilsidst Hullet saa stort, at han kunde stikke Hovedet ud og see sig om i Kammeret. Maanen skinnede endnu ind ad de smaa Ruder, alting var stille, som hos de Døde, men Høimanden tænkte kun paa de Levende. Han tog fat paa sit Arbeide igjen og gjorde et nyt Hul i Salttønden, stort nok til at faae det ene Been igjennem. Han var netop bleven færdig dermed, da hans Kniv gik i Stykker, og andet Værktøi havde han ikke.

„Nu maa vi see at komme afsted,“ hviskede han, efter at have hvilet lidt, „den Seiltur Mads lovede, holder jeg ikke af. Han skal skee allandsens Ulykke, naar jeg kommer vel herfra.“ Ret overveiet viser denne sidste Ytring hvor stor en Lighed i Sind og Tanke, der kan findes mellem Trolde og Mennesker, idet vi aldrig ere saa tilbøielige til at hævne nogen Forurettelse, som den, vi selv give Anledning til.

Da Haltekok havde samlet nye Kræfter, stak han det ene Been ud af Salttønden, Hovedet kom frem paa den modsatte Side, derefter hoppede han bort fra Huset.

Det var ogsaa paa høie Tid, han kom afsted. Hanerne galede omkring hos Naboerne, det gryede ad Dag, og Morgensolen kastede sit varme Lys hen over Skoven. Under den Støi, som Haltekoks Bortreise foraarsagede, vaagnede Mads

Bødker og gik ud i Gaarden. Han stod lidt og saa paa den hoppende Tønde, som den lille, pustende og stønnende Trolld jog afsted med, han kaldte paa Konen, for at ogsaa hun skulde have sin Fornøielse, saa løb han ind i Værkstedet og kom tilbage med en stor Klaphammer.

„En lille Habedudas skal Du dog have med paa Hjemreisen, som Tak for sidst,“ sagde han og slog et saa vældigt Slag paa Salttønden, at to af Staverne sprang i Stykker. Der lød et klagende Hyl ud fra Tønden, Mads var en haandfast Mand, og Haltekok blev liggende nogle Øieblikke ubevægelig. Saa stak han Hovedet igjennem de sønderslaaede Staver og hoppede afsted, endnu hurtigere end før. Da han naaede op til Høien, blev han modtaget med almindelig Latter. Ud fra hver en Busk kom et Hoved af de smaa Trolldfolk til Syne, de havde længe staaet og ventet paa ham og været Vidne til lidt af hvad der var skeet mellem ham og Bødkeren.

Mads og hans Hustru gjorde sig til af deres Bedrifter, og dermed troede de, at den Sag var endt, men de tog feil. Næste Nat vaagnede de ved en forfærdelig Tummel i Huset. Det slog og klaprede med alle Døre, det hylede oppe igjennem Skorstenen og skraldede paa Vinduerne som Lyden af et stærkt Hagelveir. Mads og hans Kone laa og skændtes i Sengen, om hvem der skulde staa op, for Mads var kun modig om Dagen, endelig listede de sig Begge hen til Døren og saa i Maaneskinnet Huset omringet af de smaa Høifolk. Nogle kom slæbende med Staver og Tøndebaand, som de druknede nede i Dammen, Andre havde slaaet Kreaturerne løse og joge omkring med dem i Gaarden, en Klynge stod opstillet foran Vinduerne og kastede Sand og Smaasteen paa Ruderne, det skreg, og det hylede og klagede allevegne, og midt i Gaarden stod Haltekok med en Høne under hver Arm, dem han lige skulde til at drukne i Vandtruget. Da Bødkeren kom frem i Gaarddøren, slap han Hønsene, tog sin røde

Hue af og gjorde en dyb Hilsen. „Tak for sidst!“ sagde han. Saa forlod han og Familien Gaarden.

Næste Nat gik det ikke bedre. Mads Bødker fandt sit Værktøi sløvet og fordærvet i Værkstedet, Æggene vare knuste i Hønserejerne, Lærredet, som laa paa Bleg, var sænket ned i Dammen, Køerne paa Marken bleve slupne løs og kom brølende hjem, kort sagt, alle mulige Drillerier bleve anvendte mod den stakkels Mads Bødker, og naar han vaagnede ved Larmen og saae ud ad Døren, mødte han bestandig Haltekoks spottende og grinende Ansigt og blev hilst med Raabet: „Tak for sidst!“

„Gud naade mig arme Mand!“ sagde Mads en Morgen. „Hvad skal jeg gribe til for at faae Fred med de skarnagtige Høifolk? Jeg kommer til at gaa fra Huus og Hjem og søge mig en Leilighed et andet Sted i Landet.“

„Vist ikke nei,“ sagde Konen, „lad os først prøve, om vi ikke kunne faae sluttet Fred med det Kram, jeg mener, om vi ikke kunne formilde de smaa, rare Puslinger. Nu gaaer jeg ud og bager en stor Kurv fuld af Løftenspandekager med en Rosin i Midten, maaskee der ogsaa kan være Raad til en Slat Risengrød. Naar det saa bliver Aften, bringe vi Kurven og en Dunk af vort bedste Gammeløl ud paa Høien, lad os see, hvad de sige dertil, siden kan vi altid tænke paa at reise vor Vei.“

Som sagt saa gjort, Konen bagte Pandekager, Mads tappede Gammeløl i Høifolkenes glemte Dunk, og om Aftenen bare de deres Gaver hen til Høien.

Udenfor denne sad en lille Mand i Lyngen. Han havde en rød Hue paa Hovedet, og Bødkeren gjenkjendte strax Haltekoks spottende Ansigt.

„Du skal holde Talen,“ hviskede Konen, „for Du har Ordene i din Magt, og det er Dig, som har krænket de søde, smaa Mennesker.“

„Nei, det er bedst, Du begynder,“ sagde Mads. „Jeg er saa hæs iaften. Klem paa!“

„Hvad godt vil I?“ spurgte Haltekok, medens han blev ved at skrabbe med en lille Pind i Lyngen.

„Aa, kære Hr. Trold!“ sagde Konen, „vi komme med lidt Mad og en god Drik Øl til Dem og Deres høivelbaarne Kammerater.“

„Det skal I have Tak for! Lad os see paa det! Luk op for Kurven! — Naa! saa det skal være Pandekager? de see noget blege ud, og I maa nok have Misvæxt paa Rosiner hjemme hos Jer, der er kun een i hver Kage.“

„Ja, men den er ogsaa stor,“ tillod Mads Bødker sig at bemærke, „den er med Unger.“

„Der er kun een!“ gjentog Haltekok bister, — „og sikken en Risengrød, den er jo saa haard og seiglivet, at jeg kan ride ovenpaa den. Men I skal have Tak alligevel, I brave Mennesker! det er saamænd sjældent, at Nogen tænker paa os Smaastakler; tvertimod, Folk klemme og kradse og pine os, hvor de kan komme til. — Lad os nu høre, hvad vi skal gjøre til Gjengjæld for Jeres Foræring!“

„Ingenting,“ svarede Konen.

„Nei!“ raabte Mads, „vi er ikke af den Slags lave Sjæle, som forlange Betaling for det, vi forære bort, vel Motter?“ — Saa blinkede han med Øinene til hende og Konen forstod ham strax, hun lagde Hovedet kælent paa den ene Side og udbrød med sit blideste Smil:

„Det eneste skulde da være, om de rare Høifolk, som vi begge To holde saa usigelig meget af, vilde være os behjælpelig med at faae den slemme Ufred bort, som plager vort Huus hver eneste Nat.“

„Vi skal see, hvad vi magte,“ sagde Haltekok og slog ud med Haanden, „men husk I saa paa, at I aldrig gjøre

os Smaafolk Fortræd.“ — Med disse Ord tog han Kurven og Dunken og krøb ned i et Hul i Høien.

„Hørte Du, hvor veltalende jeg var?“ sagde Konen paa Hjemveien.

„Ja, det gik an,“ svarede Mads, „men det var dog mig som snød dem bedst.“

„Ih! hvordan det?“

„Jeg blandede Halvparten daarligt Øl, dovent Øl og gamle Slatte mellem det gode Øl, hvormed jeg fyldte Dunken. Lad os nu gaa ind til vor Præst og fortælle ham, hvorledes vi har baaret os ad. Inat tænker jeg nok, vi faae Huusfred.“

Natten forløb rolig og stille, de mærkede ikke det Ringeste til Høifolkene, men da Konen om Morgen kom ud i Stegerset, fandt hun til sin Forskrækkelse Kar og Baller svømmende i en Ølstrøm, som flød hen ad Gulvet. Tappen var taget ud af Tønden, som indeholdt hele deres Forraad af Gammeløl, og paa Bunden af den tomme Tønde stod skrevet med Kridt:

„Tak for sidst!“

EN SMUK HISTORIE

Steen Steensen Blicher var en forunderlig Natur, som altid laa i Strid med sig selv, han vilde, og han vilde ikke, han gav ligesaa let efter for enhver af sine egne Indskydelser, som han var utilbøielig til at følge Andres. Han kunde opgive en Idee paa Halvveien, selv om han indsaae dens Nytte, og ivrig forfølge en anden, som han forud vidste, ikke vilde bringe Frugt. Han var i høi Grad et Stemningsmenneske, som vel enhver Digter maa være, det var ogsaa just denne Egenskab, der gjorde ham saa eiendommelig, stor og henrivende i alle hans deilige Digtninger. I Retning af Fantasi besad han derimod ikke synderlig Styrke, hans Vid fængslede ikke, hans Lune glimrede ikke, hans Stil frigjorde sig sjelden fra Paavirkning af den Samfundskreds, han meest holdt af at bevæge sig i. Undertiden kunde han begynde en Jagtdag, overgiven og jublende som et Barn, da var han Elskværdigheden selv, og hans Stemning fik Udtryk i Smil og Velsignelse til Alt omkring ham. Da kom de frem for Lyset, disse hans Sjæls rige Børn, vemodige og klagende, selv i deres Lykke. — Hvormange straalende Planer undfangede han ikke i saadanne Øieblikke, hvormange ufødte Mesterværker forjættede han ikke Fremtiden! Først var der et langt, episk Digt, i Smag med Grundtvigs „Krønikerim,“ der skulde fortælle om jyske Herregaardes Historie, saa en stor Tragedie

om Marsk Stig, helst i to Afdelinger, saa en Mængde Bind nye Fortællinger om Natmændsfolkene, om jysk Bondeliv, jyske Sagn og Eventyr. Lidt efter slog denne Stemning om i aldeles modsat Retning, da kunde han sidde hele Timer og stirre frem for sig, tavs, sammensunken og aandsfraværende. Hvad han grublede over i disse mørke Mellemrum, var ikke blot den udstrakte Lyngegn, der, hvor han var Konge og Hersker, heller ikke de gamle Bedrifter, den vilde Hede havde været Skueplads for, ak nei! det var vist blege og sørgelige Syner fra hans eget Liv, der droge forbi ham, gennemlevede Kampe, bitre Skuffelser, forsvundne Illusioner, Ulykker, som dræbte Mennesket, men skabte Digteren: det var Sorgen, der lærte ham at synge.

„Den var jeg værst, som jeg vilde bedst, og det var mig selv,“ sagde han engang, da han pludselig vaagnede op efter en saadan Drøm og strøg med Haanden henover Panden, som om han søgte at bortmane de mørke Billeder. „Det bløder derinde, det vil blive ved at bløde, til Uhrværket engang staaer stille. — Kom lad os gaa.“

I de lyse Øieblikke var han meget meddeelsom, fortalte usandsynlige Jagthistorier, som han selv troede, standsede de Forbigaaende paa Veien og fik sig en Passiar med dem. Ved enhver saadan Leilighed udviklede han en særegen Begavelse til at gaa ind i en Andens Tankekreds, stige eller synke, indtil han stod i Høide med den, han gav sig af med, fritte og forske, smigre og lokke, for umærkelig at faae den Mening frem, den Tanke eller det Billede, han søgte. Altfor meget paavirket af sine egne Stemninger til en rolig og kritisk Opfattelse af Andre, besad han i Øieblikket et Skarpsind, en iagttagelsesevne, der lod ham gennemskue, hvad der fængslede ham og hvad han brød sig om at kjende. Mødte han i disse lyse Øieblikke, med en Kapital af to Rigsdaler i Lommen, en Trængende, der ikke undsaae sig for at paakalde hans

Armod, kunde Blicher give ham hver Skilling han eiede, og siden selv savne og undvære. Saaledes er nu engang disse Mennesker.

En Sommerdag i August skulde jeg møde Blicher i Aarhus og derefter vandre vesterpaa med ham, ind igjennem Landet. Han vilde til Deibjerg for at besøge en gammel Taterfamilie, saa til Ringkjøbing, over Stauning Fjord og hilse paa Fogden i Søndervigklit, som havde indbudt os til at skyde Vadefugle paa Stranden. Intet af Stederne kom vi.

I Aarhus laa der Brev, hvori Blicher fortalte, at han og Frederik Sneedorff-Birch vare kjørte med en Grydemand til Spørring, der ventede de mig begge To, jeg maatte endelig tage derop snarest muligt, Blicher kunde „af visse Aarsagers Skyld“ ikke forlade Kroen, før jeg kom. Saa drog jeg da til Spørring samme Aften.

Lidt udenfor Byen kom en Mand gaaende imod mig svingende med en tyk Stok. Han bar en falmet, grøn Kalmuks Frakke og en Kasket med en bred Skygge, som gik ned over Øinene. Det var Blicher.

Frederik Sneedorff var falden ned af Grydemandens Vogn, Gud veed hvorledes. Han sad nu ovre i den lille Stue hos Mølleren, indsvøbt i Plastre og Bandager. Blicher havde tilbragt hele den lange Dag med at ligge paa Sofaen og høre hans Sange foredragne paa et forstemt Klaveer, det var ikke til at holde ud længer, han var nu gaaet lidt henad Landeveien for at trække frisk Luft.

Han havde forandret sig paafaldende siden vort sidste Møde; graahaaret, næsten skaldet, gik han kroget og foroverbøiet, som om han ledte efter sin Grav; — hvad fortalte ikke disse matte, glandsløse Øine, der før havde været saa freidige og klare! hvilket Præg af gennemlevede Prøvelser og Kampe bar ikke hans furede Ansigt. Alt var som opløst, som sløifet i ham: Livet, Tanken, Sproget, alene Munden

havde endnu bevaret sit tidligere troskyldige og godmodige Udtryk.

Blicher var desuden i daarligt Humør den Aften. Han havde nylig været i Kjøbenhavn, boet ude i Store Kongensgade hos P. L. Møller, som skulde udgive hans samlede Skrifter.

„Vi havde det ellers ret rart, vi To,“ fortalte han, „vi fik os en fornuftig Passiar, saa til gamle Venner og Bekjendte, lavede Chokolade i Kakkelovnen og kunde have moret os deiligt, hvis vi blot havde havt Noget at more os for, men det var Knuden. Saa fandt P. L. Møller paa en Ansøgning om Understøttelse til mig fra Fonden ad usus publicos; jeg skrev den reen og gik op til Excellencen. Jeg havde ellers kun ringe Lyst til den Tur, men det fik ikke at hjælpe, Peter Ludvig satte Mod i mig og afsted gik det. Oppe paa Palæet blev der sagt, at Excellencen ikke var tilstede for Nogen, men jeg tænkte, lad os see ad, siden vi nu engang er kommen paa den Galei; saa gik jeg ind i Forværelset, kigede lidt paa Billederne, stod andægtig og hostede og rømmede mig, for at de skulde høre, der var Nogen, som ventede. Lidt efter kom Excellencen ud i Galop, saa paa mine bare Hænder, luvsidte Frakke og spurgte, hvad jeg vilde. „De maa fatte Dem kort,“ føiede han til, „for jeg skal til Majestæten paa Amalienborg, og jeg har ingen Tid.“ „Ja, og jeg skulde til Spiseværtten i „Tre Hjorter,“ sa'e jeg, „men jeg har ingen Penge.“ Saa nævnede jeg mit Navn og fortalte mit Ærinde, men der var ingen Ting ved den Sag at gjøre, jeg maatte see at hjælpe mig med min Pension. Farvel! — Jeg rystede mine Fjer, da jeg kom udenfor, og tænkte: „Det var den Gang til Golgatha, her kommer Du vist aldrig mere.“ Forresten, — hvorfor skulde Manden ikke have Lov til at snærre, som han gjorde? — Hvad skyldte de mig? — Ingenting! — Hvad er jeg? — Ingenting! det falmede Løv er glemt, der

kommer nyt i Stedet, Verden staaer nok uden den Spentrup Præst og hans Digte.“

Blicher overdrev Alt i denne burleske Skildring, han havde ogsaa Uret i sin Opfattelse af Sagen. Excellencen, han omtalte, var den gamle Collin, en Mand, hvis Liv havde været viet til at virke for Andre, han huskede denne Audiensdag, længe efter at Blicher havde glemt den, han skaffede ham en langt rigere Hjælp, end han havde ventet. Blicher har sat sig sit lysende Minde i sine Skrifter, Collin sit i taknemlige Hjerter.

„Med Jagten er det ogsaa skidt,“ vedblev han lidt efter. „Hver en Bondeknold ligger og plaffer med sin Bøsse, Haren skyder de væk, medens han ramler, Fuglene tage de Æggene fra, ja, Gud forlade dem det, igaar saae jeg jeg en Hvalp paa Hosesokker løbe en Harekilling op og slaa den ihjel med sin Kjæp; men saa kom jeg med min Kjæp og gav Drengen en god Livfuld Bask for den Bedrift. — Det er sandt! forgangen var vi da ovre hos Forpagteren paa Kallø og røg en Brok ud. Jeg var Mester for det Hele, vi stoppede dens Gange, røg med Spaaner og vaad Halm, som den slemme Syge. Saa om Aftenen, da vi gravede efter i Høien, fandt vi hende ude i den ene Gang, sammenrullet og kvalt af Røgen. Hun havde taget sine to smaa Unger med sig, knuget dem ind til sit Bryst og bøiet sig sammen om dem i Dødens Smerte, hver Unge under sin Forpote.“

Næste Morgen droge vi videre. Solen skinnede, Lærken sang, og Folkene paa Marken sang, medens de gik og høstede Rug. Der var ikke en Sky paa Himlen, ikke en Sky i vore Hjerter. Idag var Blicher den Gamle, fornøiet med Alt, saae sig glad paa Alt og havde tusinde morsomme Indfald.

„Nu skal vi over ad Galten til,“ sagde han. „Der boer Kirsten River, en gammel Taterkvind. Jeg trænger til at faae mig en Passiar med hende. — Det er ellers en mærk-

værdig En, den samme Kirsten. Jeg troer, Vorherre ikke var paa det Rene med sig selv om, hvad hun skulde blive til, Kvinde eller Mand, saa blev hun til lidt af begge Dele. Hun holder sig helst alene og driver ikke gjerne i Flok med andre Skøiere, saasnart hun kommer sammen med dem, bliver det altid til Ufred. Christen Kranberg var den Eneste, der kunde tumle hende, han snærede engang Arme og Been sammen paa hende med hendes egne Strømpebaand og satte hende ud i Gladvad Mose; men Christen er nu bleven gammel og aflægs og har slaaet sig ned som Glarmester i Rakkerkulerne ved Deibjerg. Forresten har hun, paa sin Maade, været to Gange gift, og de snakke om, hun slog begge sine Mænd ihjel, da hun blev kjed af dem.“

Lidt efter kom vi til Kirstens Huus udenfor Galten. En lille Tue, som neppe ragede tre Alen iveiret, halvt Straa og Lyng, halvt Græstørv, det var det Hele; en Kaalhave, omgjærdet af et sammensunket Dige, laa ved Stedet. Den blaa Røg steg op af et Hul i Taget, en spraglet Hane stod bunden ved det ene Been og hilsede vort Komme med et gennemtrængende Gal. Der var intet Vindue i dette Huus, men i den lille Karm, hvor Ruderne skulde sidde, laa et sammenrullet Stykke Dynevaar til at stoppe ind i Aabningen, naar Regnen og Stormen kom.

Leiligheden indenfor bestod kun af eet Rum, hvori en rødmalet Skotrok, et lille Bord, fastrammet i Leergulvet, og et Ildsted næsten optog hele Pladsen. Paa den ene Væg hang to udspilede Katteskind, midt paa den anden var der fastklinet et Billede af Christus paa Korset, hvorunder stod skrevet med rødt Blæk: „Ens Død er en Andens Brød, Anders Sillesen Hjembæk.“ Under Billedet sad et lille Stykke Speilglas, bag dette en stor Redekam og et spraglet Fastelavnsriis. Kohorn, Bunker af Been og trevlet Tovværk og gamle Klude laa spredte omkring paa Gulvet. Alt var

tilrøget, smudsigt og modbydeligt i denne tre Alens Elendighed, som endnu fik et sørgeligere Præg ved det klare Sollys, der trængte ind igjennem den aabne Dør.

Kirsten sad paa et omvendt Deigtrug og flettede Halm-simer, da vi traadte ind. Det var en stor, mandhaftig Kvinde, med et gulbrunt Ansigt, lutter Rynker og dybe Folder, omkring Munden et graat, strittende Skæg og om Hovedet et broget Klæde, der samlede et mægtigt, graaligt Haar. Hendes sorteblaa Øine tindrede med en forunderlig, uhyggelig Glands.

Blicher og hun bleve strax gode Venner. Han bad om en Drik Vand, og Kirsten gik ud til Kjedlen og bragte en fyldt Krukke tilbage, han bød hende et Kræmmerhuus Kaffe-bønner, hun udbød i Taksigelser, han præsenterede hende Tobak af min Pung, Kirsten tog saameget, hun kunde holde i sine fire sortebrune Fingre, puttede Røgtobakken i Munden og tyggede den med synligt Velbehag.

„Hvor stammer hun egentlig fra?“ spurgte Blicher i Samtalens Løb.

„Ja, hvem veed det!“ svarede Taterkvinden, „det skal være et klogt Barn, der kjender sin Slægt. Dengang An' Skusters kom ud af Huset i Viborg, søgte hun til de Andre og drev om blandt dem med Stav og Pose, saa gik hun ned i en Grøft bag Tarum Kirke, der fødte hun mig en Aften ved Solnedgang. Men naar min Fødselsdag falder ind, det veed jeg saa sikkert, som Sol staaer paa Himlen, det er den Dag, de holde Vorbasse Marked, for Abraham Musen tog mig og svøbte mig, det han mange Gange har fortalt siden. — Jeg blev født i en Grøft, og min Moder blev lagt i en Grøft, hende gravede jeg ned, da hun ikke kunde mere.“

Blicher sad paa Bordet med et Stykke Karduspapir i Haanden, og skrev nogle Linier derpaa. Kirstens Ansigt fortrak sig til et Smil, der viste en Rad store Tænder, spidse og skarpe som et Rovdyrs. „Nei, see kun!“ sagde hun, „nu

sidder han der og skriver og skriver, saa gjør han en Bog om det, jeg kjender nok vor Fa'er fra Spentrup, men det bliver hans Sag, hvad jeg fortæller, kan Ingen sætte mig for.“ —

„Er det sandt, hun har havt to Mænd?“ spurgte Blicher, da hun fulgte os ud af Døren. Kirsten standsede, hun stod og betænkte sig lidt, derpaa vinkede hun ad Blicher, trak en Medestang ud fra Halmtaget og gik om bag Kaalhaven. Ved Diget laa en stor Bunke Lyng og Grene foran en Huggeblok. Kirsten ragede Lyngen tilside med Medestangen, underneden kom det gule Hoved af en Benrad tilsyne. „Dæ legger den væst,“ sagde Taterkvinden triumferende. „Sie, huor En griin a Jer! — De æ aa de jennest, te han øuner no“ (evner nu). Hun ragede Lyngen tilbage igjen og stillede Huggeblokken lige over Skelettets Hoved. Hvad hun meente dermed, fattede jeg ikke ret.

„Vi maa til at skrive en smuk Historie om den Kvind,“ sagde Blicher, da han atter havde givet sig paa Vandring. „Hvor findes der en saadan Figur blandt alle vort Samfunds visne og slikkede Unger, om vi saa søge lige oppe fra Skagen og ned til Slesvig? Der burde i det Hele taget være fortalt noget mere om dette Folkefærd, som stavrer om mellem os, uden at vi ret agte paa det. — Skriv, skriv!“ vedblev han, „De er yngre end jeg, — naar vi To ere døde, er der Ingen, som kan skrive om dem, for saa er Skøieren forsvunden, og der er Ingen, som kjender dem mere.“

Lidt efter kom Præsten fra Voldum kjørende imod os. Han skulde ud paa Skolevisitats og bad os om at tage op til Præstegaarden og blive der Natten over. Blicher tog imod Indbydelsen, og vi gik videre.

„Nu maa vi bære os smukt og belevent ad,“ sagde jeg til Blicher, da vi naaede Voldum, „og vise Præstefolkene, at det er sjeldne og fornemme Gjæster, de huse.“

„Det maa vi,“ svarede Blicher med en ubeskrivelig Bevægelse af Haanden mod Næsen, — „frem for alt fornemme, hvis de ikke kan see, jeg er født til at være Kammerherre, maa de være ualmindelig tungnemme.“

Jeg rettede lidt paa Blichers Pynt, børstede Støvet af hans grønne Frakke, saa traadte vi ind i Præstegaarden.

Øvre ved Kostalden var der et Opløb af Karle og Piger, samlede om en ung Tyr, som havde slaaet sig løs og rendt det ene Horn af sig. Den stod nu med blødende Pande, gispende og brølende, medens de forbandt den.

„Der maa jeg over,“ sagde Blicher. Han hivede lidt op i sine Benklæder og vadede dernæst ufortrødent gennem Vand og Søle over til Stalden.

Lidt efter saae jeg ham fra Vinduet som Hovedmand i Forsamlingen. Han stod i Skjortærmer, han lo, han gav Raad, han lagde selv Bindet om Tyrens Pande, medens de Andre holdt den. Da han senere kom ind i Stuen, hvor Familien var samlet, gik Præsten hen til sin Datter, en ung og livsglad, lille Pige, tog Blicher ved Haanden og sagde:

„Her bringer jeg Dig en berømt og kjærkommen Gjæst, Johanne, en Mand, Du holder meget af, og som har voldet Dig megen Glæde, — gjæt saa hans Navn.“

Den unge Pige blev blussende rød, hendes klare og uskyldige Øine fæstede sig bly og undseelige paa Blicher, som stod foran hende, smilende og rød af Anstrengelsen, lidt tilstænket og ikke ganske frigjort for Blod og Haar efter den fuldbragte Operation. Hun anede ikke, hvem han var.

„Det er Blicher,“ sagde Faderen, „Steen Steensen Blicher, din Yndlingsdigter, kjender Du ham saa?“

Johannes Aasyn udtrykte den dybeste Overraskelse. — „Steen Blicher!“ gentog hun langsomt og tvivlende, derpaa brast hun pludselig i Graad og løb ud af Stuen.

„Hos hende har jeg ingen Lykke gjort,“ sagde Blicher leende. „Du kyste hende med dine lange Lovtaler.“

Senere ud paa Aftenen spurgte jeg Johanne, hvorfor hun var bleven saa bevæget ved at see Blicher.

„Jeg tør ikke sige det,“ svarede hun forlegen. „De leer vist ad mig, jeg er meget bedrøvet over, at jeg bar mig saa galt ad.“

„Siig det kun, De kan nok betro mig det, jeg fortæller ham det ikke igjen.“

Hun betænkte sig lidt og saae ned for sig. — „Blicher,“ hviskede hun med Læber, der skjælvede af Bevægelse, — „jeg har læst ham fra jeg var en ganske lille En, jeg kan alle hans Digte udenad, jeg har ogsaa sat min egen Musik til dem. — Naar jeg var glad, tyede jeg til ham, han havde Ord for Alt hvad jeg følte; naar jeg var bedrøvet, syntes jeg, han trøstede mig; hvad der var Godt og Smukt, forenede jeg i Tanken paa ham, — og nu iaften, — han der seer saa gammel, saa sløv, saa gyselig gammeldags ud, han ligner slet ikke mine Drømme.“

Jeg var træt og gik tidlig til Ro. Blicher blev siddende oppe hos Præsten og Forpagteren og drak Thevandspunsch og fortalte Jagthistorier. Hans Soveværelse var ved Siden af mit. Da jeg vaagnede næste Morgen og gik ind til ham, laa han halvpaaklædt, med Støvlerne paa, i Sengen. Lyset havde han ladet brænde, til det smeltede i Stagen og overdryppede det smukke Bordtæppe. En ny Bog af Præstens laa foran ham, dens uopskaarne Blade havde han, i Mangel af Kniv, sprættet op med Fingrene. Medens jeg søgte at rette lidt paa alt dette, sad Blicher overende i Sengen, gned sine Øine, saae sig omkring og smilede nok saa livsaligt.

„Forpagteren brygger en rigtig god Thevandsknægt,“ bemærkede han, „men jeg troer alligevel ikke, de holde mig for en forklædt Kammerherre.“

Derefter gik Reisen videre. Vi kom ind paa Heden, hvor Alt var Lyng og Sand og brune Bakker, hvor Hjeilen fløitede sin Sørgesang og Urfuglen klukkede, medens den løb langs med de gamle Agerrener og gjemte sine Kyllinger for de Kommende. Blichers Aasyn opklaredes, hans Skridt bleve længere.

„Her er min Kirke,“ sagde han, „her har jeg drømt og jublet og grædt. Lad os sætte os ned, her er Gud tilstede. Mærker De den friske Luftning vesterfra? Det er Havet, som drager Aande. Histovre, hvor Solen glimrer og virrer, kommer Fammet (Luftspeilingen) frem med smukke Træer, med Haver og Søer og rindende Floder, det er som en ung Kvindes Drøm, hvori Alt er lyst og reent og duftende; men desværre, efter Drømmen har Virkeligheden kun Sand og Støv og Smuds at byde hende. Derovre, hvor Veien gaaer til Viborg, har vi Hammershøi, ved den ligger der en stor Kampsteen, som de kalde „Herrens Møde,“ om den kan jeg en smuk Historie. Nu skal De høre:

Der boede en Herremand nede paa Fusingø, han saae en Dag en Pige og sagde til hende: — Du kan følge med op paa Gaarden, saa tager jeg Dig i min Tjeneste. — Det vil jeg helst lade være, sagde hun. — Du skal faae en god Løn deroppe, siger han, det kan Du lide paa, og kun lidt at bestille.

— Om I saa bød mig alle Guds Stjerner paa Himlen, fulgte jeg dog ikke med, svarer hun. Herremandens Ansigt blev blodrødt, det var Tegn paa Vrede. — Naa, det gjør Du ikke, hvorfor?

— Fordi jeg holder af Christen Hammer fra Bjerregrav, han skal være min Husbond og Herre, naar Gud giver bedre Tider.

— Det vil vist vare længe, inden det kommer dertil, svarede Herremanden og red sin Vei.

Otte Dage efter sad Christen Hammer i Jern hos Birkefogden, anklaget for at have fældet en Raabuk i Herremandens Skov. Sagen lod sig ikke nægte, de havde været Tre om at gribe ham og seet ham fælde Bukken. Herremanden forlangte ham dømt efter Lovens Strenghed, og derved var intet at gjøre. Birkefogden gik ned til Fusingø og bad for ham, det var hans Datter, Synderen skulde ægte. Han gik en Gang, og han gik to, tredie Gang tog han sin Datter med, og begge knælede ned udenfor Porten og bleve liggende der og bade om Naade, til Herremanden kom. — Hvad staaer der i Loven? spurgte den strenge Herre.

— I Loven staaer, at han skal lade sit Liv, siden han lagde Haand paa Eder, da I vilde gribe ham.

— Saa lade vi det blive derved, sagde Herremanden og kneb den grædende Pige lidt i Kinden. Jeg forlanger ikke mere. Man maa ogsaa være billig.

— Kan han ikke slippe med Bremerholms Jern for Livstid? spurgte den unge Pige ydmygt.

— Saa faaer Du ham jo ikke til Husbond.

— Jeg beder jo ogsaa kun om, at hans Liv maa blive skaanet, svarede hun.

— Ja, staa nu op og gaa Jeres Vei, sagde Herremanden. Jeg skal paa Jagt med nogle gode Venner og gider ikke høre mere paa den Snak.

Dommen blev da fældet, og Christen Hammer skulde rettes med Sværd herude paa den store Kæmpegrav, hvor han havde begaaet sin Misgjerning. Saa blev Pladsen afpælet, og de skikkede Bud op til Mestermannen ved Klode Mølle, at han skulde komme med sit Sværd og rette Christen. — — Det er sandt!“ udbrød han pludseligt, „om Klode Mølle veed jeg ogsaa en smuk Historie, det er bedst, De faaer den først.“ Og nu begyndte han at fortælle om Klode Mølle, trods alle mine Indvendinger.

„Der var engang en Papirskusk, der reiste fra Haraldskjær, han tog ind paa Klode Mølle for at blive der om Natten. Samme Kusk havde en styg, gammel Pudelhund, som holdt meget af ham og ikke kjendte større Glæde end at følge efter sin Herre. Kusken derimod brød sig ikke stort om den; da han skulde hjemmefra, lænkede han Hunden og sagde: Du bliver her, dit grimme Spektakel! Jeg vil ikke have Dig med. — Den Hund hed Sulten.“

„Sultan!“ forbedrede jeg.

„Den hed Sulten, fordi den var saa tynd og slunken og ikke fik nok at æde. Derved bliver det. — Overfor Rimerslund saae Kusken Sulten ligge paa sin gamle Plads ved Bagsmækken i Vognen, den havde listet sig op, mens han var inde i Kroen, og laa og krøb sammen mellem Pakkerne. Kusken tog sin Pisk, jagede Hunden ned og blev ved at slaa efter den, til den løb tilbage mod Hjemmet. Paa hiin Side Horsens var den der igjen, da luskede den langs med Hækken et Stykke bag efter Vognen og stod af og til stille og saae saa bønligt hen efter Kusken, om han dog ikke vilde kalde og give den Lov til at følge med Vognen, som den var vant til. Da Kusken fik Øie paa Hunden, blev han vred. — Nu skal Du skee en Ulykke, sagde han, tog et Stykke Snor, bandt en stor Steen fast om Hundens Hals og kylede den ud i en Leergrav. Sulten gjorde ingen Modstand.

Medens han bandt Snoren fast, stod den og saae op paa ham med sine troskyldige Øine, om han kunde bære det over sit Sind at gjøre den Fortræd, den fulgte ogsaa villig hen til Leergraven, logrede med sin Hale, og peb kun ganske sagte, da han kylede den ud. Derefter kjørte Kusken videre. — Kort at fortælle, han kom til Klode Mølle, spændte fra og satte Hestene ind, men næste Morgen var han forsvunden, Ingen kunde begribe hvorledes. Der blev gjort Melding og søgt og søgt, og Alle talte om den Papirskusk, men han var

ikke til at finde. Saa en otte Dage efter kommer der en lille Pige ind i Krostuen og siger: „Der er vist noget galt fat nede bag vor Toft, der hvor Grisene gaa, for der ligger en stor, sort Hund og hyler og hyler og har rodet Jorden op om sig og vil ikke bort. Forgangen saae jeg den, og igaar og idag ligger den der ogsaa, jeg har logret for den og givet den et Stykke af min Mellemad, men den vilde ikke æde.“ — Krostuen var fuld af Gjæster, alle gik de om bag Toften, der laa en Hund med et Stykke Strikke om sin Hals, saa mager og afkræftet, at den næppe kunde reise sig, den saae paa de Fremmede og krøb sammen, som om den var bange for dem, saa klynkede den lidt, gav sig til at rode op i Jorden og snusede til Stedet. Bøndernd gravede Jorden op, da de kom noget ned, fandt de Papirkuskens Lig. Kromanden havde slaaet ham ihjel og taget hans Tegnebog. Sulten døde paa hans Grav.

Naada; hvor var det saa vi slap? — Mestermanden blev hentet for at rette Christen Hammer, men Dagen før han skulde lade sit Liv, vilde hans Kjæreste endnu gjøre et Forsøg paa at røre den strenge Herremands Hjerte. Hun tog sine bedste Klæder paa, bandt sig et sort Baand om Halsen, klædte sin lille Søster paa samme Maade, saa gik de med hinanden i Haanden ned til Fusingø. Herremanden var hjemme og lod dem komme ind i Stuen.

Ellen kastede sig ned for hans Fødder og bad om, at Christen i det mindste maatte faae Lov til at leve Efteraaret ud.

— Det varer mig for længe, sagde Herremanden. — Til Marie Himmelfartsdag? tilføiede hun ynkelig. — Her kan Du see, hvor Du skulde have boet, hvis Du, Tosse! var kommen op til mig paa Gaarden, svarede han. Denne Stue skulde være din. Den næste med det grønne Betræk ogsaa. Der staaer et Skab med de kosteligste Klæder fra min salig Kones

Tid, den Engel! dem skulde Du have havt Lov til at vælge imellem og ligge paa Løibænk og ingen Ting bestille, saa lang Dagen var. Hvad! — — Naar jeg bliver stor, vil jeg komme herop, sagde Ellens Søster, maa jeg det? Ellen holder af at vaske og bage og gaa i Huset, men jeg holder af at pynte mig og faae kjønne Klæder. — Herremanden smilede og saae paa Barnet. — Hvor gammel er Du? — Tretten Aar, men til Sankt Birgitte bliver jeg fjorten. — Aa ja! vi kan snakkes ved derom, naar den Tid kommer. Lad ham da leve, til Stæren derude i Lunden har holdt op at kvidre, det bliver til Sankt Hansdag; men saa heller ikke et Døgn længer. — Med den Besked gik de fra Fusingø. — — Siden vi tale saameget om Fusingø, falder det mig netop ind, at det jo var derfra Jens Gylding stammede, han, hvis Haand visnede, fordi han slog sin Fader. Derom er der ellers en smuk Historie, kjender De den?"

„Nej! men den kan vi faae en anden Gang. Lad os nu først blive færdig med Christen Hammer.“

„Det er bedst vi faaer den, mens jeg husker den,“ sagde Blicher, „især da den er saa kort. — Jo, den Jens var en slem Knægt, som rendte efter Pigerne, forødte sit Gods og førte et lystigt Liv nede paa Nebbegaard. En Aften, da han havde Gilde hjemme, kommer hans gamle Fader reisende op til Gaarden, gaaer ind i Borgstuen uden at mæle et Ord og tager Tappen af Ankeret, de sad og tømte, saa den røde Vin flød hen ad Gulvet. Jens blev vred og slog Faderen paa Øret, Gjæsterne lagde sig imellem dem, men gamle Gylding bad dem tie stille og gaa deres Vei. — Han kom til at slaa mig imod sin Villie, sagde han, det var ikke hans Mening, men det vil blive ham et dyrt Slag alligevel. — Dagen efter begyndte Jenses Haand at visne og svinde ind, og alt hvad han tog fat paa visnede. Ulykken fulgte ham i Hælene, hans Kreaturer døde, Sæden slog feil paa Marken, Græsset var

som skoldet bort, og Folk, han kom i Lag med, vendte ham Ryggen og vilde ikke gjerne have med ham at bestille. Saa faldt det Jens ind, at han havde begaaet en stor Synd mod sin Fader, han klædte sig paa og red ned til Fusingø, hvor den Gamle boede. Han bankede paa Porten og bankede igjen, men Hr. Gylding lukker Vinduet op og sagde: Gaa din Vei, der er Ingen hjemme. — Det gjentog sig nu paa en bestemt Dag i syv Aar. Hr. Gylding vilde ikke lukke op. Saa det ottende Aar gik Jens om Søndagen hen og satte sig paa en Steen udenfor Kirkedøren og raabte til Alle, som gik ind: Beder for Gudfaders Skyld Hr. Gylding om Naade for hans Søn. — Det gjentog sig ogsaa en Tidlang, tilsidst kunde han næsten ikke mere, men op til Kirken maatte han alligevel. Han saa daarlige og ringe ud og havde kun en gammel Vadmels Kappe til at hylle sig i, naar han slog den tilside, kom hans syge Arm tilsyne, og da kunde de see, den var visnet lige op til Axelen. Engang ved Paasketid sad Jens igjen paa sin Steen udenfor Kirken, da talte Præsten om, at idag var det en Glædesfest, saa skulde vi tilgive dem, der havde syndet og gjort os Fortrød. Alle Folk i Kirken vidste nok, at hans Ord gjaldt den gamle Gylding, som sad i sin Stol og bøiede sig ned, for at Ingen skulde see, han græd. Da Prædikenen var tilende, reiste han sig op og gik ud til Jens og rakte ham Haanden. Lidt efter kom de begge To ind i Kirken og holdt hinanden i Haanden, og da havde den Gamle slaaet sin Kappe over Jens, for at Alle kunde vide, at nu var det bleven godt imellem dem; saa sad de i Stolen og saa paa hinanden, og Jens blev ved at holde fast paa sin Faders Haand, men Ingen af dem sagde Noget. Da saa Gudstjenesten var forbi, stillede Menigheden sig i en lang Række udenfor Kirkedøren og hilsede, mens Jens og hans Fader gik forbi, siden fulgte de bagefter dem og sang Paaskesalmen for dem, lige til de kom til gamle Hr. Gyldings Port. Efter

den Dag blev det bedre med Jens, han fik sin Helsen igjen, men den visne Arm kom sig dog aldrig. — Det var altsaa til Sankt Hansdag, at Christen Hammer fik Lov at leve. Han boede nede hos Birkefogden, som havde taget Jernene af ham, han vidste nok, at det ikke faldt Synderen ind at løbe bort. Ellen læste for ham, men Christen hørte sjelden rigtig efter. Han sad og saae sig om og vred sine Hænder. — Næste Gang naar Løvet springer ud, hvor er jeg saa? spurgte han. Nu staar Bygget i Vip, naar det grønnes igjen, faaer jeg det ikke at see. — Nu er der kun fire Uger tilbage, — nu kun fjorten Dage. — Saa græd de begge To.

I den sidste Tid havde Birkefogden viist sig forunderlig hemmelighedsfuld, han syntes ikke mere at være saa bedrøvet over det, der forestod, det var, som om der pludselig vaagnede et nyt Haab i ham, men han udtalte sig ikke for Nogen. Tre Dage før Sankt Hansdag sagde han til Christen: Imorgen skal det være. Bered Dig til Døden. — Christen forstod ham ikke, han tog sit Jern paa og bøiede Hovedet, men Alle undrede sig over, at Fogden vilde være strengere end Herremanden. Han lod Folk snakke, kaldte Stokkemændene sammen, og næste Morgen blev Christen sat paa en Vogn og kørt ud til Kæmpegraven histovre. Ellen sad i Halmen foran ham og læste Salmer og Bønner, men bag efter Vognen gik Mestermannen med sit lange Sværd paa Skuldren. Der havde samlet sig mange Mennesker om Toget, Alle ynkede de Christen og talte ilde om Birkefogden. Han red foran paa en sort Hest, ganske langsomt, og sad og saae sig om til alle Sider, som om han ventede Nogen. Paa engang reiste der sig en Støvsy foran dem. Nede paa Veien mod Øst kom der et langt Ryttertog. Bønderne blev jaget tilside, da det fremmede Tog kom nærmere. Fremmest i Toget red en høi Mand med Fjer i Hatten, mægtig og streng at see til og indsvøbt i en sort Klædes Kappe. Det var Kong Christian

den Fjerde. Han drog omkring paa Gjæsteri, som det dengang kaldtes, og skulde nu op til Viborg og holde Ting der. Da Birkefogden med Synderen kom ham imøde, vinkede han ad dem, at de skulde holde stille, og spurgte, hvad der var paa færde. Birkefogden steg af Hesten, tog sin Hat af og tiltalte Kongen knælende paa Jorden. — Det er en stakkels Synder, som skal lide sin Dom, fordi han forbrød sig mod vor strenge Herremand, svarede Fogden. — Hvad er hans Brøde? spurgte Kongen, han seer mig saa ærlig og godlidende ud og har en ung Kvinde til at læse Bønner for sig. Det er ikke noget daarligt Tegn. — Han har fældet et Dyr paa Herremandens Mark, sagde Birkefogden.

— Ja, og jeg har Ret til at dømme ham derfor, sagde Herremanden fra Fusingø, det staar i Loven. — Det skal gaa til efter Lov og Ret, sagde Kongen. Drag afsted med din Synder. Vorherre være hans Sjæl naadig. — Men Birkefogden drev ikke afsted. Han blev liggende og strakte sin Haand op mod Kongen. — Der er en Ret, ældre end Loven, sagde han med høi og lydelig Stemme, som alle kunde høre. Fra gamle Dage har det været sagt, at naar kongelig Majestæt møder en Synder paa hans Vei til Døden, da kan Kongen udstrække sin Haand og lyse ham i Fred og Naade. Vil I gjøre det, vil I frelse ham, vil I gjøre en gammel Mand og hans Barn lykkelig, da skal I blive velsignet af os, Herre Konge! og vi skulle bede for Jer alle vore Dage. — Christen Hammer knælede, Ellen knælede, og Birkefogden laa knælende, Kongen steg ned af sin Hest. Han smilede. — Siden det er Sagnet, og siden det er min Ret, der er ældre end Loven, saa lad os benytte den; tag Jernet af Synderen, han skal være fri og frels, og det Dyr, han har taget fra Herremanden, vil vi see at betale ham paa anden Maade.

Christen Hammer udstødte et jublende Skrig, Folket

trængte sig i en tæt Kreds om Kongen, strakte Hænderne ud mod ham og kyssede Sømmen paa hans Kappe.

Birkefogden vidste nok, hvorfor han havde skyndt sig med at føre Christen ud paa Veien netop den Dag, Kongen skulde komme.“

Det fortalte Blicher. Dagen var svunden, Solen sank ned i Vest; som en kjærlig Moder, der lyser Velsignelse over det Hjem hun forlader, bredte den til Afsked sit varme Lys ud over Egnen, mere glødende og farverigt end før. Lyngbakkerne lignede i deres rødviolette Skær et stort Fløiels-tæppe, Mosen dampede, Kirkeklokken lød, en enlig Lærke sang oppe i den gjennemsigtige Luft. Alt var Fred og Ro.

Paa Høien stod den gamle Præst, støttende sig til sin Stok. Han havde skudt Brillerne tilbage over Panden og saae ud over Egnen. Det var ikke mere Fattigdommen, Affældigheden, Tilintetgjørelsen, dette Aasyn viste; hans Skikkelse syntes at gro iveiret. Det var Præsten, der stod i sit Tempel. Medens han tav og stirrede frem for sig, laa der et rørende Udtryk af Alvor og Tungsind udbredt over ethvert af hans Træk. — Hvad tænkte han paa under denne dybe Tavshed? Var det en Lovsang der lød i hans Hjerte, eller var det maaskee et Klagesuk, fordi ogsaa han var en synkende Sol, i Begreb med at gaa bort og ikke mere at komme tilsyne.

